

Q3
110

C E R V A N T E S

DON QUIXOTE

HEFTE 7

Ayuntamiento de Madrid

MARTINS FORLAG

69/134665

70/745871

70/745558

71/73282

55/795886

AYUNTAMIENTO DE MADRID

0100767838

Cam
Don
høre
jeg
mæl
der
Cam
fuld
Bev
sma
lente
for,
mod
Jeg
Jeg
Hve
der
bedr
en C
skun
af B
bare
cho
færd
Velb
ved
stum
genn
Dere
at je
i det
Quix
veje
sten
den,
saa,
gang
et H
Don

Q3
110

Camacho er min Mand.“ „Naar alt kommer til alt,“ sagde Don Quixote, „ser man nok, at du er en Bonde, Sancho, og hører til de Folk, der siger: Den, Gud giver Lykke, ham giver jeg Ret.“ „Jeg véd ikke, til hvad Slags Folk jeg hører,“ genmælede Sancho, „men det véd jeg, at jeg aldrig i Basilios Gryder vil kunne hente mig saa fede Stykker, som jeg har fisket i Camachos.“ Og hermed fremviste han Panden, der var helt fuld af Gæs og Høns, greb en Høne og begyndte med skælmske Bevægelser og stor Appetit at spise, idet han sagde: „Uhm, det smager! Og saa kan det være lige meget med alle Basilios Talerter. Thi saa meget man har, saa meget bliver man regnet for, og enhver er saa meget værd, som han ejer. Min Bedstemoder sagde altid, at der kun gives to Familier her i Verden: *Jeg har* og *Jeg faar*, og hun for sin Part holdt alle Tider med *Jeg har*. Nu til Dags, ærede Hr. Don Quixote, spørger man: Hvem har Grunker? og ikke: Hvem har Evner? Besiddelse gælder mere end Vid, og et Æsel bedækket med Guld tager sig bedre ud end en Hest med Æselsadel. Derfor siger jeg endnu en Gang: Camacho er min Mand. Thi af hans Gryder kan man skumme en Overflod af Gæs og Høns, Harer og Kaniner, men af Basilios Gryder faar man højst, og maaske ogsaa nederst, det bare Vandsuppe.“ „Er du snart færdig med din Prædiken, Sancho?“ sagde Don Quixote. „Det er nok bedst, at jeg bliver færdig,“ svarede Sancho, „for jeg kan se, at den ærgrer Deres Velbyrdighed. Men hvis det ikke var saadan, kunde jeg blive ved i tre stive Dage endnu.“ „Gud give, jeg maatte se dig stum, før jeg dør,“ sagde Don Quixote. „Med det Liv, vi fører,“ genmælede Sancho, „kommer jeg til at æde Støv, længe inden Deres Velbyrdighed dør, og saa bliver jeg sandsynligvis saa tavs, at jeg ikke aabner Munden igen førend ved Verdens Ende, eller i det mindste ikke før Dommedag.“ „Aa, Sancho,“ sagde Don Quixote, „selv om det skete, saa kunde din Tavshed dog aldrig veje op imod, hvad du har snakket, snakker og vil snakke Resten af dit Liv; saa meget mere som det jo kun er Naturens Orden, at min Dødsdag vil komme før din. Derfor tror jeg ogsaa, at det aldrig vil falde i min Lod at se dig stum, ikke engang mens du drikker og sover, hvilket vel nok maa kaldes for et Højdepunkt.“ „Man kan min Tro ikke stole paa Benraden,

Don Quixote. II.

11

Q. 22.961

Herre," svarede Sancho, „jeg mener: Paa Døden. Den sluger ligesaavel Lammet som Bukken, og jeg har hørt vores Præst sige, at den med samme Fod banker paa Kongernes Taarne som paa de fattiges lave Hytter. Denne store Herre besidder mere Magt end Kræsenhed; intet vrager han, alt opæder han, med alt tager han til Takke, og alle Slags Folk, af enhver Alder, enhver Rang og Stand, propper han i sin Sæk. Han er ikke nogen Høstkarl, som tager sig en Middagslur; hver Dag og hver Time mejer og skærer han saavel det grønne Korn som det modne, og det ser ikke ud til, at han tygger sin Spise, nej, han sluger og synker alt, hvad der bliver sat for ham; thi han plages af en umættelig Sult, og skønt han ikke har nogen Hængebug, maa man dog tro, at han lider af Vattersot, tørster efter alt Liv, der lever, og drikker det, som man tømmer et Krus frisk Vand.“ „Hold inde, Sancho," afbrød Don Quixote ham; „hold dig i Sadlen, og tag dig i Agt for at falde af; thi hvad du med dit bondske Tale-sæt har sagt om Døden, er sandelig saa godt, at en god Prædikant kunde have sagt det. Og jeg maa tilstaa, Sancho, at hvis du foruden dine gode naturlige Evner tillige besad Dannelse, kunde du bestige Prædikestolen og rundt om i Verden tale om mangehaande smukke Ting.“ „Den, der lever vel, prædiker ogsaa vel," sagde Sancho, „mere véd jeg ikke os Tossologi.“ „Mere behøver du heller ikke," sagde Don Quixote, „men da Gudsfrygt er Begyndelsen til al Visdom, saa kan jeg virkelig ikke forstaa og begribe, hvordan du, der frygter mere for et Firben end for Vorherre, har kunnet opsuge saa megen Visdom.“ „Vær saa god, Deres Velbyrdighed, at dømme om Deres Ridderskab, og giv Dem ikke af med at dømme om andres Frygt eller Tapperhed. Jeg frygter Gud lige saavel som enhver anden Landsbyknøs. Men lad mig nu fortære min Frokost i Ro, for alt andet er jo dog kun unyttige Ord, som der engang vil blive krævet Regnskab for i det andet Liv.“ Med disse Ord indledede han et nyt Angreb paa sin Pande, og det med saa mægtig en Appetit, at han derved ogsaa vakte Don Quixotes Madlyst, og denne vilde uden Tvivl have hjulpet ham, hvis han ikke var blevet forhindret deri af noget, som nødvendigvis maa fortælles senere.

XXI. KAPITEL

Hvori der fortælles videre om Camachos Bryllup, samt om andre behagelige Tildragelser.

Endnu medens Don Quixote og Sancho talte med hinanden, saaledes som det blev fortalt i det foregaaende Kapitel, hørte man høje Raab og en stor Larm. Denne Larm og disse Raab stammede fra de beredne, som i fuldt Firspring og med stærke Frydeskrig jog Brudeparret i Møde, der omgivet af tusinde Instrumenter og alle Slags kunstfærdige Danse nærmede sig, ledsagede af Præsten, alle deres paarørende og de mest velhavende Folk fra hele Eggen, alle i Festdragt. Saa snart Sancho fik Øje paa Bruden, sagde han: „Hun gaar min Tro ikke klædt som en Bondepige, men som en fin Dame fra Hoffet. Hille den! De smaa Guldplader, hun skulde bære om Halsen, er her lutter prægtige Koraller, ser jeg, og det grønne Tøj fra Cuenca er her blevet til tredivetraadet Fløjl! Og ikke sandt, Besætningen skulde jo være af hvide Linnedstrimler! Men ved alt, hvad der er helligt, den er af Atlask! Se saa engang paa hendes Hænder! De er da smykkede med Agatringe? Javel! Nej, gid jeg aldrig maa blive lykkelig, om hendes Ringe ikke er af Guld, af fint Guld, og besat med Perler saa hvide som Fløde paa Mælk; for hver af dem gav man gerne sit ene Øje! O, den Horeunge, hvilket Haar har hun ikke! Hvis det ikke er falsk, saa har jeg ikke set saa langt og saa blond et Haar i hele mit Liv. Kan nogen have noget at udsætte paa hendes Anstand og hendes Vækst! Kan nogen nægte, at hun er at ligne ved en Palme, som sagte bevæger sig med sin Byrde af lange Daddelklaser! Thi netop saadan ser de Smykker ud, som hun har i Haaret og om Halsen. Jeg sværger paa min Sjæl, at hun har Hjertet paa rette Sted og uden Fare kan sendes til de flanderske Banker.“ Don Quixote lo af Sancho Panzas bondske Lovtaler. Men det forekom ham dog, at han, med Undtagelse af sin Herskerinde Dulcinea af Toboso, aldrig havde set en smukkere Kvinde. Den skønne Quiteria var lidt bleg; det kom nok af den urolige Nat, som alle unge Brude tilbringer, naar de belaver sig til den paa-

følgende Bryllupsdag. Hele Brudeskaren tog Vejen hen til en Forhøjning, der var rejst i den ene Side af Løvhytten og udsmykket med Tæpper og grønne Grene. Dør skulde Vielsen finde Sted, og derfra skulde de se paa Dansene og de talrige andre Forlystelser. Men i det Øjeblik, da Folkene i Brudetoget naaede hen til dette Sted, hørte de bag sig et højt Raab og en Stemme, der udbrød: „Tøv lidt, Folk, I handler lige saa for hastet som uoverlagt!“ Ved dette Raab og disse Ord vendte de sig alle om og saå, at de kom fra en Mand, der syntes at være klædt i en lang sort Kittel, kantet med højrødt, flammet Silke. Man bemærkede straks, at han paa Hovedet bar en Krans af de sorgforkyndende Cypresser; i Haanden havde han en lang Stav. Da han kom nærmere, genkendte de alle den brave Basilio, og alle stod tvivlraadige og ventede spændte paa, hvad hans Raab og hans Ord skulde betyde, da enhver frygtede, at hans Tilsynkomst i et saadant Øjeblik kun kunde medføre Ulykke.

Endelig naaede han dem, mat og aandeløs, traadte hen foran Brudeparret, stødte sin Stav, der paa Enden var beslaaet med en Staalspids, dybt ned i Jorden og fæstede Øjnene paa den skønne Quiteria. Han skiftede Farve og sagde med hul og skælvende Stemme disse Ord: „Du véd meget vel, utaknemmelige Quiteria, at du ifølge den hellige Tro, hvortil vi bekender os, ikke kan tage nogen anden Mand til Ægte, saalænge jeg lever; heller ikke er det dig ubekendt, at jeg vilde vente, indtil Tiden og mine Bestræbelser havde forbedret mine Kaar, og aldrig har villet overskride Ærbarhedens Grænser eller undlade at tage Hensyn til din jomfruelige Værdighed. Men du har glemt alle de Forpligtelser, som du skylder mine redelige Hensigter, og vil gøre en anden til Herre over det, som er mit, en anden, hvis Rigdomme ikke blot skænker ham lykkelige Kaar, men nu ogsaa den højeste Salighed. For at han i fuldeste Maal kan besidde den — ikke fordi han efter min Mening har fortjent den, men fordi det behager Himmelen* at give ham den — vil jeg med egne Hænder borttrykke den Umulighed eller den Hindring, som staar ham i Vejen: Jeg vil udslette mig selv. Leve, leve den rige Camacho med den utaknemmelige Quiteria i mange lykkelige Aar! Og den fattige Basilio skal dø, ja, dø; thi Fattigdommen har stækket hans Lykkes Vinger og styrtet ham i Graven!“

I det samme greb han Staven, som han havde stødt i Jorden; Halvdelen af den blev siddende i Jorden og viste sig nu at være Skeden til en smal Kaarde, som havde været skjult deri. Den anden Ende, som man kunde kalde for Hæftet, stemte han imod Jorden, styrtede sig med stor Heftighed og fast Beslutsomhed i Kaarden, og et Øjeblik efter saå man den blodige Spids og Halvdelen af Staalklingen trænge frem gennem hans Ryg. Den arme laa udstrakt paa Jorden, svømmende i sit Blod og gennemboret af sit eget Vaaben. Hans Venner ilede ham straks til Hjælp, dybt bedrøvede over hans Lidelse og hans sørgelige Vanskæbne. Ogsaa Don Quixote sprang af sin Rosinante og kom hen for at hjælpe ham. Han tog ham i sine Arme og mærkede, at der endnu var Liv i ham. Man vilde drage Kaarden ud af Saaret, men Præsten, der var tilstede, var af den Mening, at de ikke skulde trække den ud, før han havde skriftet, da han sikkert vilde opgive Aanden, i samme Øjeblik Kaarden blev trukket ud. Men nu kom Basilio atter lidt til sig selv og sagde med smertelig og svag Stemme: „Grusomme Quiteria, dersom du i denne yderste, uafvendelige Nød vilde give mig din Haand som min Ægtefælle, vilde jeg tro, at min formastelige Gerning dog kunde undskyldes, da jeg ved den vilde have opnaaet den Lykke at blive din.“ Da Præsten hørte disse Ord, sagde han til ham, at han hellere maatte tænke paa sin Sjæls Frelse end paa Sannernes Tilfredsstillelse og alvorligt bede Gud om Forladelse for sine Synder og for sin fortvivlede Beslutning. Hertil svarede Basilio, at han ingeni lunde vilde skrifte, medmindre Quiteria først havde givet ham Haanden som hans Ægtefælle; den glade Bevidsthed derom vilde styrke hans Villie og indgive ham Mod til hans Skriftemaal. Saa snart Don Quixote hørte den saaredes Bøn, udtalte han med høj Røst, at hvad Basilio begærede, kun var rimeligt og fornuftigt og desuden let at udføre; Hr. Camacho vilde føle sig lige saa beæret ved at ægte Frøken Quiteria, naar hun var Enke efter den tapre Basilio, som hvis han tog hende fra hendes Faders Side. Her gjaldt det dog kun om et Ja, hvis hele Værd bestod deri, at det blev udtalt; thi Brudesengen ved dette Bryllup vilde jo dog blive Graven. Alt dette hørte Camacho, og det gjorde ham altsammen forvirret og bestyrtet; han vidste ikke, hvad han skulde gøre eller sige. Men Basilios Venner trængte

saa heftigt ind paa ham, bad ham saa inderligt om at tillade Quiteria at række Basilio Haanden som hans Ægtefælle, for at han ikke i Fortvivelse skulde forlade dette Liv og hans Sjæl for evigt fortabes, at de fik ham overtalt eller snarere med Magt nødte ham til at sige, at hvis Quiteria vilde række Basilio sin Haand, saa vilde han være tilfreds dermed, da det jo dog kun vilde forhale Opfyldelsen af hans Ønsker nogle Øjeblikke. Nu omringede alle straks Quiteria, og alle søgte — nogle ved Bønner, andre ved Taarer og atter andre ved tvingende Grunde — at overtale hende til at give den arme Basilio Haanden. Men hun stod haardere end Marmor og stivere end en Billedstøtte; hun saa ud, som om hun ikke vidste, hvad hun skulde svare, eller ikke formaaede eller besad Villie til at sige et eneste Ord. Og hun vilde heller ikke have svaret, hvis Præsten ikke havde sagt til hende, at hun maatte beslutte sig saa hurtigt som muligt, fordi Basilios Sjæl allerede svævede paa hans Læber, og han ikke vilde være i Stand til at vente paa tvivlraadige Beslutninger. Uden at svare et Ord skred den skønne Quiteria, tilsyneladende forvirret, sorgfuld og dybt bekymret henimod det Sted, hvor Basilio laa. Denne fordrejede allerede Øjnene, aandede afbrudt og stødvis, mumlede Quiterias Navn og viste tydeligt, at han vilde dø som en Hedning og ikke som en Kristen. Endelig kom Quiteria hen til ham, knælede ved hans Side og bad ham ved Tegn, ikke med Ord, om hans Haand. Basilio spærrede Øjnene op, stirrede ufravendt paa hende og sagde: „O Quiteria, føler du endelig Medynk med mig, nu da din Medlidenhed bliver til en Dolk, som fuldstændig vil berøve mig Livet: Thi jeg besidder allerede ikke mere Kræfter til at kunne bære den Lyksalighed at blive valgt til din Ægtefælle eller til at udholde den Smerte, der allerede er i Færd med hastigt at tilhyle mine Øjne med Dødens grufulde Skygge! Det eneste, jeg bønfaller dig om, o du min Ulykkes Stjerne, er, at du nu, da du begærer min Haand og vil række mig din, ikke vil gøre det af ren Venlighed eller blot for atter at skuffe mig, men vil bekende og erklære, at du ikke paalægger din Villie den mindste Tvang, men derved vælger og antager mig til din retmæssige Husbond; thi det vilde være imod al Ret og Billighed, om du i denne Dødsqual vilde bedrage mig og øve Forstillelse imod mig, der altid har været saa sand imod

dig.“ Under denne Tale mistede han flere Gange Bevidstheden, og alle de tilstedeværende troede, for hver Gang han faldt i Afmagt, at han nu vilde opgive Aanden. Ærbar og meget undselig tog Quiteria Basilios Haand i sin højre og sagde: „Ingen Magt vilde formaa at tvinge min Villie; derfor rækker jeg dig her frivillig og med velberaad Hu min Haand som din retmæssige Hustru og modtager din, saafremt du giver mig den med fuldt Overlæg, og den Ulykke, hvori din overilede Handling har bragt dig, ikke svækker eller tilintetgør din Forstand.“ „Ja, saaledes rækker jeg dig den,“ svarede Babilio, „hverken afsindig eller forvirret, men ved saa sund Forstand, som det har behaget Himmelen at skænke mig den, og altsaa giver jeg derved mig selv til dig paa Tro og Love som din Ægtemand.“ „Og jeg mig selv til dig som din Ægtehustru,“ svarede Quiteria, „hvad enten du nu skal leve i mange Aar eller rives ud af mine Arme for at føres til Graven.“ „I Betragtning af, at denne Knøs er saa haardt saaret,“ bemærkede Sancho, „taler han temmelig meget. Faa ham dog til at holde inde med sin forelskede Snak og tænke paa sin Sjæls Frelse; ganske vist svæver den ham egentlig allerede paa Læberne, men sidder dog vist endnu fast paa Tungen, saa vidt jeg kan forstaa.“ Da Babilio og Quiteria nu havde føjet deres Hænder sammen, gav Præsten dem bevæget og med Taarer sin Velsignelse og bad til Himmelen, at den vilde unde den nygiftes Sjæl Lykke og Hvile. Men næppe havde denne modtaget Præstens Velsignelse, før han med vidunderlig Hurtighed kom paa Benene og med aldeles uhørt Sindsro trak den Kaarde ud, som sad tværs igennem hans Krop. Alle de Tilstedeværende blev højligt forundrede, og nogle af dem, der var mere enfoldige end skarpsindige, gav sig med høj Røst til at raabe: „Et Jærtegn, et Jærtegn!“ Men Babilio svarede: „Sig ikke Jærtegn, Jærtegn, men List, lutter List.“ Den overrumplede og bestyrte Præst løb til, befølte Saa-ret med begge Hænder og fandt, at Klingen ingenlunde var gaaet igennem Basilios Kød og Ribben, men gennem et Jernrør, som behændigt var anbragt paa rette Sted og fyldt med Blod, der, som man senere fik at vide, var tilberedt saaledes, at det ikke kunde storkne. Efter alt dette ansaa Præsten, Camacho og de fleste af de omstaaende sig for bedragne og forhaanede. Men

Bruden gjorde slet ikke Tegn til at være misfornøjet med Spøgen; tværtimod, da hun hørte Folk hævde, at Ægteskabet var ugyldigt, fordi det var blevet indgaaet ved et Bedrageri, erklærede hun, at hun herved paany bekræftede sit Løfte. Deraf sluttede alle, at hele Sagen var blevet planlagt saaledes med begges Vidende og Villie, og herover blev Camacho og hans Tilhængere saa opbragte, at de vilde tage Hævn med Næverne. Adskillige Sværd blev dragne af Skeden, og Modstanderne stormede ind paa Basilio, til hvis Forsvar der paa den anden Side blev draget næsten lige saa mange Sværd. Men Don Quixote sprang til Hest, og med Lansen i Armen og vel dækket bag sit Skjold kom han dem alle i Forkøbet og tvang dem til at gøre Plads. Sancho, som aldrig fandt Behag i saadan voldelig Adfærd eller skøttede om at være med i en Tumult, søgte Tilflugt ved Kødgryderne, hvor han havde gjort saa kært et Bytte. Thi det Sted, hvor disse Gryder stod, forekom ham at være som et helligt Fristed, for hvilket enhver maatte nære dyb Ærbødighed. Don Quixote raabte med drønende Stemme: „Hold inde, mine Herrer, hold inde! Det er imod al Fornuft og Retfærdighed at tage Hævn for de Fornærmelser, Kærlighed tilføjer. Betænk dog, at Kærlighed og Krig er ét og det samme, og som det i Krig er en tilladt Sædvane at benytte sig af snedigt Bedrag og Krigslist for at overvinde Fjenden, saaledes bliver ogsaa Øjenforblændelse og listige Paafund anset for tilladelige i Kærlighedens Kamp og Væddestrid, naar de anvendes i den Hensigt at naa det forønskede Maal, saafremt de da ikke geraader den Elskede til Skade og Vanære. Quiteria tilhørte Basilio og Basilio Quiteria ved Himmels retfærdige og naadige Beslutning. Camacho er rig og kan tilkøbe sig, hvad hans Hjerter begærer, naar, hvor og som han vil. Basilio derimod har kun dette eneste Lam, og ingen, hvor mægtig han end er, maa berøve ham det. Thi hvad Gud har sammenføjet, skal Mennesket ikke adskille, og den, som vil prøve derpaa, skal faa med denne Lansespids at bestille.“ Med disse Ord svang han Lansen med en saadan Styrke og Behændighed, at han satte Skræk i alle dem, som ikke kendte ham. Imidlertid gjorde Quiterias Ringeagt et saa dybt Indtryk paa Camachos Sind, at han paa et Øjeblik slog hende af Tankerne, og derfor fandt Præstens Overtalelser (han var en for-

standig og velsindet Mand) Gehør hos ham og bevirkede, at Camacho og hans Tilhængere snart viste sig fredeligt stemte og faldt til Ro. Til Tegn herpaa stak de atter deres Sværd i Skeden og tillagde langt snarere Quiterias Vægelsind end Basilios List Skylden for alt dette. Camacho paa sin Side drog den Slutning, at da Quiteria allerede som ung Pige havde haft Basilio saa kær, vilde hun vel som gift Kone have haft ham lige saa kær, og han burde altsaa snarere være Himmelen taknemmelig for, at den nu havde skilt ham ved hende, end for, at den tidligere havde skænket ham hende. Da nu Camacho og alle hans havde trøstet sig og paany var blevet fredsommeligt stemte, faldt ogsaa Basilio og hans Tilhængere allesammen til Ro, og for at vise, at han ikke bar Nag paa Grund af det Puds, man havde spillet ham, ja, slet ikke regnede det for noget, ønskede den rige Camacho, at Festlighederne skulde fortsættes ganske, som om han virkelig holdt Bryllup. Men Basilio, hans Hustru og hans Tilhængere vilde ikke overvære Festen og drog derfor afsted til Basilios Landsby. Thi ogsaa de fattige finder, naar de er dydige og begavede, Folk, der trofast vil følge dem, ære dem og beskytte dem, ligesom de rige har Folk, der smigrer for dem og yder dem Selskab. Det unge Pars Venner bad ogsaa Don Quixote følge med dem, da de ansaa ham for en brav Mand med Hjertet paa rette Sted. Kun Sancho blev meget mørk i Hu, da han indsaa Umuligheden af at komme til at nyde godt af Camachos Gæstebud og overdaadige Gilde, der varede til langt ud paa Natten, og fulgte derfor raadvild og bedrøvet sin Herre, der drog bort sammen med hele Basilios Flok. Han forlod altsaa Ægyptens Kødgryder, skønt han førte dem med i sit Hjerte, da det næsten allerede fortærede og opædte Bytte, som han førte med sig i Panden, idelig for hans Blikke fremkaldte Billedet af hans tabte Lykkes Herlighed og Overflod. Tankefuld og sørgmodig, omend ikke sulten, fulgte han altsaa, uden at stige ned af Rucio, Rosinantes Spor.

XXII. KAPITEL

*Hvori der berettes om Eventyret i Montesinos' Hule, der ligger
midt i Hjertet af la Mancha, og hvorledes dette Eventyr
lykkeligt blev bragt til Ende af den tapre
DON QUIXOTE AF MANCHA.*

Brudefolkene beværtede Don Quixote paa det herligste og bedste, da de ansaa det for deres Pligt, saasom de var ham taknemmelige for det Heltemod, han havde udvist, da han tog dem i Forsvar. Og de ærede hans Forstand lige saa højt som hans Tapperhed, da de holdt ham for en Cid i Vaabenbrug og en Cicero i Veltalenhed. Den brave Sancho gottede sig tre Dage i Træk inderligt paa de nygiftes Bekostning. Af dem erfarede man, at det foregivne Saar ingenlunde havde været aftalt med den skønne Quiteria, men udelukkende var en List af Basilio, der netop havde haabet paa det Udfald deraf, som Sagen virkelig fik. Men han indrømmede ganske vist, at han havde betroet nogle gode Venner sin Plan, for at de i det betimelige Øjeblik kunde understøtte hans Hensigt og hjælpe ham med hans Bedrageri. „Det, som sigter til et dydigt Formaal, kan og bør ikke kaldes for noget Bedrageri,“ sagde Don Quixote; „og at forene et elskende Par,“ tilføjede han, „er et højt og ædelt Formaal. Men man maa ganske vist tage i Betragtning,“ vedblev han, „at den værste Fjende, Kærligheden har, er Sult og vedvarende Nød. Thi Kærligheden er idel Glæde, Fryd og Gammen, navnlig naar den Elskende er i Besiddelse af den elskede Genstand, og Nød og Fattigdom er erklærede Fjender af disse Følelser. Alt dette siger jeg,“ bemærkede han derpaa, „i den Hensigt at overtale Hr. Basilio til at lade Udøvelsen af de Talenter, han besidder, fare for Fremtiden; thi selv om de har forskaffet ham Berømmelse, saa har de dog ikke skaffet ham Penge. Han bør altsaa lægge Vind paa at erhverve sig et anstændigt Udkomme ved Arbejdsomhed og ad de lovlige Veje, der stedse staar den forstandige og flittige aabne. Den fattige,“ vedblev han, „der er en Mand af Ære (for saa vidt den fattige kan regnes for en Mand af Ære), besidder en Skat, naar han har en smuk Kone, og frarøver man ham denne Skat, saa røver og

myrder man hans Ære. En fattig Mands Kone, som er dejlig og dydig, fortjener at krones med Sejrens og Triumfens Laurbær og Palmer. Skønheden drager i og for sig alle *deres* Tilbøjelighed til sig, som ser den og lærer den at kende; og som var den en velsmagende Løkkemad, styrter de kongelige Ørne og andre ædle Rovfugle sig ned over den. Men hvis en saadan Skønhed er omgivet af Mangel og Fattigdom, falder dog Ravne, Høge og de andre Rovfugle over den, og den Kvinde, som modstaar Angreb fra saa mange Sider, fortjener med Rette at kaldes sin Mands Krone. Overvej, forstandige Basilio,“ tilføjede Don Quixote, „at en eller anden Vismand (jeg husker ikke hvilken) var af den Mening, at der i hele Verden kun fandtes én god Kone, og han vilde raade hver Mand til at tro, at det netop var hans; thi saa vilde han føre et lykkeligt Liv. Jeg er ugift, og hidtil er det heller aldrig faldet mig ind at gifte mig, men desuagtet turde jeg dog driste mig til at give den, som bad mig derom, et Raad angaaende, hvilken Vej han skulde slaa ind paa for at udsøge sig den Kvinde, med hvem han kunde ønske at gifte sig. Først og fremmest vilde jeg raade ham til at se mere paa et godt Rygte end paa Formue, fordi en dydig Kvinde ikke alene opnaar et godt Rygte ved at være dydig, men tillige derved, at hun synes at være det. En Kvindes Ære lider mere ved Uforsigtigheder og fri Opførsel udadtil end ved hemmelige Laster. Fører du en god Kone hjem, er det dig en let Sag at bevare hende dydig, ja, endog at forbedre hende; men hjemfører du en daarlig, saa vil det koste dig stor Møje at rette paa hende; thi det er ikke vel gørligt at komme fra den ene Yderlighed til den anden. Jeg siger ikke, at det er umuligt, men jeg anser det for meget vanskeligt.“ Sancho hørte hele denne Tale og sagde ved sig selv: „Naar jeg siger noget saftigt og kraftigt, plejer min Herre her at ytre, at jeg kunde tage en Prædikestol i Haanden og drage rundt i Verden og prædike min Visdom for Folk. Men jeg siger om ham, at naar man begynder at pløje Visdom og give gode Raad, saa kan han ikke blot tage en Prædikestol i Haanden, men to paa hver Finger og gaa rundt og prædike paa Torve og i Stræder. Det er Fanden til vandrende Ridder, saa mange Ting som han véd og forstaar sig paa! Jeg bildte mig ind, at han ikke forstod sig paa andet end sit Ridder-

skab, men lur ham: Der er ikke den Ting, uden at han kan lægge sin Sennep med dertil.“ Dette sidste mumlede Sancho lidt højere; hans Herre hørte noget af det og spurgte: „Hvad er det, du mumler hen for dig, Sancho?“ „Jeg siger intet og mukker heller ikke noget,“ svarede Sancho, „jeg snakkede kun med mig selv om, at ifald jeg havde hørt det, som Deres Velbyrdighed nu sagde, førend jeg giftede mig, saa vilde jeg maaske nu sige: Ubaaset Stud har godt ved at slikke sig.“ „Er din Teresa da saa slem, Sancho?“ spurgte Don Quixote. „Hun er ikke særlig slem,“ svarede Sancho, „men hun er heller ikke særlig god. I det mindste ikke saa god, som jeg gerne vilde have.“ „Det er slet af dig, Sancho, at tale ilde om din Kone; hun er jo dog dine Børns Moder.“ „Jeg tænker, det kan gaa lige op imellem os,“ svarede Sancho, „hun taler heller ikke for godt om mig, naar Hovedet staar hende i det Hjørne; især naar hun er skinsyg. Saa kan Fanden selv ikke tage det op med hende.“

De blev tre hele Dage hos de nygifte, der opvartede og beværtede dem som kongelige Personer. Don Quixote bad den fægtekyndige Licentiat om at forskaffe ham en Vejviser, der kunde føre ham til Montesinos' Hule; thi han havde meget stor Lyst at trænge ind i den for med egne Øjne at se, om alle de Vidundere, man i hele Omegnen fortalte om den, svarede til Sandheden. Licentiaten lovede at medgive ham sin egen Fætter, en studeret Mand, der havde indlagt sig megen Berømmelse og særligt yndede at læse Ridderbøger. Denne Mand vilde med megen Beredvillighed føre ham til Hulens Aabning og ligeledes vise ham Ruidera-Søerne, som ogsaa er berømte i hele la Mancha, ja, i hele Spanien. Han tilføjede, at hans Ledsager sikkert vilde forkorte ham Vejen ved behagelig Samtale, da det var en ung Mand, som forstod sig paa at skrive Bøger, der var skikkede til at trykkes og tilegnes fyrstelige Personer. Fætteren kom da ogsaa snart anstigende paa et drægtigt Hunæsel, hvis Sadel var dækket med et broget Tæppe eller Dækken. Sancho sadlede derpaa Rosinante, gjorde Rucio i Stand og forsynede sin Tværsæk, som gjorde Fætterens Selskab, der ogsaa var ganske vel forsynet. Hvorpaa de, efter at have sagt Farvel til alle, i Guds Navn begav sig paa Rejsen og tog Vejen lige til Montesinos' navnkundige Hule.

Paa Vejen spurgte Don Quixote Fætteren, af hvad Art og Beskaffenhed hans Arbejder, hans Livskald og hans Studier var. Hertil svarede denne, at det var hans Kald at beskæftige sig med de skønne Videnskaber; hans Arbejde og Studier bestod i at forfatte Bøger til Trykken, alle til stor Nytte for Staten og til ikke mindre Tidsfordriv. Et af hans Værker hed: *Bogen om Ridderdragterne*, og heri skildrede han syv Hundrede og tre saadanne Dragter, deres Farver, Valgsprog og sindbilledlige Tegn, hvoraf Ridderne ved Hoffet til Fester og Højtideligheder kunde udvælge og tage alt, hvad de trængte til, uden at have Behov at tigge andre derom eller (som man siger) pine Hjernen for at udtænke nogle, der svarede til deres Ønsker og Hensigter. „Thi,“ sagde han, „jeg giver den skinsyge, den forsmaaede, den glemte og den fraværende de Dragter, der passer for ham; Dragter, der skikker sig for alle og altsaa ikke kan være Forsyndelser. Jeg har ogsaa forfattet en anden Bog, der skal hedde *Metamorphoserne eller Den spanske Ovid*, af en ganske ny og ejendommelig Opfindelse; thi i den har jeg paa burlesk Vis efterlignet Ovid og fremstiller, hvad Giralda fra Sevilla og Magdalenas Engel oprindelig var, hvad Vecinguerras Rende ved Cordoba, Tyrene ved Guisando, Sierra Morena, Brøndene paa Leganitos' og Lavapiés' Bymarker, ikke at forglemme Lusebrønden, den gyldne Brønd og Priorindens Brønd, har været, og det med alle de tilhørende Allegorier, poetiske Figurer og Forvandlinger, saa at det paa én Gang virker underholdende, spændende og belærende. Jeg har endnu et andet Værk, som jeg kalder *Tillæg til Polydorus Vergilius*, og som handler om alle Tings Opfindelse. Det er en Bog, der rummer megen Lærdom og er grundet paa dybe Studier, saasom jeg deri udforsker alle de væsentlige Ting, som Polydorus har forbigaaet, og fremstiller dem paa den nydeligste Maade. Polydorus Vergilius har blandt andet glemt at fortælle os, hvem der var den første i Verden, som havde Snue, hvem der først brugte Indgnidninger for at fordrive den neapolitanske Syge, og jeg paaviser det med største Tydelighed og bekræfter det med Citater af mere end femogtyve Kildeskrifter. Heraf kan nu Deres Velbyrdighed selv indse, at jeg ikke har ligget paa den lade Side, og hvor nyttigt et saadant Værk maa være for hele Verden.“

Sancho, der med største Opmærksomhed havde hørt paa Fætterens Fortælling, sagde til ham: „Sig mig engang, min Herre, saa sandt Gud unde Dem Held til at faa Deres Bøger trykte, véd De ogsaa — skønt, det véd De jo sikkert, siden De véd alting — hvem der var den første, der kløede sig i Hovedet? Efter min Mening maa det have været vor første Fader, Adam.“ „Javist maa det have været ham,“ svarede Fætteren, „for der kan jo ikke godt være Tvivl om, at han har haft Hovede og Haar, og da han havde det og var det første Menneske paa Jorden, har han sikkert ogsaa adskillige Gange kløet sig i Hovedet.“ „Det tror jeg med,“ sagde Sancho; „men sig mig nu, hvem var det, der slog den første Kolbøtte her i Verden?“ „Det kan jeg sandelig ikke saaledes afgøre paa staaende Fod, kære Ven,“ svarede Fætteren, „jeg maa først granske efter det i mine Bøger. Men det skal jeg gøre, saa snart jeg kommer hjem, og saa skal jeg give dig Besked, naar vi tales ved igen; thi dette bliver sikkert ikke den sidste Gang.“ „Nu skal De høre, min Herre,“ sagde Sancho; „De behøver slet ikke at gøre Dem Ulejlighed med den Sag, for jeg har lige fundet ud af, hvordan mit Spørgsmaal skal besvares. Sig mig imod, om De kan, naar jeg paa-
staar, at Lucifer var den første her i Verden, der slog Kolbøtter. Da han blev forjaget eller udstødt af Himmelen og trimlede ned i Afgrunden, slog han en hel Masse Kolbøtter.“ „Du har Ret, min Ven,“ sagde Fætteren. Og Don Quixote tilføjede: „Dette Spørgsmaal og dette Svar er ikke avlet paa din egen Mark, Sancho; du har hørt det af en anden.“ „Tys, tys, Herre,“ sagde Sancho, „De kan tro mig paa mit ærlige Ansigt: hvis jeg først begynder med Spørgsmaal og Svar, saa kan jeg blive ved fra nu af og til i Morgen. Jovist, naar det gælder at spørge om Dumheder og svare med Narrerier, saa behøver jeg ikke at søge Hjælp hos mine Naboer.“ „Der ligger mere i det, du dér siger, end du selv véd, Sancho,“ sagde Don Quixote, „der er Folk, som plager sig med at lære og finde ud af Ting, der hverken gavner Forstanden eller Hukommelsen en Døjt, naar de endelig har fundet ud af dem.“

Med disse og andre behagelige Samtaler tilbragtes Dagen, og for Natten tog de Herberge i en lille Landsby, hvor Fætteren meddelte Ridderen, at de kun var to Mil fra Montesinos'

Hule, og dersom han var besluttet paa at bese den, vilde det være nødvendigt her at forsyne sig med Reb til at binde sig fast i for at blive hejset ned i Dybet. Don Quixote svarede, at selv om Hulen strakte sig helt ned til Helvedes Afgrund, vilde han dog se, hvor den førte hen. Derpaa købte de henved hundrede Favne Reb, og den næste Dag Klokken to om Eftermiddagen kom de til Hulen, hvis Munding er meget rummelig og bred, men saa stærkt tilgroet med Tjørnebuske og vild Figen, Brombær-ranker og allehaande Kratvækst, altsammen saa tæt voksende og indfiltret i hinanden, at det helt dækker Indgangen, som ikke er til at øjne. Saa snart de kom til Hulen, steg Fætteren, Sancho og Don Quixote af, og de to bandt Rebet om ham, saa fast som muligt. Medens de snørede og spændte det om ham, sagde Sancho til ham: „Kære Herre, betänk vel, hvad De gør, Deres Velbyrdighed! Lad Dem dog ikke levende begrave, stig ikke ned i det Dyb, hvor De ligner en Flaske, som man firer ned i en Brønd for at afkøle den. Det er baade vist og sandt, at det ikke tilkommer eller paahviler Dem at spille Udforskeren af denne Hule, der sikkert er værre end et underjordisk Slavefængsel i Algier.“ „Bind mig fast og ti stille,“ svarede Don Quixote, „et Foretagende som dette var *mig* forbeholdt.“ Derpaa sagde Vejviseren: „Jeg bønfaller Dem, Hr. Don Quixote, om med hundrede Øjne at iagttage og bese alt, hvad der skjules i denne Hules Indre. Maaske findes der mange Ting, som jeg kunde anbringe i min Bog om *Metamorphoserne*.“ „Trommen er i de rette Hænder, den skal nok blive ordentlig rørt,“ sagde Sancho Panza. Efter at Don Quixote nu havde faaet Rebet bundet om Livet (hvilket ikke skete uden paa Harnisket, men rundt om Køl-lerten), sagde Ridderen: „Vi har baaret os uforsigtigt ad; thi vi har glemt at forsyne os med en lille Klokke, der kunde være blevet bundet i det samme Tov, saa at jeg havde den ved Haanden, og man af dens Klingen kunde forstaa, at jeg endnu stadig sank nedad og var i Live. Men da det ikke mere lader sig gøre, saa i Guds Navn da!“ Derpaa knælede han ned og sendte med sagte Stemme en Bøn til Himmelen om Beskærmelse og et lykkeligt Udfald af dette efter al Sandsynlighed farlige og uhor-te Eventyr, og straks derpaa sagde han med høj Røst: „O Herskerinde over alle mine Handler og Følelser, straalende og ufor-

lignelige Dulcinea af Toboso, hvis det er muligt, at din lykkelige Tilbeders Bønner og Paakaldelser naar dine Øren, saa bøn-hør ham for din uhørte Dejligheds Skyld! Jeg begærer intet andet end, at du ikke maa nægte mig din Gunst og Bistand nu, da jeg saa højligt trænger til dem. Jeg staar netop i Begreb med at kaste, styrte, nedsænke mig i den Afgrund, der ligger for mine Fødder, blot for at overbevise Verden om, at der ikke findes nogen Umulighed, som jeg jo vil trodse og overvinde, naar du staar mig bi." Med disse Ord nærmede han sig Hulen, men saá, at det ikke var muligt at glide derned eller skaffe sig Adgang uden at bane sig Vej ved sine Armes fulde Styrke eller ved Sværdhug. Han tog altsaa Sværdet i Haanden og begyndte at slaa og hugge løs paa det Buskads, der dækkede Indgangen, men ved denne Bragen og Raslen fløj der en græsselig Masse umaadelig store Ravne og Krager ud derfra i saa tætte Flokke og med saa voldsom Fart, at de kastede Don Quixote til Jorden, og havde Forvarsler betydet lige saa meget for ham som hans katolske Tro, saa vilde han sikkert have anset det for et daarligt Tegn og have undladt at stige ned til et saadant Sted. Han rejste sig imidlertid igen, og da han saá, at der nu ikke kom flere Ravne, og heller ikke andre Nattefugle, saasom Flagermus, hvoraf der var fløjet en hel Del ud sammen med Ravnene, lod han Fætteren og Sancho fire ud paa Rebet og gled langsomt ned i den uhyggelige Hule. Da han var kommet ind gennem Mundingen, gav Sancho ham sin Velsignelse, slog mere end tusinde Kors over ham og sagde: „Gud og den hellige Jomfru fra Frankerklippen og den hellige Trefoldighed fra Gaëta ledsage dig, du det vandrende Ridderskabs Blomst, Lyspunkt og Sølvglans! Gak med Fred, du mægtigste Stridsmand paa Jord, du Hjerte af Staal og Arm af Jern! Gud føre dig karsk tilbage og lade dig fri og frank se Dagens Lys igen, som du nu forlader for at begive dig ned i Mørket her, som du søger." Fætterens Anraabelser og Forbøn lød omtrent ligesaadan. Don Quixote raabte imidlertid flere Gange til dem om at give mere Reb, stadig mere, og det gjorde de lidt efter lidt. Da hans Raab, der lød op til dem fra Hulen som fra et Rør, ikke mere hørtes, havde de intet tilovers af de hundrede Favne Reb, og de mente derfor, det var bedst at hale Don Quixote op igen, eftersom de ikke

havde Reb til at hejse ham længere ned med. Men desuagtet ventede de endnu en god halv Time, og først efter at denne Tid var forløbet, begyndte de at hale Rebet til sig igen, hvilket gik meget let, og uden at de følte den mindste Vægt. Dette ansaa de for et sikkert Tegn paa, at Don Quixote var blevet dernede, og Sancho, der virkelig troede dette, begyndte at græde bitterlig og trak alt, hvad han kunde, for saa hurtigt som muligt at faa Sandheden at vide. Men da de efter deres Skøn havde trukket lidt mere end firsindstyve Favne op, blev det meget tungere, og det glædede dem inderligt. Endelig, da de kun havde ti Favne tilbage, saá de ganske tydeligt Don Quixote, og Sancho raabte af fuld Hals til ham: „Hjertelig velkommen tilbage, Deres Velbyrdighed! Vi troede allerede, at vi kunde skyde en hvid Pind efter Dem!“ Men Don Quixote svarede ikke et Ord, og da de havde faaet ham trukket helt op, saá de, at hans Øjne var lukkede, og at han aabenbart var faldet i en dyb Søvn. De lagde ham paa Jorden og løste Rebet af ham, men alligevel vaagnede han ikke. Imidlertid vendte og drejede, ruskede og rystede de ham saa længe, at han endelig efter en rum Tids Forløb kom til sig selv igen og rakte og strakte sig som en, der vaagner af en meget dyb Drøm. Som i pludselig Skræk saá han sig om til alle Sider og sagde: „Gud forlade eder, mine Venner, at I har revet mig bort fra det herligste Liv, det yndigste Syn, en dødelig nogensinde har ført og set. Sandelig, nu først erkender jeg, at alle dette Livs Glæder forsvinder som Drøm og Skygge eller henvisner som Markens Blomster. O, usalige Montesinos! O, haardt-saarede Durandarte! O, ulykkelige Belerma! O, graadrige Guadiana, og I, Ruideras sorrigfulde Døtre, hvis Vandstrømme bevidner, hvor mange Taarestømme der er rundne fra eders skønne Øjne!“ Med den allerstørste Opmærksomhed lyttede Fætteren og Sancho til Don Quixote, der talte saa beklemmt, som om en ulidelig Smerte havde fravristet hans inderste Hjerter disse Ord. De bad ham indstændigt om at forklare dem, hvad han mente med sine Ytringer, og sige dem, hvad han havde set i dette Helvede. „I kalder det et Helvede?“ sagde Don Quixote; „nej, benævn det ikke saaledes, thi et saadant Navn fortjener Hulen ikke, som I straks skal faa at se.“ Han bad dem give ham noget at spise, da han var umaadelig sulten. Fætterens Dækken blev

bredt paa det grønne Græs, de tog Provianten op af deres Vadsække, hvorpaa de alle tre i god Forstaaelse og Fortrolighed satte sig til at indtage deres Vesperkost og Nadver paa én Gang. Da Dækkenet derpaa atter var taget bort, sagde Don Quixote af Mancha: „Ingen af eder maa rejse sig, mine Sønner, bliv siddende og hør paa mig!“

XXIII. KAPITEL

Om de vidunderlige Ting, som den ovenud fortræffelige DON QUIXOTE fortalte, at han havde set i Montesinos' dybe Hule, men som dog er saa umulige og umaadelige, at dette Eventyr maa anses for apokryfisk.

Det kunde vel være Eftermiddagens fjerde Time, at Solen, som nu var skjult bag Skyerne, ved dæmpet Skin og brudte Straaler gjorde det muligt for Ridderen, uden at besværes af Heden at fortælle sine to kære Tilhørere, hvad han havde set i Montesinos' Hule. Og han begyndte paa følgende Maade:

„Naar man er kommet omtrent tolv eller fjorten Favne ned i dette underjordiske Fængselshul, findes der paa højre Haand en Udhulning, et Rum saa stort, at en stor Vogn med dens Forspand af Mulæsler kan faa Plads deri. Der falder et ganske svagt Dagsskær derind gennem Revner eller Aabninger, som langt borte fra naar ind til denne Hulning og maa udmunde ved Jordens Overflade. Da jeg så dette Rum, denne Hulning, var jeg allerede træt og ked af at hænge længere i Rebet og svæve i det tykke Mørke, mens jeg stadig gled nedad uden nogen sikker og bestemt Retning, og derfor besluttede jeg mig til at gaa ind i den omtalte Hulning og hvile mig lidt. Jeg raabte til eder og bad eder om ikke at give mere Reb, førend jeg krævede det, men I maa ikke have hørt mig. Jeg samlede derfor Rebet sammen, som I firedede ned, ringlede det op og satte mig derpaa, mens jeg grublede over, hvorledes jeg skulde bære mig ad med at komme ned paa Bunden, naar jeg ikke havde nogen til at holde mig fast. Mens jeg nu sad der i denne Vilderede og disse

Betragtninger, blev jeg pludselig, og uden at jeg selv vilde det, overfaldet af en dyb og tung Søvn. Og da jeg allermindst ventede det, uden at jeg vidste, hvorledes det gik til, vaagnede jeg igen og befandt mig midt paa den dejligste, yndigste og herligste Mark, som Naturen har skabt eller det sindrigste Menneskes Indbildningskraft kan opfinde. Jeg spærrede Øjnene op, gned dem og overbeviste mig om, at jeg ikke sov, men virkelig var lysvaagen. Desuagtet befølte jeg baade mit Hoved og mit Bryst for at forvise mig om, at det var mig selv, som opholdt mig paa dette Sted, og ikke et falskt og eftergjort Drømmebillede. Men Følelsen, Bevidstheden, den fornuftige Sammenhæng i de Tanker, der opstod hos mig, overtydede mig om, at jeg dengang nede i Dybet var den samme, som jeg er nu paa dette Sted. Med ét fik jeg Øje paa et prægtigt Palads, en mægtig Kongeborg, hvis Mure og Vægge syntes at være dannede af gennemsigtigt, skinnende Krystal. Dens to store Portfløje aabnede sig, og jeg såå en ærværdig Olding komme ud og skride hen imod mig. Han var iført en lang Kappe af mørkviolet Flonel, der slæbte efter ham paa Jorden; hans Skuldre og Bryst var bedækkede af en Stola af grønt Atlask, saaledes som Stiftspræsterne bærer dem; paa Hovedet havde han en sort milanesisk Hætte, og hans snehvide Skæg naaede ham lige til Bæltet. Vaaben bar han ikke, men kun en Rosenkrans i Haanden, med Kugler, der var større end en sædvanlig Valnød, mens hver tiende Kugle var som et middelstort Strudsæg. Hans Holdning og Gang, hans Værdighed og mægtige Skikkelse hensatte mig hver for sig og alle tilsammen i Forundring og Forbavselse. Han traadte hen til mig, og det første, han foretog sig, var at omfavne mig paa det inderligste, hvorpaa han straks tiltalte mig paa følgende Maade: Det er længe siden, tapre Ridder Don Quixote af Mancha, at vi, som fortryllede dvæler i denne Ensomhed, fattede Haab om at faa dig at se, for at du kunde give Verden Underretning om, hvad den dybe Hule, du har betraadt, den, som kaldes Montesinos' Hule, indeholder og skjuler: en Heltegerning, som det har været dit uovervindelige Hjerter og dit beundringsværdige Mod alene forbeholdt at udføre. Følg med mig, høje Herre, jeg vil vise dig de Vidundere, som gemmes i dette gennemsigtige Palads, hvis Borgherre og Overopsynsmand jeg er

for alle Tider; thi jeg er just den Montesinos, efter hvem Hulen har faaet sit Navn.“ Neppe havde han sagt mig, at han var Montesinos, førend jeg spurgte ham, om det var sandt, hvad man fortalte oppe paa Jorden, nemlig at han med en lille Jagt-kniv havde skaaret sin bedste Ven Durandartes Hjerter midt ud af hans Bryst og bragt det til Frøken Belerma, saaledes som Vennen i sit sidste Øjeblik havde paalagt ham at gøre? Han svarede mig, at det var sandt altasmmen, undtagen hvad Kniven angik; thi det havde ikke været en Kniv, ej heller havde den været lille, thi han havde betjent sig af en skarp Dolk, der var spidsere end en Skomagersyl.“ „Den Dolk,“ indskød Sancho, „maa sikkert have været af Sevillaneren Ramon de Hoces' Arbejde.“ „Det véd jeg ikke,“ fortsatte Don Quixote; „skønt nej, den kan ikke have været af denne Vaabensmeds Arbejde; thi Ramon de Hoces var i Live endnu i Gaar, og Begivenheden ved Roncesvalles, hvor denne ulykkelige Episode fandt Sted, indtraf for mangfoldige Aar siden. Men i øvrigt er det ikke af Vigtighed at faa Bekræftelse herpaa, da det ikke paa nogen Maade gør Skaar eller Brud i min Histories Indhold og Sammenhæng.“ „Nej, det er rigtigt,“ sagde Fætteren, „fortsæt kun, Hr. Don Quixote; jeg hører paa Dem med den allerstørste Fornøjelse.“ „Med lige saa stor Fornøjelse fortæller jeg,“ svarede Don Quixote, „og jeg siger da, at den ærværdige Montesinos førte mig ind i Krystalslottet, hvor der i en af de underste Sale, der var overmaade kølig og helt igennem bygget af Alabaster, stod et Marmor-Gravmæle, udført med det højeste Mesterskab, hvorpaa man saå en Ridder ligge udstrakt i sin fulde Længde, ikke dannet af Metal, ej heller af Marmor eller Jaspis, saaledes som de plejer at være det paa andre Gravmæler, men af virkeligt Kød og Ben. Den højre Haand, som forekom mig meget senet og haaret, et Tegn paa Ejermandens Styrke, havde han lagt over paa den Side, hvor Hjertet findes, og førend jeg kunde komme til at rette noget Spørgsmaal til Montesinos, der bemærkede, med hvilken Forbavselse jeg betragtede Skikkelsen paa Gravmælet, sagde han: Dette er min Ven Durandarte, i sin Tid alle forelskede og tapre Ridderses Krone og Spejl. Han holdes fortryllet her tillige med mig og mange andre Mænd og Kvinder af Merlin, den franske Trolldmand, om hvem det siges, at han er en Søn af Djæve-

len. Men jeg tror dog ingenlunde, at han var en Søn af Djævelen, derimod at han besad saa megen Viden og Snuhed, at han kunde føre Fanden selv bag Lyset. Hvorledes og hvorfor han har fortryllet os, er der ingen, der véd, men det skal nok vise sig, naar Tiden kommer; og Tidspunktet er ikke mere fjernt, tror jeg. Det, som forundrer mig mest, er, at jeg véd lige saa vist, som at det nu er Dag, at Durandarte endte sit Liv i mine Arme, og at jeg efter hans Død med mine egne Hænder skar Hjertet ud af hans Bryst; og det maa sikkert have vejjet over to Pund, saasom de Naturkyndige er af den Mening, at de, der er begavede med et stort Hjerte, besidder mere Tapperhed end de, hos hvem det kun er lille. Da nu dette forholder sig saaledes, og denne Ridder virkelig er død, hvorledes kan det da gaa til, at han Tid efter anden jamrer og sukker, som om han var i Live? Neppe havde han sagt dette, før den ulykkelige Durandarte udstødte et højt Skrig og sagde:

Fætter Montesinos, hør mig!
 Snart jeg nu skal Døden smage,
 derfor tør en Bøn jeg vove:
 Naar mit Liv er rundet, tage
 Kniv du, eller Dolk, og skære
 Hjertet af mit Bryst, og drage
 hjem, — det kan du ej mig nægte.
 Bring Belerma det tilbage!

Da den ærværdige Montesinos hørte dette, kastede han sig paa Knæ for den kummerfulde Durandarte og sagde med Taarer i Øjnene: Hr. Durandarte, jeg har allerede gjort, hvad I paa hin Ulykkes bitre Dag paalagde mig. Saa godt jeg formaaede, skar jeg eders Hjerte ud uden at lade selv den allermindste Stump deraf blive tilbage i eders Barm. Jeg aftørrede det med et Knipplingstørklæde; jeg red i strakt Galop dermed til Frankrig, efter at jeg først havde overgivet eder til Jordens Skød med saa mange Taarer, at der vilde have været rigelig nok til, at jeg kunde have tvættet mine Hænder deri og bortskyllet Blodet, der klæbede ved dem, efter at jeg havde ransaget rundt i eders Indvolde. Ja, min hjertens Fætter, til yderligere Bevis vil jeg sige eder, at jeg paa det første Sted, hvor jeg gjorde Holdt,

strøede lidt Salt paa eders Hjerte, for at det ikke skulde lugte ilde, men overleveres friskt, eller dog grønsaltet, til Jomfru Belerma, der saavel som I, jeg, eders Vaabendrager Guadiana, Hovmesterinden Ruidera, hendes syv Døtre og to Broderdøtre, tilligemed mange andre af eders Venner og Bekendte, er blevet fortryllede paa dette Sted af Trolldmanden Merlin. Det er allerede mange Aar siden, men skønt det allerede er over fem Hundrede, er endnu ingen af os døde. Blot maa vi savne Ruidera, hendes Døtre og Niecer; thi da de stadig græd, har Merlin af ren Medlidenhed forvandlet dem til lige saa mange Søer, og nu bliver de i de levendes Verden, og særlig i Provinsen la Mancha, kaldt Ruidera-Søerne. De syv Døtre tilhører Kongen af Spanien, og Broderdøtrene en højhellig Ridderorden, der bærer den hellige Johannes' Navn. Da eders Vaabendrager Guadiana ligeledes begræd eders Ulykke, blev han forvandlet til en Flod ved Navn Guadiana. Men da han naaede op til Jordens Overflade og skuede Solen paa den anden Himmel deroppe, smertede det ham saa meget, at han havde forladt eder, at han paany styrtede sig ned i Jordens Skød. Men da det var ham umuligt altid at modstaa sin naturlige Trang og hæmme sit Løb, bryder han nu og da frem af Dybet og viser sig for Solen og Menneskene. Undervejs yder de omtalte Søer ham rigeligt af deres Vande, og forenet med dem, foruden med mange andre, drager han derpaa stor og herlig ind i Portugal. Men desuagtet viser han sig overalt, hvor han strømmer frem, bedrøvet og tungsindig og skøtter ikke om at opføre lækre og højt værdsatte Fisk i sine Vande, men kun almindelige og ildesmagende, der er meget forskellige fra dem i den gyldne Tajo. Hvad jeg nu siger eder, elskelige Fætter, har jeg allerede ofte sagt eder, men da I intet Svar har givet mig, formoder jeg, at I enten ikke tror mig eller ikke hører mig, og Gud véd, at det smerter mig højligt. En Efterretning vil jeg dog nu meddele eder, som, ifald den ikke lindrer eders Smerte, dog i det mindste ikke paa nogen Vis vil øge den. I maa altsaa vide, at her foran eder staar — aabn Øjnene, saa vil I se det! — hin store Ridder, om hvem den troldkyndige Merlin har forudsagt saa meget, hin Don Quixote af Mancha, mener jeg, som paany, og med større Resultat end i de forbigangne Tider, i de nuværende har genopvakt det forglemte vandrende

Ridderskab, og ved hvis Hjælp og Bistand vi alle maaske kan blive løste af Fortryllelsen; thi store Bedrifter er forbeholdt store Mænd. Og hvis det ikke sker, svarede den kummerfulde Durandarte med svag, tonløs Stemme, hvis det ikke sker, kære Fætter, siger jeg: Blot Taalmodighed, og bland Kortene paany! Og dermed lagde han sig om paa Siden, hensank paany i sin sædvanlige Tavshed og sagde ikke et Ord mere. I dette Øjeblik hørte jeg en stærk Hylen og Græden, ledsaget af dybe Suk og ynkelig Stønnen. Jeg drejede Hovedet og saå igennem Krystalvæggen, at der i en anden Sal skred et højtideligt Optog afsted: to Rækker af dejlige Jomfruer, allesammen i Sørgeklæder og med hvide Turbaner paa Hovedet, saaledes som Tyrken bruger det. Bag disse Jomfruer kom der en fornem Dame (at det var en saadan, kunde man se af hendes Alvor og Værdighed), ligeledes i sort Dragt med hvidt Slør, saa langt nedhængende, at det strejfede Jorden, og hendes Turban var dobbelt saa stor som nogen af de andres. Hendes Øjenbryn var sammenvoksede, Næsen lidt bred, Munden stor, men Læberne røde, og Tænderne, som hun nu og da viste, sad ikke godt, men skinnede saa hvide som pillede Mandler. I Hænderne bar hun et fint Battisttørklæde og deri, saavidt man kunde se, et Hjerte, der syntes at være taget af en Mumie, saa fortørret og indskrumpet var det. Montesinos sagde mig, at alle de, som dannede Toget, var Durandartes og Belermas Tjenerskab, som tillige med deres Herskab holdtes fortryllet dør, og at den sidste, som bar Tørklædet med Hjertet i, var Frøken Belerma, der fire Gange om Ugen afholdt denne Procession med sine Piger og afsang Klagesange eller rettere græd over Durandartes Lig og kummerfulde Hjerte. Dersom hun, vedblev han, er forekommet Dem temmelig hæslig, eller i hvert Tilfælde ikke saa smuk, som hun har Ry for, saa er Aarsagen dertil de onde Dage og endnu værre Nætter, hun tilbringer under denne Fortryllelse, som man tilfulde kan se af de brede Ringe under hendes Øjne og hendes sygelige Ansigtifarve; thi hendes Gustenhed og hule Øjne skyldes ikke den maanedlige Utilpashed, der regelmæssig forekommer hos Kvinder (eftersom det allerede er mange Maaneder, ja, mange Aar siden, at denne Lidelse har tynget hende, og den ikke mere viser sig ved hendes Døre), men den Smerte, hun i sit Hjerte

føler over det Hjerte, som hun idelig har i Haanden, og som stedse fornyer og tilbagekalder Erindringen om hendes ilde medhandlede Tilbeders sørgelige Skæbne; thi naar det ikke var, saa vilde i Skønhed, Ynde og Elskværdighed næppe engang den ædle Dulcinea af Toboso komme hende nær, der er saa fejret i hele Omegnen her, ja, i hele Verden. Lad den Streng urørt, Hr. Don Montesinos, tog jeg derpaa Ordet; fortæl eders Historie, som det sømmer sig; thi Deres Velbyrdighed véd jo sikkert, at alle Sammenligninger halter og er forhadte, og der er derfor ikke nogen Anledning til at sammenholde nogen med nogen. Den uforlignelige Dulcinea af Toboso er den, hun er, og Frøken Doña Belerma den, hun er, har været og bliver til. Hertil svarede han: Tilgiv mig, Hr. Don Quixote af Mancha, jeg tilstaar, at det var ilde betænkt og upassende af mig at sige, at Frøken Dulcinea næppe kom paa Højde med Frøken Belerma, da den Omstændighed, at jeg paa en eller anden Maade har faaet en Anelse om, at Deres Velbyrdighed er hendes Ridder, burde have været nok til, at jeg hellere vilde have bidt min Tunge af end sammenlignet hende med noget andet end Himmen selv. Ved denne Undskyldning, som den store Montesinos gjorde mig, stilledes det Oprør, hvori jeg var kommet ved at høre, at min Herskerinde blev sammenlignet med Belerma. „Og dog undrer det mig højligt,“ sagde Sancho, „at Deres Velbyrdighed ikke faldt over den gamle Lømmel, mørbankede ham og rykkede Skægget af ham uden at levne et eneste Haar i det.“ „Nej, Ven Sancho,“ sagde Don Quixote, „det sømmede sig ikke for mig at gøre noget saadant; thi vi er alle forpligtede til at ære de gamle, selv om de ikke er Riddere, men især dem, der er det, og tilmed er fortryllede. Og heller ikke er jeg mig bevidst, at der under Resten af vor Samtale, med de mange Spørgsmaal og Svar, vi udvekslede, forefaldt noget, som kunde sætte mig i Harnisk.“ Her indskød Fættereren: „Jeg begriber ikke, Hr. Don Quixote, hvorledes Deres Velbyrdighed i saa kort Tid, som De var dernede, har kunnet se saa mange Ting og tale og svare saa meget.“ „Hvorlænge er det da siden, jeg steg derned?“ spurgte Don Quixote. „Lidt mere end en Time,“ svarede Sancho. „Det er umuligt,“ sagde Don Quixote, „thi jeg har set det mørknes og dages, og atter mørknes og dages ialt tre

Gange, saa at der altsaa efter min Beregning er svundet tre Dage, mens jeg har været paa hine fjerne Steder, der er skjulte for vore Øjne.“ „Det maa være sandt, hvad min Herre siger,“ sagde Sancho, „men da alt, hvad der tilstøder ham, sker ved Trylleri, saa forekommer maaske det, der synes os at være en Time, dem dernede som tre Nætter og Dage.“ „Saadan hænger det vel sammen,“ sagde Don Quixote. „Har Deres Velbyrdighed da ingen Mad faaet i al den Tid?“ spurgte Sancho. „Ikke den mindste Bid i min Mund,“ svarede Don Quixote, „og det er heller ikke faldet mig ind at tænke paa at spise.“ „Men spiser de fortryllede da?“ spurgte Fætteren. „De hverken spiser eller forretter deres Nødtørft,“ sagde Don Quixote, „skønt man i Almindelighed mener, at Negle, Skæg og Haar vokser paa dem.“ „Sover de fortryllede da maaske?“ spurgte Sancho. „Nej, vist ikke,“ svarede Don Quixote, „i det mindste er der ingen af dem, der har lukket et Øje i de tre Dage, jeg har været hos dem, og jeg selv lige saa lidt.“ „Altsaa gaar det her,“ sagde Sancho, „som Ordsproget lyder: Sig mig, hvem du omgaas, saa skal jeg sige dig, hvem du er. Deres Velbyrdighed omgaas med fortryllede, der faster og vaager, og saa er det heller ikke saa underligt, at De hverken spiser eller sover, mens De er hos dem. Men De maa tilgive mig, kære Herre, naar jeg siger, at jeg vil give mig Gud (han vilde egentlig sige Fanden) i Vold paa, at jeg ikke tror det mindste af, hvad De lige har fortalt.“ „Hvorledes?“ sagde Fætteren; „skulde Hr. Quixote lyve? Og selv om det var hans Agt, saa har han dog ikke haft Tid til at udtænke og opfinde hele denne Million Løgne.“ „Det være langt fra mig at tro, at min Herre lyver,“ sagde Sancho. „Hvad tror du da?“ spurgte Don Quixote. „Jeg tror,“ svarede Sancho, „at denne Merlin eller disse Troldmænd, som har fortryllet hele den Sværm, som Deres Velbyrdighed fortæller De har set og haft Omgang med dernede, har sat Dem hele denne Historie og alt, hvad De endnu har tilbage at fortælle, i Hovedet eller i Fanatikken.“ „Det kunde altsammen meget vel forholde sig saaledes, Sancho,“ sagde Don Quixote, „men det gør det ikke; thi alt, hvad jeg har fortalt, har jeg set med mine egne Øjne og følt med mine Hænder; men hvad vil du vel sige, naar jeg nu meddeler dig, at blandt de uendeligt mange

sælsomme Ting og Vidundere, som Montesinos viste mig (ved Lejlighed skal jeg fortælle dig udførligt derom, naar vi atter fortsætter vor Rejse, for ikke at anføre dem alle her), var der ogsaa tre Bønderpiger, som sprang om paa disse saare yndige Marker og hoppede som Geder; men næppe havde jeg faaet Øje paa dem, før jeg i den ene af dem genkendte den uforlignelige Dulcinea af Toboso og i de to andre de samme Bønderpiger, der fulgtes med hende, og som vi talte med udenfor el Toboso. Jeg spurgte Montesinos, om han kendte dem. Han svarede: Nej; men han mente, at det maatte være nogle fornemme fortryllede Damer, som først for faa Dage siden var kommet til Syne paa disse Marker; jeg maatte ikke forundre mig derover, da der her fandtes mangfoldige Damer fra den forgangne og nærværende Tid, alle fortryllede i forskellige Skikkelser, hvoriblandt han havde genkendt Dronning Ginevra og hendes Hovmesterinde Quintañona, der skænkede Vin for Lanzelote,

„da fra Bretland her han ankom“.

Da Sancho Panza hørte sin Herre tale paa denne Maade, troede han, at han skulde gaa ud af sit gode Skind, og var ved at revne af Latter; thi da ingen kendte Dulcineas Fortryllelse bedre end han, der selv havde været Trolldmand og aflagt Vidnesbyrd om Sagen, saa tvivlede han nu heller ikke om, at hans Herre var gaaet fra Forstanden og fuldkommen spilforrykt, og han sagde derfor til ham: „Usalig var Anledningen, endnu usaligere den Time og den Ulykkesdag, da De, min kære Husbond, steg ned til hin anden Verden, og bedrøveligt var det Øjeblik, da De mødte Hr. Montesinos, der har sendt Dem tilbage til os i en saadan Tilstand. De befandt Dem saa godt heroppe, var ved fuld Forstand, som Gud har givet Dem den; hvert Øjeblik fremkom De med kloge Sentenser og meddelte gode Raad, og nu frembringer De det ravgaleste Tøjeri, som man kan tænke sig.“ „Da jeg kender dig, Sancho,“ sagde Don Quixote, „tager jeg mig ikke dine Ord nær.“ „Og jeg lige saa lidt Deres Velbyrdigheds,“ sagde Sancho, „saa maa De, om De vil, lemlæste og dræbe mig for det, jeg har sagt og endnu agter at sige, hvis De ikke ændrer og forbedrer Deres Tale. Men nu, da vi igen staar paa

en god Fod med hinanden, saa sig mig dog: Hvorledes og hvorpaa kendte De vor naadige Frøken? Og hvis De talte med hende, hvad sagde De da til hende, og hvad svarede hun?" „Jeg kendte hende derpaa," svarede Don Quixote, „at hun var klædt paa samme Maade, som da du viste mig hende. Jeg talte til hende, men hun svarede mig ikke med en Stavelse, men vendte mig Ryggen og gav sig til at løbe saa hurtigt, at en Pil ikke kunde have naaet hende. Jeg vilde være fulgt efter hende, og havde ogsaa gjort det, saafremt Montesinos ikke havde sagt mig, at jeg blot vilde gøre mig forgæves Umage, saa meget mere som den Time nærmede sig, da jeg atter maatte forlade Afgrunden. Han sagde mig ligeledes, at han med Tiden skulde lade mig vide, hvorledes han, Belerma, Durandarte og alle de andre, som opholdt sig dernede, kunde løses af Deres Fortryllelse. Men af al den Elendighed, jeg saå og kom efter dernede, var det, der smertede mig mest, dette, at medens Montesinos førte denne Samtale med mig, nærmede en af den ulykkelige Dulcineas Ledsagerinder sig til mig fra Siden, uden at jeg saå hende komme, og sagde til mig med Taarer i Øjnene og svag, undseelig Stemme: Min Frøken, Dulcinea af Toboso, kysser Deres Velbyrdigheds Hænder og beder Deres Velbyrdighed om at vise hende den Gunst at lade hende vide, hvorledes De befinder Dem; og da hun er i den yderste Forlegenhed, bønfalder hun paa det indstændigste Deres Velbyrdighed om at have den Godhed at laane hende et halvt Dusin Realer paa dette nye Kattunsskørt, jeg har her, eller i hvert Fald saa mange Penge, som Deres Velbyrdighed har hos sig, og giver Dem sit Løfte om at betale dem igen med det allerførste. Forundret og tvivlraadig over en saadan Begæring vendte jeg mig til Hr. Montesinos og spurgte ham: Er det muligt, Hr. Montesinos, at saa fornemme Fortryllede kan lide Nød? Hvortil han svarede mig: Tro mig, Deres Velbyrdighed, Hr. Don Quixote af Mancha, det, man kalder Trang, er nu omstunder hver Mands Gæst; den sniger sig ind overalt, strækker sig til alle, ja, skaaner ikke engang de fortryllede. Og da Frøken Dulcinea af Toboso har sendt Bud for at bede Dem om seks Realer, og Pantet synes tilstrækkeligt, saa maa De ogsaa give hende dem; thi hun maa uden Tvivl være i en forfærdelig Knibe. Pantet kan jeg ikke modtage, svarede jeg, og

lige saa lidt kan jeg give hende, hvad hun beder om, thi jeg har kun fire Realer. Dem gav jeg hende; det var dem, som du gav mig fornylig, Sancho, for at jeg kunde give Almisse til de fattige, vi mødte paa Vejen. Og jeg sagde til hende: Mit Barn, sig til eders Frue, at hendes Genvordigheder krænker mig ind i Sjælen, og at jeg kunde ønske at være en Krøsus for at raade Bod paa dem. Tillige lader jeg hende vide, at jeg ikke kan eller bør befinde mig vel, naar jeg maa savne hendes elskværdige Nærværelse og fornuftige Underholdning, og at jeg paa det indstændigste bønfalder Hendes Velbyrdighed om, at hun vil unde sin elskovsfangne Tjener og paa de vilde Veje omvankende Ridder Glæden ved at se hende og tale med hende. Sig hende ogsaa, at hun, naar hun mindst venter det, vil høre, at jeg har aflagt Ed og Løfte i Lighed med den, som Markgreven af Mantua svor paa at hævne sin Søstersøn Baldovinos, da han fandt ham døende — nemlig paa, at han aldrig mere vilde spise Brød paa bredt Dug, og desuden en hel Del mere, førend han havde hævnnet ham. I Lighed hermed vil jeg aflægge Ed paa aldrig at hvile og paa at gennemstrejfe alle syv Verdensdele med endnu større Omhu og Nøjagtighed end Prins Pedro af Portugal har gjort det, indtil jeg har løst hende af hendes Fortryllelse. Alt dette, og endda meget mere, skylder De min Frue, svarede Frøkenen mig. Hun tog de fire Realer, og i Stedet for at neje gjorde hun et Spring op i Luften, der var over to Alen højt. „Store Gud!“ raabte Sancho med høj Røst, „er det muligt, at der kan ske den Slags Ting her i Verden, og at Troldmænd og Tryllekunster kan have saa stor Magt i denne Verden, at de kan forvandle min Herres sunde Forstand til en saa rasende Galskab?! O Herre, Herre! Saa sandt Gud lever, gaa dog i Dem selv igen for Deres egen Æres Skyld, og fæst ikke Tro til disse Drømmemøri, som ganske har ødelagt Deres Fornuft og gjort Dem forrykt i Hovedet.“ „Jeg véd, at du taler saaledes, fordi du holder af mig, Sancho,“ sagde Don Quixote, „og da du ingen Erfaring har i de Ting, som sker i Verden, anser du alt, hvad der er lidt vanskeligt at forstaa, for umuligt. Men med Tiden skal jeg, som jeg allerede har sagt dig, fortælle dig meget mere om det, jeg har set dernede, deriblandt noget, som skal faa dig til at tro det, jeg nu har berettet heroppe, og hvis Sandfærdighed er uomstødelig og ubestridelig.“

XXIV. KAPITEL

Hvori der fortælles tusinde Smaating, der alle er ligesaa betydningsløse som nødvendige for Forstaaelsen af denne store Historie.

Den Skribent, der har oversat denne store Historie efter dens Forfatters Sidi Hamet Benangelis Originaltekst, siger, at da han kom til Kapitlet om Eventyret i Montesinos' Hule, fandt han følgende Anmærkning i Marginen, skrevet med Hamets egen Haand.

„Jeg kan hverken begribe eller overtale mig til at tro, at alt det, som staar skrevet i det foregaaende Kapitel, virkelig skulde være mødt den tapre Don Quixote. Min Grund hertil er, at alle de Eventyr, han hidtil har mødt, har været mulige og sandsynlige. Men ved Eventyret i denne Hule finder jeg intetsteds noget Kendetegn, der kunde føre til den Antagelse, at det var sandt, fordi det bevæger sig saa aldeles uden for Fornuftens Grænser. Men paa den anden Side kan jeg heller ikke tro, at Don Quixote har løjet, da han jo var den mest sandhedskærlige Herremand og den ædleste Ridder paa sin Tid; det er fuldkommen umuligt, thi han vilde ikke have sagt en Løgn, om man saa havde dræbt ham med Pileskud. Tager man imidlertid i Betragtning, at han fortalte det med alle de nævnte Omstændigheder, og at han ikke i saa kort Tid vilde have kunnet opbygge en saadan Labyrint af Urimeligheder, saa maa man ikke tillægge mig Skylden, om dette Eventyr synes apokryfisk; thi jeg har skrevet det uden at driste mig til at give det ud for falsk eller ægte. Du, kære Læser, der besidder Forstand og Indsigt, kan dømme derom efter Behag; jeg kan og bør ikke gøre mere; skønt det anses for ganske vist, at han ved den Tid, da han skulde dø og drage heden, tilbagekaldte Fortællingen og sagde, at han havde opdigtet den, fordi det forekom ham, at den meget godt stemte overens med og passede til de Eventyr, som han havde læst i sine Bøger.“ Og herpaa fortsætter han paa følgende Maade:

Fætteren blev forskrækket over Sancho Panzas Dristighed og ligesaa forundret over hans Herres Langmodighed og tænkte,

at den Sindets Mildhed, som Ridderen nu lagde for Dagen, maatte skyldes den Glæde, han havde følt ved at se sin Herskerinde Dulcinea af Toboso, omend kun fortryllet; thi hvis det ikke havde forholdt sig saaledes, saa havde Sancho anvendt Ord og Udtryk om hende, som kunde have fortjent en ordentlig Dragt Prygl, og det forekom ham virkelig, at Sancho havde været lovlig fræk overfor sin Herre. Han sagde altsaa til denne: „Jeg, Hr. Don Quixote af Mancha, regner denne Dag, som jeg har tilbragt paa Rejse i Deres Selskab, for overordentlig vel anvendt og har derved vundet hele fire Fordele. Den første er Deres Velbyrdigheds Bekendtskab, som jeg anser for en stor Lykke; den anden, at jeg har faaet at vide, hvad Montesinos' Hule indeholder, foruden at jeg har faaet Kundskab om Guadianas og Ruidera-Søernes Forvandlinger, som vil komme mig til Nytte ved den spanske Ovid, jeg har under Hænder; den tredie, at jeg nu er kommet efter Kortspillets Ælde; det maa i det mindste have været i Brug allerede paa Karl den Stores Tid, som man kan slutte af de Ord, Deres Velbyrdighed hørte af Durandartes Mund, da han efter den lange Samtale, som Montesinos førte med Dem, vaagnede op og sagde: Blot Taalmodighed, og bland Kortene paa ny! Thi disse Ord og denne Talemaade kan han ikke have lært i sin fortryllede Tilstand, men kun mens han endnu ufortryllet befandt sig i Frankrig, altsaa paa førnævnte Kejser Karl den Stores Tid. Og dette videnskabelige Resultat kommer som kaldet til den anden Bog, jeg er i Færd med at udarbejde, nemlig Tillægget til Polydorus Vergilius' Værk om Opfindelserne i gamle Dage. Jeg tvivler om, at han har tænkt paa at tage Opfindelsen af Spillekortene med i sin Bog, og jeg vil nu berige min dermed. Det vil være af stor Vigtighed, især da jeg kan anføre en saa betydelig og sandhedskærlig Autor som Hr. Durandarte. Den fjerde Fordel er endelig denne, at jeg har faaet paalidelig Underretning om Floden Guadianas Udspring, som hidtil har været alle Mennesker ubekendt.“ „Deres Velbyrdighed har fuldkommen Ret,“ sagde Don Quixote, „men jeg gad nok vide, til hvem De, ifald Gud er Dem saa naadig, at De faar Tilladelse til at trykke Deres Bøger (hvorom jeg tvivler), har tænkt at ville dedicere dem?“ „Der gives store Herrer og Grander i Spanien, hvem man kunde tilegne dem,“ svarede

Fætteren. „Ikke mange,“ sagde Don Quixote, „ingenlunde fordi de ikke skulde fortjene en saadan Dedikation, men fordi de ikke skøtter om at modtage den, for ikke at forpligte sig til den taknemmelige Gengæld, som Forfatterens Arbejde og den Høflighed, de derved viser dem, jo dog har fortjent. Jeg kender imidlertid en Fyrste, der kan erstatte Savnet af andre Velgørere med saa ædle Egenskaber, at jeg, hvis jeg vilde fordriste mig til at skildre dem, maaske vilde opvække Misundelse i det mindste i tre eller fire ædelmodige Hjerter. Men lad nu dette hvile til en belejliger Tid, og lad os gaa videre for at søge et Sted, hvor vi kan faa Husly i Nat.“ „Ikke langt herfra,“ sagde Fætteren, „ligger der en Eremitbolig; Eneboeren skal have været Soldat og har Ry for at være en god Kristen og desuden meget forstandig og godgørende. Tæt ved sin Eremitbolig har han et Hus, som han har bygget paa egen Bekostning, og skønt det er lille, er det dog rummeligt nok til at kunne optage Gæster.“ „Den omtalte Eneboer holder maaske Høns?“ spurgte Sancho. „De savnes kun hos faa Eneboere,“ svarede Don Quixote; „thi de Eneboere, man finder i vore Dage, er ikke som de i Ægyptens Ørkener, der klædte sig i Palmeblade og gravede Rødder op af Jorden til deres Ernæring. Det maa dog ikke forstaas saaledes, at jeg ved at sige noget godt om de gamle ikke ogsaa siger det om de nye; hvad jeg mener, er kun, at de nuværende Eneboeres Bodsøvelser ikke kan sammenlignes med de daværendes strenge og afholdende Liv. Men ikke desto mindre er de alle fromme Mennesker, i det mindste anser jeg dem for at være det; og selv om ogsaa alt skulde være rent galt, saa giver dog den skinhellige, der anstiller sig from, mindre Forargelse end den aabenbare Synder.“

Mens de saaledes stod og talte sammen, saå de, at der hen imod dem kom en Mand, der ilede rask fremad og stadig piskede løs paa et Æsel, der var belæst med Lanser og Hellebarder. Da han kom nærmere hen til dem, hilste han og vilde drage forbi; men Don Quixote raabte efter ham: „Tøv lidt, min gode Mand, I synes at have større Hastværk, end eders Æsel skøtter om.“ „Jeg tør ikke lade mig opholde, Herre,“ svarede Manden; „thi de Vaaben, som De ser her i min Varetægt, skal bruges i Morgen, og derfor kan jeg ikke standse nogetsteds. Gud

være med Dem, jeg maa afsted. Men hvis De vil vide, hvad mit Ærinde gaar ud paa, saa bliver jeg Natten over i den Kro, som ligger lige overfor Eremithytten, og skulde Deres Vej falde ad samme Kant, kan De finde mig dér, og saa skal jeg fortælle Dem forunderlige Ting. Og endnu en Gang: Gud være med Dem." Han drev med Pigstokken saa stærkt paa Æselet, at Don Quixote ikke kunde komme til at spørge ham, hvad det var for vidunderlige Ting, han vilde fortælle dem; og da Ridderen var overmaade nysgerrig og stedse plagedes af Begær efter at høre Nyt, befalede han, at de straks skulde bryde op og tage Herberge for Natten i Kroen uden at drage ind hos Eremitten, hvor Fætteren havde foreslaaet dem at søge Natteleje. Som sagt, saa gjort: De sad straks op og red alle tre den lige Vej til Kroen, hvor de ankom, lidt før det blev mørkt. Fætteren sagde til Don Quixote, at de dog først burde begive sig til Eremitten for at slukke deres Tørst; og neppe hørte Sancho Panza dette, førend han drejede sin Rucio hen imod Hytten. Don Quixote og Fætteren gjorde det samme. Men Sanchos onde Skæbne syntes at have ordnet det saaledes, at Eremitten ikke var hjemme, hvilket hans Famulus, som de fandt i Eneboerhytten, meddelte dem. De forlangte den bedste Vin. Han svarede, at hans Herre ingen havde; men hvis de vilde have klart Vand, skulde han saa gerne give dem det. „Hvis jeg havde haft Lyst til Vand," sagde Sancho, „har vi fundet Kilder nok undervejs, hvor jeg kunde have stillet min Lyst. Oh, Camachos Bryllup! Og du, velbehagelige Overflod i Don Diegos Hus, hvor ofte maa jeg ikke savne eder!"

Derpaa forlod de Eremithytten og gav deres Heste af Sporerne for at ride op til Kroen, og lidt henne ad Vejen traf de et ungt Menneske, der vandrede afsted foran dem, men gav sig gode Stunder, og derfor indhentede de ham. Knøsen bar et Sværd over Skulderen, og paa det hang en Bylt eller Pakke, hvori han efter al Sandsynlighed havde sine Klæder; det var sikkert nok kun et Par Hoser eller Benklæder, en Kappe og sagtens ogsaa et Par Skjorter; thi han havde ikke andet paa end en Silkejakke pyntet med en Smule Atlask, og under den stak Skjorten frem; hans Strømper var af Silke og Skoene med firkantet Snude, som Moden er ved Hoffet. Hans Alder kunde vel være en atten-nitten Aar; han havde et muntert Ansigt og

tilsyneladende et smidigt og behændigt Legeme. Mens han gik, sang han lystige Folkeviser for at lette Vandrings Møje, og da de indhentede ham, havde han netop sunget en til Ende, som Fætteren bevarede i sin Erindring, og som skal have lydt saaledes:

Til Krigen blev jeg hvervet,
Nød drev mig paa Vej;
thi havde jeg blot Penge,
gjorde jeg det ej.

Den første, som talte til ham, var Don Quixote, der sagde: „De gaar meget let klædt paa Deres Fodrejse, unge Herre. Hvor agter Deres Velbyrdighed sig hen? Fortæl os det, om det da ikke er Dem ubehageligt at sige os det.“ Den unge Mand svarede: „Naar jeg gaar saa let klædt, skyldes det Varmen og min Fattigdom. Og De spørger, hvorhen jeg agter mig? Jeg gaar i Krig.“ „Varmen, det er dog en Aarsag, jeg kan finde mig i,“ sagde Don Quixote, „men hvilken Andel kan vel Fattigdom have deri?“ „Herre,“ svarede den unge Mand, „i denne Bylt har jeg et Par Fløjlsbukser, der passer til denne Jakke; hvis jeg slider dem op paa Vejen, kan jeg ikke pynte mig med dem inde i Byen, og jeg har ikke noget at købe mig et andet Par for. Altsaa, dels derfor og dels for at svale mig gaar jeg saaledes klædt, indtil jeg naar de Kompagnier Fodfolk, som ligger ikke fuldt tolv Mil herfra. Dèr vil jeg lade mig hverve, og dèr er der heller ingen Mangel paa Trosvogne, hvori jeg kan køre videre til det Sted, hvor vi skal indskibes; efter hvad jeg hører, er det Cartagena. Jeg vil hellere have Kongen til Husbond og Herre og tjene ham i Krigen end en karrig Gnier ved Hoffet.“ „Har Deres Velbyrdighed da slet ikke faaet lagt paa Deres Løn?“ spurgte Fætteren. „Havde jeg staaet i Tjeneste hos en Grande af Spanien eller en anden fornem Herre,“ svarede den unge Mand, „saa havde jeg jo sikkert faaet Lønforhøjelse; thi de, der tjener Folk af nogen Betydning, har den Fordel, at de fra Tjenerværelset bliver forfremmede til Fændrikker eller Kaptajner eller faar gode Ventepenge. Men jeg ulykkelige har stedse staaet i Tjeneste hos Embedsjægere og Lykkeriddere, der havde saa lidt i

Don Quixote. II.

13

Kost og Løn, at de maatte give Halvdelen ud, blot de skulde betale for at faa en Halskrave stivet. Saa det vilde have været et rent Vidunder, om en omflakkende Livré tjener havde kunnet opnaa nogen, blot middelmadig, Lykke.“ „Men sig mig paa Deres Ære og Samvittighed, min Ven,“ sagde Don Quixote, „er det muligt, at De i alle de Aar, De har staaet i Tjeneste, ikke engang har kunnet anskaffe et Liberi?“ „Jeg har faaet to,“ svarede Tjeneren, „men ligesom man tager Ordensdragten fra den, der udtræder af en Munkeorden, før han har aflagt Løftet, og giver ham hans egne Klæder igen, saaledes tog mine Herskaber ogsaa mine Liberier fra mig; thi saa snart de Anliggender, hvorfor de var kommet til Residensen, var blevet ordnede, drog de hjem igen og tog Liberierne med sig, som de ene og alene havde givet af Forfængelighed og Hovmod.“ „Et mærkværdigt *spilorceria*, som Italienerne siger,“ sagde Don Quixote, „men desuagtet anser jeg det for en sand Lykke for Dem, at De har forladt Hoffet med et saa fortræffeligt Forsæt; thi der gives ikke noget paa Jorden, der bringer mere Ære og Fordel end først og fremmest at tjene Gud, men dernæst sin Konge og Arveherre, især i Krigen, hvorved man opnaar, om ikke megen Rigdom, saa dog i det mindste mere Ære end ved Studeringer, som jeg allerede saa ofte har sagt. Thi selv om ogsaa Lærdom har oprettet flere Familiemajorater, end Krigens Haandværk, saa har dog de, der er blevet grundlagte af Krigerstanden, noget vist, jeg véd ej hvad, frem for dem, der er blevet grundlagt af de Lærde, og desuden en vis Glans, som jeg særdeles vel forstaar, og som giver dem et Fortrin frem for alle andre. Lad derfor det, jeg nu vil sige Dem, stedse ligge Dem paa Sinde; thi det kan blive Dem til stor Nytte og Husværelse under Deres Møjsommeligheder. De skal fra Deres Indbildning ganske fjerne Tanken paa den onde Skæbne, som kan ramme Dem; thi det værste, der kan tilstøde os, er Døden. Og saafremt det blot er en berømmelig Død, saa er den det bedste af alt. Julius Cæsar, den tapre romerske Imperator, blev engang spurgt, hvilken Død der var den bedste; hvortil han svarede: Den uventede, den pludselige og uforudsete. Og skønt han svarede som en Hedning, en Mand uden Kendskab til den sande Gud, var det, sagde han, dog vel egnet til at befri én for den almindelige menneskelige Følelse.

Thi sæt, man dræbes i den første Træfning eller Haandgemæng, enten ved en Kanonkugle eller ved, at en Mine springer, hvad Magt ligger der da derpaa? Det er dog altsammen kun at dø, og dermed er Sagen afgjort; Terents siger, at det sømmer sig bedre for Krigsmanden at ligge død paa Slagmarken end at frelse Livet ved at tage Flugten. Naar en tapper Soldat bevarer ubrødelig Lydighed mod sine foresatte og dem, der har Magt til at befale over ham, vil han ogsaa vinde Ære og Berømmelse. Og mærk Dem, min Søn, en Soldat maa langt hellere lugte af Krudt end af Ambra, og finder Alderdommen Dem endnu i dette ærefulde Kald, saa kan den, selv om De ogsaa er fuld af Saar, lemlæstet eller lam, dog i hvert Fald ikke finde Dem uden Ære, en Ære, som Fattigdommen aldrig kan forringe. Tilmed er man allerede i Færd med at træffe Anstalter til gamle, forkrøblede Soldaters Underhold og Pleje; thi det er skammeligt at handle imod dem, saaledes som de plejer at gøre, der skænker deres Negere Friheden, naar de er saa gamle og udslidte, at de ikke kan tjene mere, under Navn af Frie jager dem ud af deres Huse og derved gør dem til Slaver af Sulten, fra hvilken de aldrig kan haabe at blive befriede undtagen ved Døden. Men nu vil jeg ikke sige Dem mere, kun bede Dem om at sætte Dem op bag paa min Hest, indtil vi naar Kroen, og spise til Aften med mig dør; saa kan De i Morgen fortsætte Deres Rejse, og jeg vil ønske, at Gud maa gøre den saa lykkelig, som Deres Forsæt fortjener det." Tjeneren fulgte ikke Opfordringen til at sætte sig op paa hans Hest, men modtog derimod med Glæde Indbydelsen til at spise til Aften med ham. Og det berettes, at Sancho ved denne Lejlighed sagde hen for sig: „Gud hjælpe mig for en Herre, jeg har! Hvor kan en Mand, som véd at sige saa mange fortræffelige Ting som de, han her har sagt, dog paastaa, at han har set alle de umulige Taabeligheder, som han fortæller om Montesinos' Hule? Naa, det giver sig vel altsammen." Imidlertid kom de ved Mørkets Frembrud til Kroen; og det glædede Sancho ikke lidet, da han så, at hans Herre tog det for en virkelig Kro og ikke for et Slot, som han plejede. De var neppe kommet ind, før Don Quixote allerede spurgte efter Manden med Lanterne og Hellebarden, og Værten sva-

rede, at han var nede i Stalden for at forsyne sit Mulæsel. Sancho og Fætteren gjorde nu det samme med deres Mulæseler, men gav dog Rosinante det bedste Spiltov og den bedste Plads i Stalden.

XXV. KAPITEL

Hvori man møder Eventyret med Æselskriget, ligeledes det muntre Eventyr med Marionetspilleren, saavel som den spaadomskyndige Abes mærkværdige Aabenbaringer.

Vor Don Quixote havde hverken Rist eller Ro, før han fik de Mirakler at høre, som den Mand, der ledsagede Vaabnene, havde lovet ham. Han gik paa staaende Fod ned og opsøgte ham i Stalden, hvor Kromanden havde sagt, han var. Dèr fandt han ham ogsaa og sagde til ham, at han ufortøvet maatte meddele ham, hvad han havde at sige ham angaaende det, han havde spurgt ham om paa Vejen. Manden svarede: „Jeg maa have god Tid for at kunne fortælle Dem om mine Vidundere; det kan jeg ikke gøre saadan paa staaende Fod. Giv mig blot Stunder til først at forsyne mit Dyr, gode Herre, saa skal jeg senere berette Dem om Ting, som vil forbavse Dem.“ „*Det* skal sandelig ikke sinke Dem,“ sagde Don Quixote; „jeg vil tage Haand i med og hjælpe Dem.“ Hvilket han ogsaa gjorde; han sigtede Byggen og rensede Krybben, en Nedladdenhed, der fik Manden til med stor Beredvillighed at fortælle, hvad Ridderen bad ham om. Han satte sig paa en Stenbænk, og Don Quixote tog Plads ved hans Side; deres Publikum og Tilhørere var Fætteren, Livré-tjeneren, Sancho Panza og Værten, og Manden begyndte sin Fortælling paa følgende Maade:

„De maa vide, mine ærede Herrer, at paa et Sted, der ligger fire og en halv Mil fra denne Kro, hændte det sig, at et Medlem af Landsbyens Ting mistede et Æsel; det skete som Følge af hans unge Tjenestepiges Kneb og Rænker, men det vilde nu blive for vidtløftigt at fortælle. Skønt den omtalte Tingmand gjorde sig al mulig Umage for at finde Æselet igen, var det dog forgæves. Der var, efter hvad Rygtet siger,

gaaet fjorten Dage, siden det blev savnet, da der paa Markedspladsen kom en anden Tingmand fra samme By hen til ham, der havde mistet Dyret, og sagde til ham: „Giv mig Bæreløn for min gode Tidende, Svoger! Eders Æsel er kommet for Dagen.“ „Det skal I faa, og tilmed en *god* Bæreløn,“ svarede den anden; „men lad mig høre, hvor man har faaet Øje paa det.“ „Ude i Skoven,“ svarede Finderen; „jeg så det i Morges, uden Sadel og Tilbehør, men saa magert, at det var en Ynk at se. Jeg vilde have drevet det foran mig og bragt eder det, men det var allerede blevet saa vildt og sky, at det gav sig til at rende, da jeg nærmede mig, og løb ind i Skovens tætteste Tykninger. Hvis I synes, kan vi jo begge gaa ud at lede efter det; lad mig blot først bringe min Æselhoppe hjem, saa skal jeg straks være her igen.“ „I gør mig en stor Fornøjelse dermed,“ sagde Æslets Herre, „og I skal altid finde mig rede til at betale med samme Mønt.“ Med alle disse Omstændigheder og paa samme Maade, som jeg nu fortæller den, berettes Historien af alle dem, som har faaet den rette Sammenhæng at vide. Kort at formelde, de to Tingmænd gik i største Venskabelighed sammen til Fods ud i Skoven, men da de kom til Pladsen og Stedet, hvor de mente, at de vilde finde Æselet, fandt de det ikke, og ikke heller kunde de faa Øje paa det nogetsteds, hvor ivrigt de end søgte. Da de nu langt om længe så, at det ikke var til at hitte, sagde den Tingmand, som havde mistet Æselet, til den anden: „Hør engang, Svoger, jeg har faaet et Indfald, hvorved vi sikkert maa kunne opdage Bæstet, om det saa var midt i Jordens Skød, endsige da i Skoven; jeg kan nemlig ualmindelig naturtro skrige som et Æsel, og dersom I ogsaa forstaar jer lidt derpaa, er Tingen dermed saa godt som afgjort.“ „Forstaar mig lidt derpaa, siger I, Svoger?“ sagde den anden, „ved Gud, jeg tror ikke, nogen kan overgaa mig i det Stykke, ikke engang Æselet selv.“ „Det vil vi snart faa at se,“ sagde den anden Tingmand, „jeg har tænkt mig, at vi skulde gaa hver til sin Side, jeg i den Retning, og I i den anden, saa at vi omkredser og gennemstrejfer hele Skoven, og fra Tid til anden skal I skrige og jeg skrige. Saa vil det ikke kunne undgaas, at Æslet hører os og svarer, hvis det virkelig er i Skoven.“ Æslets Herre svarede: „Véd I vel, Svoger, at det er et storartet Indfald, eders udmærkede Forstand værdigt!“ Derpaa skiltes de efter Aftalen;

men hvad skete? Det traf sig saaledes, at de næsten paa samme Tid gav sig til at skrige, og hver af dem lod sig forlede af den andens Skrig og løb efter Lyden, i den faste Tro, at Æselet nu var kommet for Dagen. Da de nu fik Øje paa hinanden, sagde den Tingmand, som havde mistet Æselet: „Er det muligt, Svoger, at det ikke var mit Æsel, der skreg?“ „Ja,“ svarede den anden, „for det var mig.“ „Saa maa jeg sige,“ svarede Ejermænden, „at der ikke er mindste Forskel imellem eder, hvad Skriget angaar; thi aldrig i mine Dage har jeg hørt eller set noget saa livagtigt.“ „Disse Lovtaler og Berømmelser,“ svarede han, der havde faaet det gode Indfald, „tilkommer langt snarere eder end mig, Svoger; thi ved den Gud, der har skabt mig, I kan give de bedste og mest øvede Æselkrigere to I-ah forud. Eders Tone er høj, den understøttedes i Skrigene af Stemmen i rette Tempo og Takt og ender dem med en ordentlig Trille. Med ét Ord, jeg erklærer mig for overvunden og rækker eder Sejrspalmen og Fanen som den førende i denne sjældne Færdighed.“ „Saa vil jeg ogsaa nok sige,“ genmælede Æselets Ejer, „at jeg herefter agter at sætte Næsen lidt højere til Vejrs, fordi jeg har Talent; thi skønt jeg tror, mit Æselkrig er ganske godt, har jeg dog aldrig tænkt, det var nær saa fortræffeligt, som I siger.“ „Saa vil jeg blot gøre den Bemærkning,“ sagde den anden, „at mange sjældne Gaver gaar til Spilde her i Verden og er ilde anbragte hos Folk, som ikke forstaar at benytte dem.“ „Vore Gaver,“ svarede Æselets Ejer, „kan kun være os til Nytte i saadanne Tilfælde som dette og andre lignende; Gud give blot, at vi maa have Nytte af dem denne Gang!“ Efter disse Ord skiltes de atter og gav sig paany til at skrige I-ah, men hvert Øjeblik tog de atter fejl og løb frem imod hinanden, indtil de blev enige om, at de altid skulde skrige to Gange lige efter hinanden, for at de af dette Kendemærke kunde vide, at det var dem, og ikke Æselet. Med dette dobbelte Skrig gennemstrefede de nu hele Skoven, uden at det tabte Æsel svarede eller gav det mindste Tegn fra sig; men hvorledes skulde det arme Dyr vel kunne svare, naar det halvt opædt af Ulve laa dybt inde i Tykningen, hvor de langt om længe fandt det? Da Ejermænden saa sit Æsel, sagde han: „Jeg maatte nok undre mig over, at det ikke svarede; thi hvis det ikke havde været dødt,

maatte det have skreget I-ah, saasnart det hørte os, ellers havde det ikke været noget Æsel. Men nu da jeg har hørt eders velklingende I-ah, Svoger, anser jeg mig for rigelig betalt for min Møje under Eftersøgningen, skønt jeg har fundet det dødt.“ „I er alt for venlig, Svoger,“ svarede den anden, „naar Præsten synger godt, har Kordrenge nemt ved at træffe Tonen.“ Derpaa vendte de trøstesløse og hæse tilbage til deres Landsby, hvor de fortalte deres Venner, Naboer og Bekendte alt, hvad der var hændt dem, medens de søgte efter Æselet, og over al Maade roste hinandens Gaver til at skrige I-ah. Hele Historien kom altsaa i Folkemunde og bredte sig til de omliggende Landsbyer; men Djævelen, som aldrig sover og finder Behag i at udsaa Uenighed, Splid og Kiv overalt, hvor han kan komme til det, og med dette Formaal for Øje opvækker ondartet og meningsløs Sladder og de største Stridigheder over rene Ubetydeligheder, magede det saaledes, at Folkene fra de andre Flækker, saasnart de mødte nogen fra vor Landsby, gav sig til at skrige I-ah, ret som de vilde kaste dem deres Tingmænds Æselskrig i Næsen. Ogsaa Gadedrengene optog denne daarlige Vane, og det var det samme som at spille Helvedes onde Aander Sagen i Hænde og i Munde. Æselskriget greb om sig fra By til By, saa at Folkene fra I-ah-Landsbyen er kendte overalt, ganske som man kan kende Negere fra Hvide, og denne usalige Spot har nu endelig haft den slemme Følge, at de bespottede ofte i sluttet Skare væbnede drager ud imod Spotterne, og at de leverer hinanden hele Slag, uden at frygte hverken for Kongen eller Dronningen, for Revselse eller Straf. Jeg tror, at Folkene fra min Landsby, hvor Æselskriget opstod, i Morgen eller i Overmorgen vil rykke i Marken imod en anden Landsby, som ligger to Mil fra vor og hører til dem, der er allerværst imod os; og for at de kan drage veludrustede afsted, har jeg været henne at købe de Lanser og Hellebarder, som De saå. Det var disse vidunderlige Tildragelser, jeg, som jeg sagde, kunde fortælle Dem om, og hvis de ikke forekommer Dem mærkværdige, saa kender jeg ingen andre.“ Hermed sluttede den brave Knøs sin Historie.

I det samme traadte en Mand, der helt og holdent var klædt i Gemselæder, hvoraf baade hans Strømper, Benklæder og Vams

var forfærdigede, ind ad Kroens Dør og sagde med høj Røst: „Hr. Vært, kan jeg faa Herberge? Jeg kommer her med min Abe, der kan spaa, og med Dukkekomedien om Melisendras Befrielse.“ „Hille den!“ sagde Kromanden, „dér har vi jo Mester Pedro. Nu kan vi belave os paa en glad Aften.“ Jeg glemte at sige, at Mester Pedros venstre Øje og næsten det halve af Kinden var dækket af et Plaster af grønt Taft, et Tegn paa, han havde en Skade paa denne Side. Værten vedblev paa følgende Maade: „Vær hjertelig velkommen, Deres Velbyrdighed, Mester Pedro! Hvor er Aben og Dukketeatret? Jeg ser dem ikke?“ „De er allerede tæt herved,“ svarede den helt i Gemselæder klædte Mand, „jeg gik blot i Forvejen for at høre, om jeg kunde faa Herberge.“ „Jeg vilde lade selv Hertugen af Alba gøre Plads for Mester Pedro,“ sagde Kromanden; „lad kun Aben og Dukketeatret komme. Her er Folk i Kroen i Aften, som gerne betaler for at se Komedien og Abens Kunster.“ „Meget vel,“ sagde han med Plasteret, „jeg skal gerne sætte Prisen ned; naar jeg blot faar mine Omkostninger betalt, skal jeg være tilfreds. Jeg vil kun gaa ud paa Vejen og sørge for, at Karren med Aben og Dukketeatret kommer lidt hurtigt.“ Derpaa skyndte han sig atter ud af Kroen. Don Quixote spurgte straks Kromanden, hvem denne Mester Pedro var, og hvad det var for et Dukketeater og en Abe, han førte med sig? Kromanden svarede: „Det er en navnkundig Marionetspiller, der i mange gode Dage er draget rundt i vort aragonske Mancha og har forevist Dukkekomedien om Melisendra, og hvorledes hun bliver befriet af den berømmelige Don Gaiferos, en af de ypperste og bedst fremstillede Historier, som man i mange Aar har set her i Kongeriget. Han fører tillige en Abe med sig, der er noget af det sjældneste og klogeste, man har fundet blandt Aber eller kunnet forestille sig blandt Mennesker; thi naar man spørger den om noget, lytter den til ens Spørgsmaal, springer derpaa op paa sin Herres Skulder, nærmer sig til hans Øre og siger ham Svaret paa det, man har spurgt om, hvorpaa Mester Pedro straks meddeler Tilhørerne det. Den siger mere om forbigangne Tider end om tilkommende, og skønt den ikke altid træffer det rigtige, tager den dog for det meste ikke fejl, saa vi maa tro, at Fanden skinbarlig staar i den. Mester Pedro tager to Realer for hvert

Spørgsmaal, dersom Aben besvarer det, det vil sige, hvis dens Herre svarer for den, efter at den har hvasket ham i Øret. Derfor tror man ogsaa, at Mester Pedro har Masser af Penge paa Kiste-bunden; og for Resten er han *galantuomo* og *buon compagno*, som man siger i Italien, og lever i Herlighed og Glæde. Han taler for syv og drikker for tolv, og alt det for den Indtægt, han faar af sin Tungefærdighed, sin Abe og sit Dukketeater.“ I det samme vendte Mester Pedro tilbage, og paa en Karre kom nu ogsaa hans Dukketeater og Aben, der var stor, uden Hale, med Baller som af Filt, men med et Ansigt, der slet ikke saa ilde ud. Næppe havde Don Quixote set den, før han spurgte den: „Sig mig Hr. Spaamand, *che pesce pigliamo?* Hvordan skal det gaa os? Her har I mine to Realer.“ Han befalede straks Sancho at give Mester Pedro Pengene; men denne svarede for Aben og sagde: „Herre, om tilkommende Ting giver Dyret ingen Svar eller Underretning; den forstaar sig nogenlunde paa de forbi-gangne og en Smule paa de nuværende.“ „En herlig Forklaring!“ sagde Sancho, „jeg maatte jo være godt gal, om jeg gav en Hvid for, at man siger mig, hvad der *er* hændet mig! Thi hvem kan vide det bedre end jeg selv? Og betale nogen for at fortælle mig, hvad jeg véd, vilde være en stor Taabelighed. Men siden den véd de nuværende Ting, saa har De her mine to Realer, og Hr. Aben skal sige mig, hvad min Kone, Teresa Panza nu tager sig for, og hvad hun er beskæftiget med?“ Mester Pedro vilde ikke tage imod Pengene og sagde: „Jeg tager aldrig imod Betaling forud, først maa jeg bevise Dem Tjenesten.“ Og da han nu med den højre Haand to Gange slog sig paa venstre Skulder, satte Aben i et Spring derop, holdt Munden hen til hans Øre og klappede meget hurtigt med Tænderne; da dette havde varet omtrent saa længe, som det tager at læse et Fader-vor, sprang den igen ned paa Jorden, og Mester Pedro kastede sig øjeblikkelig paa Knæ for Don Quixote, omfavnede hans Ben og sagde: „Jeg slynger mine Arme om disse Ben, ganske som om jeg omfavnede begge Herkules' Søjler, o du høje Genopvækker af det allerede i Forglemmelse nedsænkede vandrende Ridder-skab, du aldrig noksom berømmede Ridder Don Quixote af Mancha, de vaklendes Støtte, de faldnes Arm og alle ulykkeliges Stav og Trøst!“ Don Quixote stod helt stiv, Sancho ganske ude

af sig selv, Fætteren stod hensunken i Forbavselse, Liberitjeneren hartad forfærdet, Manden fra Æselskrigernes Landsby med aaben Mund og Værten ganske forvirret; kort sagt, Frygt bemægtigede sig alle dem, der havde hørt Marionetspillerens Tale. Men denne vedblev paa følgende Maade: „Og du, brave Sancho Panza, du den bedste Vaabendrager og Vaabendrager hos den bedste Ridder i Verden! Glæd dig, thi din gode Kone Teresa har det godt. I denne Stund og Time hegler hun et Pund Hør, og til yderligere Bevis staar der paa venstre Side af hende et Krus med skaaret Hals, som rummer en ordentlig Slurk Vin, hvormed hun muntre sig under Arbejdet.“ „Det vil jeg gerne tro,“ svarede Sancho, „for hun er ret et velsignet Kvindemenneske, og hvis hun ikke var skinsyg, vilde jeg ikke bytte hende bort for Kæmpekviden Andandona, som, efter hvad min Herre beretter, var et meget bravt og overordentlig retskaffent Fruentimmer; men min Teresa hører til de Koner, som ikke lader noget gaa fra sig, selv om det skulde svie til deres Arvinger.“ „Nu maa jeg bekende,“ sagde derpaa Don Quixote, „at den, der læser meget og rejser meget, han ser ogsaa meget og erfarer meget. Ja, det siger jeg, thi ingen Overtalelser vilde have kunnet overtale mig til at tro, at der her i Verden gaves Aber, der kunde spaa, saaledes som jeg nu ser det med mine egne Øjne. Jeg er virkelig den Don Quixote af Mancha, som dette gode Dyr har nævnet, skønt det har været noget for overdrevent i sin Ros. Men hvem og hvad jeg nu end er, saa takker jeg Himmelen, der har givet mig et blødt og medfølgende Hjerte, som altid er villigt til at gøre Vel imod alle og Ondt imod ingen.“ „Dersom jeg havde Penge,“ sagde Liberitjeneren, „vilde jeg spørge Hr. Aben, hvad der skulde hændes mig paa min forestaaende Vandring.“ Hertil svarede Mester Pedro, som allerede havde rejst sig fra sit Knæfald for Don Quixote: „Jeg har allerede sagt, at dette lille Dyr ikke svarer paa Spørgsmaal om tilkommende Ting; men hvis det gjorde det, skulde det ikke komme an paa Pengene; thi for at gøre Hr. Don Quixote, som er her tilstede, en Fornøjelse, vilde jeg se bort fra al Pengefordel i Verden. Nu vil jeg, for at gøre min Skyldighed imod ham og skaffe ham en lille Forlystelse, stille mit Dukketeater op og give alle dem Plads, som er her i Kroen, uden ringeste Betaling.“ Da Kro-

manden hørte det, blev han helt vild af Glæde og anviste ham et Sted, hvor han kunde opstille Teatret; det var besørget paa et Øjeblik. Don Quixote gjorde sig ikke de bedste Tanker om Abens Spaadomme, da det forekom ham upassende, at en Abe skulde spaa, ligegyldigt om det var om Fremtiden eller om Fortiden. Medens Mester Pedro bragte sit Dukketeater i Stand, trak han derfor Sancho hen i en Krog af Stalden, hvor ingen kunde høre dem, og sagde: „Hør engang, Sancho, jeg har tænkt nøje over denne Abes forunderlige Gave og Færdighed og er for min Del kommet til den Anskuelse, at denne Mester Pedro, dens Herre, enten stiltiende eller udtrykkelig maa have sluttet Pagt med Djævelen.“ „Hvis Pakken er trykket ud, og sluttet til af Djævelen,“ sagde Sancho, „saa maa det bestemt være en ualmindelig snavset Pakke. Men hvad Glæde kan Mester Pedro vel have af saadan en Pakke?“ „Du forstaar mig ikke, Sancho, jeg vil kun sige, at han maa have sluttet Overenskomst med Djævelen om, at denne skal forlene Aben med denne Færdighed, ved Hjælp af hvilken Mester Pedro kan tjene Penge, og naar han saa er blevet rig, skal han give Djævelen sin Sjæl, som netop er det, denne Menneskehedens Fjende stræber efter. Det, der faar mig til at nære denne Anskuelse, er, at Aben ikke svarer paa andet end forbigangne og nærværende Ting; thi videre strækker heller ikke Djævelens Kundskab sig. Han véd intet om det tilkommende, undtagen for saa vidt han kan slutte sig til noget, og det kan han langtfra altid; thi det er Gud alene forbeholdt at se ind i Tiden, og for Ham gives der hverken noget tilkommende eller forbigangent, men alting er Ham nærværende. Naar det nu forholder sig saaledes, hvilket det utvivlsomt gør, er det ogsaa tydeligt, at denne Abe taler ved Djævelens Kraft, og det undrer mig blot, at man ikke har ført Klage over den til den hellige Inkquisition, saa at denne kunde anstille et Forhør og faa den til at bekende, ved hvilken Kraft den spaar. Thi det er sikkert nok, at denne Abe ikke forstaar sig paa Stjerneteyderi, og at hverken den eller dens Herre forstaar at danne de Figurer, som man kalder Horoskoper, og som i vore Dage er saa almindelige her i Spanien, at der ikke gives nogen Kælling, Husknægt eller Skoflikker, som ikke bilder sig ind, at han eller hun lige saa let kan stille et Horoskop som trække Knægten ud

af et Spil Kort, der ligger paa Gulvet, og saaledes ved deres Løgnagtighed og Uvidenhed bringer den astrologiske Videnskabs vidunderlige Sandheder i Vanry. Jeg kender en fornem Dame, der spurgte en af disse Horoskopstillere, om hendes lille Skødehund vilde blive drægtig, hvor mange Hvalpe den vilde faa, og af hvilken Farve de vilde blive. Efter at Stjernetyderen havde stillet sit Horoskop, svarede han, at Hunden vilde blive drægtig og kaste tre Hvalpe, en grøn, en rosenrød og en spættet, dog kun under Forudsætning af, at den omtalte Hund blev bedækket mellem Klokken elleve og tolv om Dagen eller om Natten; men det maatte enten være en Mandag eller en Lørdag. Og saa skete der det, at Hunden to Dage efter døde af Forstoppelse; men Hr. Astrologen gjaldt ligefuldt i hele Byen for at være en overordentlig lærd Mand, hvilket jo alle, eller dog de fleste, Horoskopstillere gør.“ „Alt det kan være godt nok,“ sagde Sancho, „men jeg vilde dog ønske, Deres Velbyrdighed vilde bede Mester Pedro spørge sin Abe, om alt det er sandt, som hændte Deres Velbyrdighed i Montesinos' Hule. Thi med Deres Velbyrdigheds Tilladelse — jeg for min Part holder for, at det altsammen kun var Løgn og Bedrag, eller i det mindste Drømmebilleder.“ „Det kunde nok tænkes,“ sagde Don Quixote, „imidlertid vil jeg følge dit Raad, uagtet jeg stadig gør mig en Slags Samvittighed derover, som jeg selv ikke kan gøre Rede for.“

Nu kom Mester Pedro for at hente Don Quixote og sige ham, at Dukketeatret allerede var i Orden, om Hans Velbyrdighed vilde komme og tage det i Øjesyn, da det virkelig fortjente at ses. Don Quixote meddelte ham sin Beslutning og bad ham straks spørge sin Abe, om visse Ting, som han havde oplevet i Montesinos' Hule, var Drøm eller Virkelighed; ham selv forekom det, som om de var noget af begge Dele. Mester Pedro hentede Aben uden at sige et eneste Ord; han stillede den foran Don Quixote og Sancho og sagde: „Se, kære Abe, denne Ridder forlanger at vide, om visse Ting, der er foregaaet i en Hule kaldet Montesinos' Hule, er virkelige eller falske?“ Derpaa gav han det sædvanlige Tegn, Aben sprang op paa hans venstre Skulder og syntes at hviske ham noget i Øret, hvorpaa Mester Pedro straks sagde: „Aben siger, at de Ting, som Deres Vel-

byrdighed har set eller oplevet i den omtalte Hule, dels er falske og dels sande, og tilføjer, at det er alt, hvad den véd om dette Spørgsmaal; ifald Deres Velbyrdighed vil have nøjere Underretning derom, vil den næste Fredag besvare alle Deres Spørgsmaal, men for Øjeblikket er dens Kraft udtømt og kommer først igen paa Fredag, som den allerede har sagt.“ „Sagde jeg ikke nok,“ tog Sancho Ordet, „at jeg ikke kunde faa i mit Hovede, at blot Halvdelen af det, som Deres Velbyrdighed sagde om Tildragelserne i Hulen, skulde være sandt.“ „Udfaldet vil vise det, Sancho,“ sagde Don Quixote, „og Tiden, der aabenbarer alle Ting, lader intet tilbage, som den ikke drager frem i Solens Lys, selv om det har ligget skjult dybt i Jordens Skød. Men lad det nu være nok for denne Gang, og lad os gaa hen at se paa den gode Mester Pedros Komædie, som jeg tænker vil byde paa adskilligt Nyt.“ „Hvadbehager, adskilligt?“ sagde Mester Pedro; „min Komædie indeholder tresindstyve Tusinde nye Ting, og jeg kan sige Deres Velbyrdighed min højagtede Hr. Don Quixote, at det er en af de største Seværdigheder, som Verden nu om Dage kan opvise; men *operibus credite, et non verbis*. Lad os lægge Haand paa Værket; det er sildigt, og vi har meget at gøre, sige og fremvise.“ Don Quixote og Sancho adlød ham og begav sig hen til det Sted, hvor Dukketeatret allerede var rigget op og stillet til Skue, paa alle Sider illumineret med mangfoldige smaa Vokslys, der gav det et prægtigt og straalende Udseende. Saa snart Mester Pedro kom tilstede, indtog han sin Plads bag ved Teatret; thi det var ham, der skulde bevæge Dukkerne, og foran hos Tilskuerne stillede der sig en Dreng, Mester Pedros Tjener, for at fortolke og forklare Dukkekomædiens Hemmeligheder. Han havde en lille Stav i Haanden, hvormed han pegede paa de optrædende Figurer og nævnede dem ved Navn. Da nu alle de, som var i Kroen, havde taget Plads lige for Teatret, nogle siddende og andre staaende, og Don Quixote, Sancho, Livré tjeneren og Fætteren var blevet anbragte paa de bedste Pladser, begyndte Tolken at sige, hvad enhver vil faa at høre og se, som enten lytter til ham eller kigger paa det næste Kapitel.

XXVI. KAPITEL

Hvori det behagelige Eventyr med Marionetkomedien fortsættes, foruden andre i Virkeligheden saare skønne Historier.

„Nu tav enhver, saa Tyrer som Trojaner.“

Jeg mener: Alle de, der var Tilskuere ved Dukkekomedien, lyttede med spændt Opmærksomhed til Tolken, for af hans Mund at høre Udtydningen af disse Vidundere, da man bag Skuepladsen hørte en stærk Støj af Pauker, Trompeter og mangfoldige Kanoner, der blev affyrede. Denne Larm varede kun kort, hvorpaa Knøsen straks opløftede sin Røst og sagde: „Den sandfærdige Historie, som her skal forestilles for Deres Velbyrdigheder, er Ord til andet taget af de franske Krøniker og de spanske Romancer, der er i Hvermands Mund, og som Drengene synger paa Gaderne. Den handler om, hvorledes Don Gaiferos forskaffede sin Gemalinde Melisendra Friheden, da hun sad fangen i Spanien hos Mohrerne i Sansueña, thi saaledes hed dengang den By, som nu hedder Zaragoza. Her kan Deres Velbyrdigheder nu se, hvorledes Don Gaiferos sidder ved Tavlebordet, ganske saaledes som der staar i Sangen:

„Ved Brætspil sidder Ridder Don Gaiferos,
forlængst ham Melisendra gik af Minde.“

Og den Person, der nu kommer frem med Krone paa Hovedet og Scepter i Haanden, er Kejser Karl den Store, der gaar for at være Melisendras Fader. Ærgerlig over sin Svigersøns Lediggang og Skødesløshed kommer han for at skænde paa ham. Se blot, med hvilken Heftighed og Forbitrelse han bebrejder ham det, saa at det synes, som om han med Sceptret vil give ham et halvt Dusin Sansekager, ja, der findes Forfattere, som siger, at han virkelig gav ham dem, og det ganske eftertrykkeligt. Efter at han nu vidt og bredt har foreholdt ham den Fare, hans Ære løber ved, at han undlader at befri sin Gemalinde, siger han, som det fortælles:

Nok jeg talte, tænk derover!

Se nu, Deres Velbyrdigheder, hvorledes Kejseren vender Ryggen til og lader Don Gaiferos sidde tilbage meget forvirret. Betragt, hvorledes denne ude af sig selv af Vrede slynger Tavlebordet og Brikkerne langt bort, forlanger sit Harnisk og af sin Fætter Don Roland kræver dennes Sværd Durindana, hvorledes Don Roland ikke vil laane ham det, men derimod tilbyder selv at ville ledsage ham under det farlige Foretagende. Men den Tapre, der vredes, vil ikke tage derimod og svarer, at han skal være Mand for alene at befri sin Gemalinde fra Fængselet, om hun saa sad fangen i Jordens Midtpunkt, og dermed gaar han bort for at væbne sig og ufortøvet begive sig paa Vej. Vil De nu, mine Herskaber, vende Øjnene mod det Taarn, der kommer frem hist henne; man kan slutte sig til, at det er et af Taarnene paa Slottet i Zaragoza, som man i vore Dage kalder Aljazeera, og den Dame, som lader sig se paa Altanen i maurisk Dragt, er den uforlignelige Melisendra, som derfra saare ofte har skuet ud mod Vejen til Frankrig og i sit Fangenskab trøstet sig med hyppigt at lade sine Tanker vandre til Paris og til sin Gemal. Betragt nu et nyt Optrin, der hidtil maaske er ganske uset og uhørt. Ser De ikke den Mohr, som kommer listende sagte frem med Fingeren paa Munden og Skridt for Skridt bagfra nærmer sig den skønne Melisendra? Betragt nu, hvorledes han giver hende et Kys midt paa Læberne, og hvor hurtigt hun spytter ud og tørrer sig om Munden med sit hvide Særkeærme, samt hvorledes hun jamrer sig og vil lade sit dejlige Haar undgælde derfor, som om det var Aarsag til Brøden. Endvidere kan De se, hvorledes der i hin aabne Gang staar en værdig Mohr; det er Kong Marsilius af Sansueña, der har set Mohrens Frækhed og derfor, skønt det er en Slægtning af ham og hans største Yndling, straks befaler, at man skal gribe ham og give ham to Hundrede Slag paa Ryggen for derefter at føre ham igennem de sædvanlige Gader i Byen med Udraabere foran og en Flok Fangevogtere bagefter. Og her ser De allerede Afstraffelsen, uagtet Forbrydelsen først er blevet begaaet for et Øjeblik siden; thi blandt Mohrerne sender man ikke nogen Afskrift til Modparten, fremskaffer ikke Beviser og udsteder heller ikke nogen Bemyndigelse til at eksekvere Dommen, saaledes som det er brugeligt hos os.“ „Sønneke, Sønneke,“ raabte her Don

Quixote med høj Røst, „følg din Historie lige frem, og indlad dig ikke paa Sidespring eller Tværveje; thi for klart at belyse en Kendsgerning behøves der for mange Beviser og Modbeviser.“ Ogsaa Mester Pedro raabte indefra: „Ingen Omsvøb, min Knøs; men gør, som Herren her befaler dig, det vil være det tjenligste for dig. Hold du dig til din simple Korsang, og indlad dig ikke paa kontrapunktiske Figurer, der sædvanligvis gaar itu af lutter Kunstlethed.“ „Det skal jeg,“ svarede Knøsen og fortsatte paa følgende Maade: „Den Figur, som kommer der til Hest, indsvøbt i gascognisk Kappe, er Don Gaiferos i egen Person, hvis Komme hans Gemalinde ventede. Og hun, der allerede har faaet Hævn for den forelskede Mohrs Formastelse, har med mere venlige Miner og allerede helt roligt Ansigt stillet sig paa Taarnets Altan og taler med sin Husbond i den Tanke, at det er en eller anden Vandringsmand. Og med ham fører hun nu hele den Samtale, som findes i Romancerne, hvor der staar:

„Ridder, drager I til Frankrig,
spørg da efter Don Gaiferos.“

Men alt dette vil jeg ikke gentage her, fordi Vidtløftighed plejer at avle Kedsomhed. Det er nok, at De ser, hvorledes Don Gaiferos aabenbarer sig for hende, og hvorledes Melisendra ved glade Lader viser os, at hun har genkendt ham; tilmed da vi nu ser, hvorledes hun firer sig ned fra Altanen for at sætte sig bag paa Hestens Kryds og bag sin brave Husbond. Men ak, den Ulykkelige! En af Falbeladerne paa hendes Underskørt hænger fast ved Jerngitteret om Altanen, saa at hun svæver i Luften uden at kunne naa Jorden. Men bemærk nu, hvorledes Himlen i sin Barmhjertighed sender Hjælp, naar Nøden er størst; thi Don Gaiferos nærmer sig, og uden at bryde sig om, hvorvidt det kostbare Underskørt rives i Stykker eller ej, griber han fat i hende og trækker hende ned paa Jorden, hvorefter han med et Sving sætter hende bag paa sin Hest, saa at hun sidder overskrævs paa den som en Mand, og befaler hende at holde sig godt fast og slaa Armene om ham bagfra, saa at de ligger over Kors paa hans Bryst, for ikke at falde af. Fru Melisendra var nemlig slet ikke vant til at ride saaledes. Fremdeles ser De, hvorledes Hesten ved sin Vrinsken tydeligt viser, at den glæder

»Se derhenne, Sancho! Den dejlige Dame paa den hvide Pasgænger!«

sig over den tapre og skønne Byrde, som den bærer paa i sin Herre og hans Frue. De ser, hvorledes de vender Byen Ryggen og glade og fornøjede slaar ind paa Vejen til Paris. Drag med Fred, du mageløse Par blandt sande Elskende! Gid I velbeholdne og i Sikkerhed maa naa til eders Fædreland, mod hvilket I har længtes saa saare, uden at Skæbnen nogensinde lægger Hindringer i Vejen for eders lykkelige Rejse! Gid eders Venner og Frænder maa se eders Dage henrinde i Fred og Glæde, og gid de maa blive lige saa mange som Nestors, inden Livets Aften nærmer sig!" Her lod Mester Pedro sin Røst høre og sagde: „Bliv ved Jorden, Dreng! Hvo højt vil flyve, falder gerne ned, og Skabagtighed mishager altid.“ Tolken gav ikke noget Svar, men vedblev paa følgende Maade: „Det manglede ikke paa ørkesløse Øjne, der plejer at se alting. Det var umuligt andet, end at de maatte se Melisendra klatre ned og sidde op, og de underrettede Kong Marsilius derom, som straks lod slaa Alarm. Se blot, hvor hurtigt det gaar! Thi hele Byen er nær ved at synke i Grus ved Klokkernes Kimen, der lyder fra alle Moskeernes Taarne.“ „Nej, saaledes forholder det sig ikke,“ indskød her Don Quixote; „med Hensyn til Klokkerne gør Mester Pedro sig skyldig i en stor Fejltagelse; thi Klokker var slet ikke i Brug hos Mohrerne, men kun Pauker og en Art Sækkepiber, der minder om vore Skalmeyer. Klokkringningen i Sansueña er utvivlsomt en stor Urimelighed.“ Da Mester Pedro hørte det, holdt han straks inde med Ringningen og sagde: „De skulde ikke hænge Dem i Smaating, Hr. Don Quixote. Sæt dog ikke alting i den Grad paa Spidsen, at der tilsidst slet ikke mere er nogen Spids! Opfører man ikke her i Landet tusinde Komedier, der er fulde af tusinde Fejltagelser og Urimeligheder og desuagtet gør Lykke og ikke alene høres med Bifald, men endog med Henrykkelse? Bliv ved, Dreng, og lad de andre snakke; thi naar blot min Pung fyldes, opfører jeg gerne lige saa mange Urimeligheder, som der er Støvkorn i Solen.“ „De har Ret,“ sagde Don Quixote; og Drengen vedblev: „Se engang, hvor mandsstærkt og skinnende Rytteriet drager ud af Byen et Stykke efter vort sande Elskovspar, hvor mange Trompeter der skingrer, hvor mange Sækkepiber der lyder, og hvor mange Pauker og Trom-

Don Quixote. II.

14

mer der dunderer! Jeg frygter for, at de vil indhente dem og bringe dem tilbage, bundne til Halen af deres egen Hest, hvilket vil blive et frygteligt Syn."

Da Don Quixote nu så saa mange Mohrer og hørte en saa mægtig Larm, syntes det ham vel gjort at komme de flygtende til Hjælp. Han rejste sig derfor og raabte med gjaldende Røst: „Saa længe der er Liv i mig, vil jeg aldrig tilstede, at der i min Nærværelse tilføjes en saa navnkundig Ridder og kæk Elsker som Don Gaiferos den mindste Fornærmelse. Hold inde, gemene Pak, I skal hverken sætte efter ham eller forfølge ham, ellers kommer I i Fejde med mig!" At sige dette og handle derefter var ét; han trak Sværdet, stod i et Spring tæt foran Teatret og lod med et græseligt og uhyrt Raseri Hug paa Hug hagle ned over de arme Mohrerdukker. Somme slog han ned, somme hals-huggede han, nogle lemlæstede han, andre kvæstede han, og blandt de utallige Hug, han uddelte, var der ogsaa en saa kraftig Prim, at ifald Mester Pedro ikke havde bukket sig, var krøbet sammen og forsigtig rykket til Side, vilde han have hakket Hovedet af ham saa let, som om det havde været af Marcipandejg. Mester Pedro skreg: „Lad være, Deres Velbyrdighed Hr. Don Quixote! Betænk dog, at det, som De nu kaster omkuld, sønder-slaar og dræber, ikke er virkelige Maurere, men kun Papdukker. Betænk dog — Gud være mig arme Synder naadig! — at De skiller mig ved alt, hvad jeg ejer og har, og ødelægger mig i Bund og Grund!" Don Quixote holdt dog ikke op af den Aarsag, men vedblev med sine Hug, Sværds slag ført med begge Hænder, Kvarter og Tertser, der faldt saa tæt som en Støvregn. Kort sagt, paa mindre Tid, end der skal til for at læse Fadervor to Gange, havde han slaaet hele Dukketeatret paa Gulvet, hugget hele Maskineriet og alle Dukkerne i tusinde Stykker, saaret Kong Marsilius haardt og spaltet Kejser Karl den Stores Krone og Hovede i to Dele. Hele Tilhørerkredsen kom i Oprør, Aben flygtede hen over Kroens Tag, Fætteren rystede, Liberitjeneren bævede, ja, selv Sancho var i en dødelig Angst, for aldrig havde han (som han, da Uvejret var drevet over, gjorde sin Ed paa) set sin Herre besat af en saa rasende Vrede.

Da dette var forrettet og Dukketeatret fuldstændigt ødelagt, faldt Don Quixote lidt til Ro og sagde: „Jeg vilde ønske, at jeg

i dette Øjeblik havde alle dem her, som ikke tror eller vil tro, hvor megen Gavn de vandrende Riddere gør her i Verden. Tænk blot paa, hvad der vilde være blevet af den brave Don Gaiferos og den skønne Melisendra, hvis jeg ikke havde været til Stede. De Hunde vilde ganske sikkert allerede have indhentet dem og tilføjjet dem en eller anden Fornærmelse. Med ét Ord, det vandrende Ridderskab skal blomstre fremfor alt andet, som i vore Dage lever her paa Jorden!“ „Lad det i Guds Navn blomstre,“ sagde Mester Pedro med ynkelig Røst, „men gid jeg maa dø i min Elendighed, thi jeg er nu ramt af saa stor en Ulykke, at jeg med Kong Rodrigo kan sige:

Spaniens Drot jeg var i Gaar, men
har i Dag ej mer en Tinde,
som jeg endnu *min* kan kalde.

Det er ikke en halv Time, ja, ikke et halvt Øjeblik siden, jeg var Herre over Konger og Kejsere, havde mine Stalde fulde af utallige Heste og mine Kister og Sække fyldte med prægtige Klæder; og nu er jeg ødelagt og mistrøstig, fattig og tiggefærdig og har oven i Købet mistet min Abe; thi jeg kommer min-tro til at svede Angstens Sved, inden jeg faar fat paa den igen. Og alt dette er tilstødt mig ved et ubesindigt Raseri hos denne Ridder, om hvem det siges, at han beskærmer de umyndige, afværger Forurettelser og gør mange andre gode Gerninger. Jeg alene har maattet lide ved hans gode Hensigter, som Himmelen velsigne og gengælde! Det kan vel ikke være anderledes: Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse er bestemt til at bibringe mine Dukker de bedrøveligste Skikkelser.“

Sancho Panza blev ganske vemodig ved Mester Pedros Ord og sagde til ham: „Græd dog ikke, Mester Pedro, og klynk ikke saadan, det skærer mig i Hjertet; thi I maa vide, at min Herre Don Quixote er saa god en katolsk Kristen, at saasnart han mærker, han har gjort dig nogen Slags Uret, vil han nok finde en Maade, hvorpaa han kan gøre det godt igen, og være villig til at erstatte dig det og betale dig din Skade rigeligt.“ „Naar Hr. Don Quixote blot betaler mig en Del af de Kulisser og Dukker,

han har ødelagt, skal jeg være tilfreds, og Hans Velbyrdighed vil derved lette sin Samvittighed. Thi den, som har taget noget fra andre imod deres Villie, kan aldrig blive salig, medmindre det erstattes Ejermændene.“ „Det er sandt nok,“ sagde Don Quixote, „men hidtil er jeg mig ikke bevidst, at jeg har berøvet eder noget, Mester Pedro.“ „Ikke bevidst?“ svarede Mester Pedro, „og hvem har da afhugget og spredt disse Lemmer, der ligger rundt omkring paa denne haarde, tørre Jord, om ikke denne mægtige Arms uovervindelige Kraft? Og hvem tilhørte disse Kroppe, om ikke mig? Og hvorved opholdt jeg Livet, om ikke ved dem?“ „Nu bestyrkes jeg,“ sagde Don Quixote, „i det, som jeg allerede saa ofte har troet, nemlig at disse Troldmænd, som forfølger mig, bestandig for mine Øjne fremstiller Tingene, saaledes som de er, og derpaa straks omskifter og forvandler dem til, hvad der falder dem ind. Jeg forsikrer Dem i fuldt Alvor, mine Herrer, som hører paa mig, at alt, hvad der her er gaaet for sig, forekom mig at gaa for sig efter Bogstaven, og at jeg troede, Melisendra var Melisendra, Don Gaiferos Don Gaiferos, Marsilius Marsilius og Karl den Store Karl den Store. Derfor blev jeg optændt til Vrede, og for at opfylde min Pligt som vandrende Ridder vilde jeg yde de flygtende Hjælp og Bistand; i denne gode Hensigt gjorde jeg, hvad De har set mig gøre. Der- som det er faldet forkert ud, er Skylden ikke min, men de onde Skabningers, som forfølger mig. Desuagtet vil jeg, skønt denne Fejltagelse ikke er affødt af Ondskab, dømme mig selv til at betale Omkostningerne. Regn efter, Mester Pedro, hvad I skal have for de ituslaaede Dukker; jeg tilbyder straks at betale eder det i god, gangbar kastillansk Mønt.“ Mester Pedro bukkede dybt for ham og sagde: „Jeg forventede heller ikke noget ringere af den tapre Don Quixote af Manchas enestaaende kristelige Sindelag; han er alle nødlidende og trængende Omstrygeres Hjælper og Beskytter. Og vor Hr. Vært og den store Sancho skal være Vurderings- og Voldgiftsmænd imellem Deres Velbyrdighed og mig og fastsætte den Værdi, som disse sønderslaaede Dukker har eller kunde have.“ Kromanden og Sancho erklærede sig villige dertil, hvorpaa Mester Pedro straks løftede Kong Marsilius af Zaragoza, der manglede Hovedet, op fra Jorden og sagde: „Man ser tydeligt, hvor umuligt det er at bringe denne

Konge tilbage til hans tidligere Tilstand, og derfor synes jeg (dog uden Indgreb i højere Omdømme), at der for hans Død, Endeligt og Undergang kan tilkomme mig fire og en halv Real.“ „Videre,“ sagde Don Quixote. „Dernæst vilde det for dette gabende Saar fra øverst til nederst,“ vedblev Mester Pedro, idet han tog den ituhuggede Karl den Store i Haanden, „ikke være for meget at forlange fem og en kvart Real.“ „Det er i hvert Fald ikke for lidt,“ indskød Sancho. „Heller ikke for meget,“ genmælede Kromanden, „men vi vil slaa af og sætte den til fem Realer.“ „Giv ham alle de fem og en kvart,“ sagde Don Quixote, „thi ved Erstatningen for en saa betydelig Ulykke kommer det ikke an paa en kvart Real mere eller mindre. Men Mester Pedro skal skynde sig lidt, thi det er paa Tide at faa Aftensmad, og jeg begynder at føle mig sulten.“ „For denne Dukke (det er den skønne Melisendra), den har ingen Næse og mangler det ene Øje,“ sagde Mester Pedro, „skal jeg, og det er endda en rimelig Pris, have to Realer og tolv Maravedís.“ „Det skulde da være rent Djævels,“ afbrød Don Quixote, „om Melisendra og hendes Husbond ikke allerede var naaede i det mindste til den franske Grænse; thi den Hest, de red paa, forekom mig snarere at flyve end at løbe. Og følgerlig maa man ikke vente af mig, at jeg skal købe Katten i Sækken og her lade mig forevise en Melisendra uden Næse, medens den rette maaske nu i Frankrig ligger med udstrakte Ben og forlyster sig med sin Husbond. Der bør være Ret og Skel i alle Ting, Mester Pedro, og naar man bliver paa den gode Vej, staar Gud enhver bi, og alting gaar vel; men bliv ved.“ Da Mester Pedro saá, at Don Quixote igen begyndte at blive varm i Hovedet og faldt tilbage til sine tidligere Indbildninger, vilde han ikke gaa Glip af saa god en Kunde og sagde derfor til ham: „Saa maa det ikke være Melisendra, men en af de Frøkener, der opvartede hende, og naar jeg derfor faar tresindstyve Maravedís for hende, skal jeg være tilfreds og anse det for en god Betaling.“ Saaledes blev da Vurderingen fortsat for en hel Del andre beskadigede Dukkens Vedkommende, og efter at de to Voldgiftsmænd havde slaaet af paa Prisen, saa at den forekom begge Parter rimelig, blev den sat til et Beløb af fyrretyve og trekvart Realer, som Sancho straks udbetalte; men desuden forlangte Mester Pedro to Realer for det

Besvær, han vilde faa med at fange Aben. „Giv ham dem,“ sagde Don Quixote, „ikke for at indfange Aben, men for at I kan bringe en Bjørn hjem. Men nu vilde jeg give hele to Hundrede i Drikkepenge til den, som med Vished kunde sige mig, om Fru Doña Melisendra og Hr. Don Gaiferos allerede er i Frankrig hos deres Slægtninge.“ „Det kunde ingen bedre sige os end min Abe,“ sagde Mester Pedro, „men nu kan ingen Djævel faa fat paa den, skønt jeg bilder mig ind, at dens Venskab for mig og Sulten nok skal bringe den herhen i Aften; og naar Gud saa vil lade det dages, faar vi at se.“

Saaledes stilledes da det Uvejr, der var brudt løs paa Grund af Dukketeatret, og alle spiste til Aften i Fred og Samdrægtighed paa Don Quixotes Bekostning; Ridderen var overordentlig gavmild. Endnu før det gryede ad Dag, drog Manden med Lansen og Hellebarderne sin Vej, og da det var blevet lyst, tog Fætteren og den unge Tjener Afsked med Don Quixote, den første for at vende tilbage til sit Hjem, den anden for at fortsætte sin Rejse, og Don Quixote gav ham et Dusin Realer til Hjælp paa Vejen. Mester Pedro vilde ikke paa ny indlade sig i Diskussion med Don Quixote, som han meget godt kendte, og derfor samlede han, førend Solen stod op, Resterne af sit Dukketeater sammen, tog sin Abe og forføjede sig bort for selv at søge Eventyr andetsteds. Kromanden, der *ikke* kendte Don Quixote, var lige saa forundret over hans Galskaber som over hans Gavmildhed. Til sidst betalte Sancho ham efter sin Herres Befaling meget rigeligt, de bød ham Farvel og begav sig ved Ottetiden om Morgenen paa Vejen, som vi vil lade dem følge efter Behag for at faa Lejlighed til at fortælle nogle andre Ting, der er nødvendige til Forstaaelsen af denne udmærkede Historie.

XXVII. KAPITEL

Hvori det fortælles, hvem Mester Pedro og hans Abe var, tilligemed det uheldige Udfald af DON QUIXOTES Eventyr med Æselskrigerne, der ikke endte saaledes, som han havde ønsket og tænkt.

Sidi Hamet, Optegneren af denne storslaaede Historie, begynder dette Kapitel med de Ord: Som katolsk Kristen sværger jeg. . . . Hertil bemærker Oversætteren, at naar Sidi Hamet svor som katolsk Kristen, skønt han dog upaatvivlelig var Maurer, betyder det kun: at ligesom den katolske Kristne ved sine Eder sværger eller bør sværge paa Sandheden og lover i enhver Retning kun at ville fremkomme med den, saaledes vil ogsaa han, ganske som om han havde aflagt Ed som katolsk Kristen, sige Sandheden i alt, hvad han vil skrive om Don Quixote, men især i sin Beretning om, hvem Mester Pedro og hvem den spaadoms-kyndige Abe var, der havde hensat alle Landsbyer i Forundring ved sine Sandsigerier.

Dernæst siger han: Den, som har læst første Del af denne Historie, erindrer sikkert endnu Ginés de Pasamonte, hvem Don Quixote havde givet Friheden i Sierra Morena sammen med de øvrige Galejslaver — en Velgerning, for hvilken han blev meget ilde takket og endnu værre betalt af disse onskabsfulde og forhærdede Mennesker. Denne Ginés de Pasamonte, som Don Quixote kaldte Ginesillo de Parapilla, var den, der stjal Rucio fra Sancho Panza; og fordi der i første Del, ved en Fejl fra Bogtrykkerens Side, ikke staar noget om, hvornaar og hvorledes dette skete, har adskillige Folk deraf taget Anledning til at fremkomme med allehaande kritiske Bemærkninger, idet de tillægger Forfatterens Glemsomhed Skylden for det, som i Virkeligheden var en Fejl fra Trykkeriets Side. Kort sagt, Ginés stjal Æselet, medens Sancho sad paa det og sov, ved hvilken Lejlighed han benyttede det samme Kneb, som Brunelo i sin Tid anvendte, da han stjal Hesten væk mellem Benene paa Sacripante, der laa i Lejr foran Albraca; og senere fik Sancho sit Æsel igen, saaledes som det allerede er fortalt. Af Frygt for at falde i Rettens Hænder, der søgte ham for at straffe ham for

hans utallige Skælnsstykker og Forbrydelser — de var saa talrige og ejendommelige, at han selv fyldte en tyk Bog med Beskrivelsen af dem — besluttede denne Ginés nu at vandre over i Kongeriget Aragonien, tildække sit venstre Øje med et Plaster og optræde som Marionetspiller, hvilken Kunst han, tillige med Taskenspilleriet, var grundigt inde i. Nu hændte det sig, at han af nogle befriede Kristne, der kom fra Berberiet, købte den omtalte Abe, som han afrettede til at springe op paa hans Skulder og lade, som om den hviskede ham noget i Øret, saasnart han gjorde et vist Tegn. Efter at dette var lykkedes ham, erkendte han sig altid, før han med sit Dukketeater og sin Abe drog ind i en Landsby, i Nabobyen, eller hos hvem han ellers lettest kunde udspørge, om, hvilke særlige Begivenheder der havde tildraget sig paa vedkommende Sted, og hvilke Personer de var tilstødt, og dette prentede han omhyggeligt i sin Hukommelse. Det første, han derpaa gjorde, var at fremvise sin Dukkekomedie, som snart var taget fra den ene, snart fra den anden Historie, men altid fra en, der var munter, underholdende og almindeligt bekendt. Naar Forestillingen saa var til Ende, fortalte han Folk om sin Abes Kunster og sagde, at den kunde se alt forbigangent og nærværende, men ikke indlod sig paa det tilkommende. For Besvarelsen af hvert enkelt Spørgsmaal forlangte han to Realer; men undertiden gjorde han det ogsaa billigere, alt efter de spørgendes Omstændigheder. Mangen Gang kom han ogsaa til et Hus, hvis Beboeres Livshistorie han kendte, og saa gav han, endskønt man ikke vilde betale og ikke spurgte ham om noget, sin Abe det sædvanlige Tegn og erklærede derpaa straks, at Aben havde sagt ham dette eller hint, som stemte med de virkelige Begivenheder. Herved erhvervede han sig en urokkelig Tillid og Anseelse hos Folk, og man strømmede til fra alle Kanter. Til andre Tider svarede han, da han virkelig var overordentlig snedig, saaledes, at Svarene altid maatte passe til Spørgsmaalene. Og da ingen gik ham nærmere paa Klingen eller nødte ham til at forklare, hvorledes hans Abe saadan kunde gætte alting, lykkedes det ham at putte alle Blaar i Øjnene og mele sin Kage.

Saasnart han havde sat sin Fod i Kroen, kendte han Don Quixote og Sancho, og det faldt ham derfor meget let at vække

Forundring hos Don Quixote, Sancho Panza og alle dem, der var til Stede i Kroen. Men det var kommet ham dyrt at staa, ifald Don Quixote havde ført Haanden lidt dybere ned, da han huggede Hovedet af Kong Marsilius og ødelagde hele hans Rytteri, saaledes som det er berettet i det foregaaende Kapitel.

Dette er, hvad der er at fortælle om Mester Pedro og hans Abe. Jeg vender nu tilbage til Don Quixote af Mancha og siger, at da han havde forladt Kroen, fattede han den Beslutning først at besøge Floden Ebro's Bred og hele Egnen der omkring, inden han begav sig til Zaragoza, eftersom han havde Tid nok dertil, da der endnu vilde forløbe adskillig Tid, før Turneringen skulde finde Sted. I denne Hensigt fortsatte han sin Vej og tilbragte dermed to Dage, uden der mødte ham noget, som kunde fortjene at optegnes. Indtil han paa den tredie, medens han red op ad en lille Høj, hørte en stor Larm af Trommer, Trompeter og Musketter. I Begyndelsen troede han, at det var et Kompagni Krigsfolk, der drog forbi, og red helt op paa Højen for at faa dem at se. Men da han holdt stille oppe paa Toppen, saå han nede ved Højens Fod en Flok Folk — efter hans Skøn mere end to Hundrede — bevæbnede med forskellige Slags Vaaben, saasom Spyd, Armbrøste, Partisaner, Hellebarder, Lanser, nogle Musketter og mange runde Skjolde. Han red ned ad Højen igen og nærmede sig Skaren saa meget, at han tydeligt kunde se Bannerne, skelne deres Farver og mærke sig Sindbillederne og Valgsprogene. En Standart eller Rytterfane faldt ham især i Øjnene; den var af hvidt Atlask, og paa den stod der livagtigt afmalet et Æsel, der lignede en lille sardinsk Langøre, med løftet Hovede, aaben Mund og udstrakt Tunge, i en Bevægelse og Stilling, som om den netop var i Færd med at skrige I-ah, og rundt om Dyret stod der med store Bogstaver skrevet disse to Vers:

Som Asener forgæves ej
vore to Borgmestre skreg.

Af dette Vartegn sluttede Don Quixote, at disse Folk maatte være fra Æselskrigernes Landsby, og dette sagde han til Sancho, samtidig med at han forklarede ham, hvad der stod skrevet paa Banneret. Han sagde ham tillige, at den Mand, der havde berettet ham om denne Tildragelse, aabenbart havde taget fejl,

naar han meddelte, at det havde været to Tingmænd, der havde udstødt Æselskrigene, thi efter disse Vers paa Banneret at dømmes havde det jo været to Borgmestre. Dertil svarede Sancho: „Det maa De ikke hænge Dem i, Herre. Det kan jo være, at de Tingmænd, som dengang skreg I-ah, med Tiden er blevet Borgmestre i deres Landsby, og at man følgelig kan kalde dem ved begge disse Titler. Tilmed gør det jo hverken fra eller til Historiens Sandhed, om Æselskrigerne har været Tingmænd eller Borgmestre, naar det blot er ganske sikkert, at de har skreget I-ah. Thi en Borgmester kan have lige saa let ved at skriges I-ah som en Tingmand.“ Tilsidst saå og erfarede de, at den forbitrede Landsby nu var rykket ud for at kæmpe med hin anden, der plejede at opvække den til Vrede, mere end rimeligt var og det anstod godt Naboskab. Don Quixote red nærmere hen til dem, hvilket vakte ikke ringe Bekymring hos Sancho, som aldrig havde skøttet om at bivaare slige Fejder. Den krigeriske Flok optog ham i sin Midte, da de troede, at han var en af deres Parti. Don Quixote slog Visiret op og red med adelig Beslut-somhed og Holdning lige hen til Æsel-Standarten, hvor de ypperste af Krigshæren slog Kreds om ham for at se paa ham og betragtede ham med den Forbavselse, som alle henfaldt til, naar de saå ham for første Gang. Da Don Quixote bemærkede den spændte Opmærksomhed, hvormed de betragtede ham, vilde han benytte sig af denne Tavshed, opløftede sin Røst og sagde:

„Mine gode Herrer! Jeg beder eder paa det indstændigste om ikke at afbryde mig i den Forklaring, som jeg vil give eder, førend I mener, at den enten er krænkende for eder eller falder eder kedsommelig. Men saa snart det er Tilfældet, skal jeg ved det mindste Tegn fra eder slaa Segl for min Mund og holde min Tunge i Tømme.“ De opmuntrede ham alle til at sige, hvad han fandt for godt; de vilde gerne høre paa ham. Som Følge af denne Tilladelse vedblev Don Quixote og sagde: „Jeg, mine Herrer, er en vandrende Ridder, hvis Kald det er at øve Vaabendaad, og hvis Embedspligt er at beskytte de betrængte og komme de nødstedte til Hjælp. For nogle Dage siden fik jeg Underretning om eders Vanskæbne og Aarsagen til, at I hvert Øjeblik maa gribe til Vaaben for at hævne eder paa eders Fjender. Og efter at jeg baade én og flere Gange har overvejet eders

Sag i mine Tanker, finder jeg i Overensstemmelse med Tvekampens Love, at I er stedte i Vildfarelse, naar I anser eders Ære for krænket. Thi ingen enkelt Person kan krænke en hel Landsbys Ære, medmindre han da anklager den i dens Helhed for Forræderi og udfordrer den, fordi han ikke véd, hvilken Enkeltperson der har begaaet det Forræderi, der er Grunden til, at han fremkommer med sin Anklage og sin Udfordring. Et Eksempel herpaa har vi i Don Diego Ordóñez de Lara, der lod udgaa Anklage og Udfordring imod hele Byen Zamora, fordi han ikke vidste, at det var Bellido Dolfos alene, der havde begaaet det Forræderi at myrde sin Konge. Derfor sigtede og udfordrede han alle, og alle maatte nu paatage sig Hævnen derfor og tilbagevise Sigtelsen. Dog maa man sikkert sige, at Hr. Don Diego alt for langt overskred Grænserne for en saadan Udfordring; thi han havde ikke nogen Grund til at sigte og udfordre de døde, ej heller Vand eller Brød, eller de endnu ufødte, og alt det andet Tøjeri, som der fortælles om paa dette Sted. Men lad det nu være; thi naar Vreden bliver saa glødende, at den ikke engang skaaner sin egen Moder, saa har Tungen ikke nogen Fader, der kan mane den til Skaansel, og finder sig hverken i Tugtemester eller Tømme. Naar det da nu er klart, at en enkelt Person aldrig kan krænke et Landskabs, en Stads, et Samfunds eller en Bybefolknings Ære, saa fremgaar deraf, at der ikke er nogen Anledning til at søge at hævne sig for Udfordringen eller Krænkelsen, eftersom der ikke foreligger nogen saadan Krænkelse. Det vilde sandelig være en køn Historie, om Folkene fra den By, der bærer Øgenavnet Klokkelev (Pueblo de la Reloja), eller de, der spottende bliver kaldt Pandesmede eller Æblemosædere, unge Hvalfisk, Sæbesydere, eller tituleres med andre Øgenavne, som Gadedrenge og simple Folk stadig fører i Munden — ja, det vilde sandelig være en køn Historie, om alle disse berømmelige Stadbeboere vilde ærgre sig og hævne sig og bestandig drage Sværdene som Trækbasuner for ved hvilken-somhelst Lejlighed at styrte sig ud i Stridigheder, hvor betydningsløs Grunden end var. Nej, nej, det hverken kan eller bør Gud tillade. Forstandige Mænd skal, ligesom velordnede Stater, kun af fire Grunde gribe til Vaaben, drage Sværdene og sætte sig selv, Liv og Formue paa Spil. Den første af disse Grunde er:

for at forsvare den katolske Tro; den anden: for at forsvare sit Liv, hvilket er i Overensstemmelse med den guddommelige og menneskelige Ret; den tredje: for at forsvare sin Ære, sin Familie og sin Ejendom; den fjerde: for at tjene sin Konge i retfærdig Krig; og hvis vi vil tilføje en femte — der egentlig bør være den anden i Rækken — for at forsvare sit Fædreland. Til disse fem Grunde, der er de væsentlige, kan man føje nogle andre, der kan anses for retfærdige og fornuftige og kan tvinge os til at gribe til Vaaben; men at drage Sværdet af Skeden for Lapperier og Ting, som snarere er til at le af og til Tidsfordriv, end de kan regnes for nogen Fornærmelse, synes at tilkendegive, at den, som gør det, savner fornuftigt Overlæg. Især da en uretfærdig Hævn (og retfærdig kan ingen Hævn være) strider ganske og aldeles imod den hellige Lære, som vi bekender os til, og som byder os at gøre vel imod vore Fjender og elske dem, der hader os — et Bud, som ganske vist synes ret svært at opfylde, men dog kun er det for dem, i hvem der er mindre af Gud end af Verden, og mere af Kødets end af Aandens. Thi Jesus Kristus, sand Gud og sandt Menneske, der aldrig har løjet og ej heller kunde eller kan lyve, har som vor Lovgiver sagt, at hans Aag skulde være blidt og hans Byrder lette. Derfor kunde han heller ikke befale os noget, som det vilde være umuligt at opfylde. Og følgelig, mine Herrer, er De saavel ved menneskelige som ved guddommelige Love forbundne til at stemme Deres Sind til Fred.“

„Fanden tage mig,“ sagde nu Sancho ved sig selv, „om ikke min Herre er en Tossolog; og er han det ikke, saa ligner han dog én, som det ene Æg ligner det andet.“

Don Quixote pustede et Øjeblik, og da han mærkede, at de gode Folk stadig i Tavshed lyttede til ham, vilde han til at fortsætte sin Tale og vilde ogsaa have fortsat den, om ikke Sancho med sin Snildhed var kommet ham i Vejen; thi da han saá, at hans Herre endnu tøvede, tog han Ordet fra ham og sagde: „Min Herre, Don Quixote af Mancha, der en Tid kaldte sig Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse og nu hedder Løveridderen, er en saare kløgtig Herremand, der forstaar Latin og Spansk som en Baccalaureus og i alt, hvad han foretager sig og tilraader, handler som en overmaade brav Kriger, og han forstaar til

Punkt og Prikke alle Love og Forordninger for det, man kalder Tvekamp. Altsaa kan enhver trygt rette sig efter, hvad han siger, og hvis man saa nogensinde gaar fejl, skal jeg være villig til at tage Skylden paa mig; især da det er ganske indlysende, at det er en Dumhed at blive vred, blot fordi man hører et Æsel-skrig. Jeg husker endnu ganske tydeligt, at medens jeg var Dreng, skreg jeg I-ah lige saa tit og ofte, det lystede mig, uden at nogen Moders Sjæl forbød mig det, og jeg gjorde det saa nydeligt og livagtigt, at alle Landsbyens Æseler svarede mig, saasnart jeg skreg mit I-ah, men derfor var jeg ligefuldt mine Forældres Barn, og de var ærlige Folk. Og skønt der var mere end et halvt Dusin af de mest storsnude Folk i Byen, som blev misundelige paa Grund af mit Talent, brød jeg mig dog ikke en Døjt derom. Og for at I kan se, at jeg taler Sandhed, saa tøv og hør engang; for med den Kunst har det sig som med Svømning: naar man først har lært den, glemmer man den aldrig." Og straks holdt han Haanden for Næsen og begyndte at skrike I-ah saa kraftigt, at det gav Genlyd i alle de omliggende Dale. Men en af dem, der stod i Nærheden af ham, løftede i den Tanke, at Vaabendrageren drev Gæk med dem, en lang Stav, han havde i Haanden, og gav ham saadan et Slag, at han strakte den stakkels Sancho Panza, der ikke var i Stand til at maale sig med ham, hovedkulds til Jorden. Da Don Quixote saå sin Sancho blive saa ilde tilredt, sprængte han med fremstrakt Lanse løs paa den Mand, der havde slået ham; men der var saa mange, der rendte imellem, at det var umuligt at hævne ham. Tværtimod — da han saå, at det trak sammen til en tæt Stenregn, og at tusinde pegende Armbrøste og et ikke mindre Antal Musketter truede ham, vendte han Rosinante og jog i fuld Galop ud af Trængselen og afsted, medens han af ganske Hjerte anbefalede sig til Gud, med Bøn om, at han vilde frelse ham af denne Fare. For hvert Skridt frygtede han, at en Kugle skulde fare ind i hans Ryg og ud igen gennem Brystet, og hvert Øjeblik trak han Vejret dybt for at se, om Aandedrættet ikke allerede svigtede. Men Bondeskaren nøjedes med at se ham flygte og skød ikke paa ham. De satte Sancho op paa hans Æsel, næsten før han var kommet til sig selv, og lod ham ride efter sin Herre — hvilket ikke maa forstaas, som om han havde haft Sans nok til at styre

Dyret, men Rucio fulgte Rosinantes Spor, fra hvem den aldrig et Øjeblik veg bort. Da Don Quixote nu havde fjernet sig et godt Stykke, drejede han Hovedet, og da han saå Sancho komme, ventede han paa ham, eftersom han lagde Mærke til, at ingen forfulgte ham. Bondeskaren blev i Marken, indtil Natten brød frem, og da deres Modstandere ikke havde indfundet sig for at optage Kampen, drog de glade og fornøjede hjem til deres Landsby. Hvis de havde kendt den gamle Skik hos Grækerne, vilde de sikkert have rejst en Sejrsstøtte paa Stedet.

XXVIII. KAPITEL

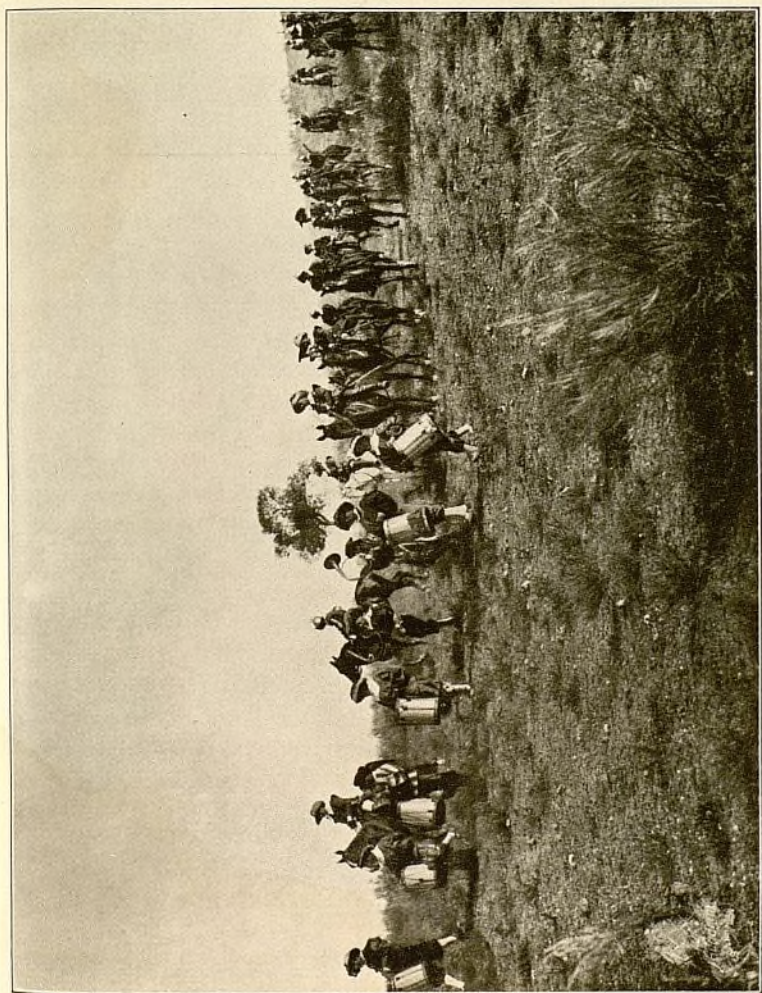
Om allehaande Ting, som Læseren vil erfare, saafremt han læser dem med Opmærksomhed, som Benengeli bemærker.

Naar den tapre flyer, er Fjendens Krigslist og Overmagt kommet for Dagen, og en forsigtig Mand sparer sig til en bedre Lejlighed. Denne Sandhed stadfæstede Don Quixote, som veg tilbage for Landboernes Raseri og den forargede og opbragte Bondeskares onde Forsæt, flygtede bort og uden at huske paa Sancho og den Fare, hvori han efterlod ham, fjernede sig saa langt et Stykke, som det syntes ham fornødent, for at han kunde føle sig i Sikkerhed. Sancho, der hang tværs over sit Æsel, fulgte ham, som det allerede er berettet. Han naaede ham endelig og var nu allerede kommet til sig selv igen; da han kom hen til ham, lod han sig falde ned af Rucio og kastede sig for Fødderne af Rosinante fuld af Angst, ganske mørbanket og gennempryglet. Don Quixote steg af for at efterse hans Saar, men da han fandt ham hel og holden fra Top til Taa, sagde han temmelig vredladen til ham: „I en ulykkelig Time faldt det dig ind at lade dine Æselskrig høre, Sancho. Hvor har du mon læst, at det er gavnligt at raabe Strik i hængt Mands Hus? Maatte Akkompagnementet til Æselmusikken ikke ufejlbarligt blive tørre Hug? Tak du Gud, Sancho, at man kun signede dig med en Stav og ikke korsede dig med en Sabel.“ „Jeg véd intet at svare hertil,“ sagde Sancho, „thi jeg synes, at mine Skuldre sva-

rer for mig. Lad os nu sidde op og komme herfra; jeg skal for Fremtiden paalægge mine Æselskrig Tavshed, men vil aldrig ophøre med at sige, at de vandrende Riddere smører Haser og lader deres tro Vaabendragere blive i Fjendens Vold saa mørbankede som Stokfisk.“ „Den, der trækker sig tilbage, flygter ikke,“ sagde Don Quixote, „thi du maa vide, Sancho, at den Tapperhed, som ikke grunder sig paa Forsigtighed, kaldes Forvovenhed, og forvovne Bedrifter bør langt mere tilskrives Lykens Gunst end et kækt Mod. Jeg tilstaar derfor, at jeg har trukket mig tilbage, men ikke, at jeg er undflyet, og heri har jeg efterlignet mangfoldige tapre, der har sparet sig til en bedre Lejlighed, hvilket Historierne viser utallige Eksempler paa; men da det ikke kan være dig til nogen Gavn eller mig til nogen Fornøjelse, vil jeg ikke nu opregne dem for dig.“

Imidlertid var Sancho ved Don Quixotes Hjælp allerede kommet op paa Rucio, Ridderen selv sprang op paa Rosinante, og de red afsted i magelig Skridtgang for at søge Tilflugt i en lille Lund, der vel laa omtrent en Fjerdingvej derfra. Fra Tid til anden udstødte Sancho et dybt Ak og smertelige Suk. Og da Don Quixote spurgte ham om Aarsagen til disse bitre Følelser, svarede han, at han fra Krydset lige op til Issen var saa fuld af Smerter, at han hverken havde Rist eller Ro. „Aarsagen til denne Smerte maa sikkert være,“ sagde Don Quixote, „at den Stav, du blev pryglet med, var baade bred og lang, saa at den naaede hen over hele din Ryg, som omfatter alle de Steder, hvor du føler Smerte. Og hvis Stokken var naaet endnu længere, vilde du ogsaa have haft Smerter paa flere Steder.“ „Ved Gud,“ sagde Sancho, „dør har Deres Velbyrdighed gjort mig meget klog, og det med de mest udsøgte Talemaader. For Pokker, var Aarsagen til min Smerte da saa skjult, at det var nødvendigt først at belære mig om, at jeg føler Smerte paa alle de Steder, hvor Stokken har truffet mig? Hvis jeg havde ondt i Anklerne, saa kunde der endda være Grund til at gætte paa, hvorfor det gjorde ondt; men at jeg har Smerter dør, hvor jeg er blevet banket, behøves der vel ingen Hekseri til at udfinde. Min tro, Hr. Husbond, Deres Skind svier ikke ved fremmed Smerte, og for hver Dag, der gaar, opdager jeg mere og mere, hvor liden Gavn man kan vente sig af Deres Velbyrdigheds Selskab;

thi naar De har ladet mig blive mørbanket denne Gang, saa vil De vel en anden Gang, ja, hundrede andre Gange, lade mig blive himmelsprættet ligesom sidst og udsat for andre Drengestreger. Og er det denne Gang gaaet ud over min Ryg, saa vil det vel for Fremtiden gaa ud over mine Øjne. Derfor gjorde jeg langt bedre i — men jeg er desværre saadan et Bæst, der aldrig i mit Liv bliver klogere! — derfor gjorde jeg langt bedre i, siger jeg endnu en Gang, at vende tilbage til mit Hjem, min Kone og mine Børn og ernære min Kone og opdrage mine Børn med det, som Gud i sin Naade vil skænke mig, end i at strejfe rundt med Deres Velbyrdighed paa ubanede Veje, gennem Udørkener og Skove, over Stok og Sten, og til Løn faa lidet at drikke og mindre at spise. Og sikken Søvn man saa faar! Værsgo', kære Vaabendrager, maal dig syv Fod Jord af, og har du Lyst til mere, saa tag syv til, det staar ganske til dig selv, og stræk dig saa mægeligt, som du vel kan. Aa, gid jeg dog kunde se den brændt til Aske paa Baalet, der først lagde sig efter det vandrende Ridderskab, eller i det mindste den første, der blev Vaabendrager hos saadanne Dummerhoveder, som alle de tidligere vandrende Riddere maa have været! Om dem i vore Dage taler jeg ikke, thi da Deres Velbyrdighed er iblandt dem, saa nærer jeg Respekt for dem, især fordi jeg véd, at Deres Velbyrdighed i alt, hvad De siger og tænker, forstaar lidt mere end Fanden selv.“ „Jeg turde ordentlig indgaa et Væddemaal med dig, Sancho,“ sagde Don Quixote, „om, at der nu, da Munden gaar paa dig i ét væk, uden at nogen hindrer dig deri, slet ikke mere er noget, der gør ondt paa dig. Snak væk, min Søn, sig kun alt, hvad der falder dig ind og kommer dig paa Tungen; thi hvis det blot kan lindre dine Smerter, vil jeg betragte den Kedsomhed, dit urimelige Vrøvl volder mig, som en ren Fornøjelse. Og hvis du længes saa meget efter at komme hjem til din Kone og dine Børn, saa skal Gud bevare mig for at holde dig derfra. Du har jo nogle af mine Penge paa dig: Regn efter, hvor meget du kan og bør have fortjent hver Maaned, og gør saa dig selv betalt.“ „Dengang,“ sagde Sancho, „da jeg tjente hos Tomé Carrasco, Faderen til Baccalaureus'en Sansón Carrasco, som Deres Velbyrdighed meget vel kender, fik jeg to Dukater om Maaneden foruden Kosten. Hvad jeg nu kan have

Det hertugelige Jagtfølges Fortrop.

for
Vaa
nog
stre
der
Nat
tjen
i D
hol
gry
Hu
aab
vet
sna
Ud
Don
me
ras
Vel
jeg
Me
at
vær
vilo
Qu
det
sel
ud
jeg
løb
ska
Da
bek
cho
San
me
Ha
vor
I

fortjent hos Deres Velbyrdighed, véd jeg ikke, skønt jeg véd, at Vaabendrageren hos en vandrende Ridder maa slide værre end nogen Bondekarl; thi de, der tjener hos en Bonde, faar, hvor strengt de end maa arbejde om Dagen, dog selv i værste Tilfælde deres gode Kødsuppe om Aftenen og har en Seng at sove i om Natten. Men jeg har ikke sovet i en Seng, saalænge jeg har tjent Deres Velbyrdighed, undtagen den korte Tid, vi opholdt os i Don Diego de Mirandas Hus; desuden var der det Gilde, jeg holdt paa de gode Sager, som jeg fiskede op af Camachos Kød-gryder, og saa hvad jeg fik af Spise og Drikke og Søvn i Basilios Hus. I al den øvrige Tid har jeg sovet paa den bare Jord under aaben Himmel, prisgivet alt, hvad man kalder ugunstigt Vejr, levet af et Par Snitter Ost og Brødsmuler og drukket Vand til, snart af Bækkene og snart af Kilderne, som vi har fundet i de Udørkener, vi er vandrede igennem.“ „Jeg maa tilstaa,“ sagde Don Quixote, „at alt, hvad du siger, vistnok er sandt. Hvor meget mener du da, at jeg skal give dig mere end Tomé Carasco gav dig?“ „Jeg synes,“ svarede Sancho, „at om Deres Velbyrdighed gav mig to Realer mere om Maaneden, saa vilde jeg anse mig for vel betalt; det vil sige, hvad Lønnen angaar. Men for at holde mig skadesløs for Deres Tilsagn og Løfte om at forlene mig med Statholderskabet over en Ø, vilde det kun være ret og rimeligt, om De lagde andre seks Realer til, og det vilde ialt udgøre tredive Realer.“ „Meget gerne,“ sagde Don Quixote, „og ifølge denne Løn, som du selv har sat dig for — det er femogtyve Dage siden, vi drog hjemmefra — kan du selv regne ud, Sancho, hvad du i Forhold dertil bør have. Find ud af, hvad jeg er dig skyldig, og gør dig saa selv betalt, som jeg allerede har sagt.“ „Himmel og Jord,“ sagde Sancho, „hvor løber Deres Velbyrdighed dog sur i Regningen! Thi det, som skal godtgøres mig for Løftet om Øen, maa beregnes fra den Dag, da det blev givet mig, og lige til dette Øjeblik.“ „Hvad behager? Er det da saa længe siden, jeg lovede dig den, Sancho?“ spurgte Don Quixote. „Dersom jeg husker ret,“ svarede Sancho, „maa det være over tyve Aar siden, maaske tre Dage mere eller mindre.“ Don Quixote slog sig af alle Kræfter med Haanden for Panden, brast i en hjertelig Latter og sagde: „Hele vor Rejse, mit Ophold i Sierra Morena indbefattet, har ikke

varet mere end i det højeste to Maaneder, og du siger, Sancho, at det er tyve Aar siden, jeg lovede dig den Ø? Men saa siger jeg rigtignok, at du blot ønsker, alle de Penge, du har i Forvaring for mig, skal gaa med til din Løn; og hvis det forholder sig saadan, og du har Lyst til dem, vil jeg paa Stedet forære dig dem, og velbekomme dig! Thi for at blive en saa slet Vaabendrager kvit vil jeg med Fornøjelse være fattig og ikke eje en Skilling. Men sig mig, du Overtræder af samtlige det vandrende Ridderskabs vaabendragerlige Love, hvor har du nogensinde hørt eller læst, at en vandrende Ridders Vaabendrager saaledes har tinget med sin Herre om, hvad han skulde give ham i maanedlig Løn, medens han var i hans Tjeneste? Gennemforsk, gennemforsk dog deres Historiers *Mare magnum*, din Skurk, din infame Kujon, dit Uhyre, thi alt dette synes du mig at være! Og dersom du finder, at en Vaabendrager nogensinde har sagt eller blot tænkt det, du nu har sagt, saa vil jeg lade dig nagle det fast paa min Pande og i Tilgift slaa mig fire Næsestyvere i Ansigtet. Vend din Rucio ved Tøjlen, eller rettere ved Grimen, og vend hjem til dit Hus, thi fra i Dag af skal du ikke drage ét Skridt med mig mere. O, hvilken daarlig Tak for mit Brød! O, hvilke slet anvendte Løfter! O, hvilken Skabning, der er mere af et Bæst end af et Menneske! Nu da jeg just tænkte paa at forskaffe dig en saadan Værdighed, at du, til Trods for din Kone, vilde blive kaldt Deres Herlighed, nu tager du din Afsked? Nu gaar du bort, just som jeg havde det fulde og faste Forsæt at gøre dig til Herre over den bedste Ø i hele Verden? Men sandelig, det er, som du tidligere nogle Gange har sagt: Honning er ikke for Æselets Mund. En Æsel er du, og en Æsel bliver du, og som en Æsel vil du ende, naar du engang afslutter dit Liv; thi jeg er overbevist om, at dit Liv før vil naa sin Afslutning, end du mærker og indser, at du er et dumt Bæst." Medens Don Quixote overøste Sancho med alle disse Skældsord, stirrede denne stift og ufravendt paa sin Herre, og efterhaanden følte han sig saa sønderknust, at han fik Taarer i Øjnene og endelig med bedrøvelig og bange Røst sagde til ham: „Kære Herre, jeg vil tilstaa, at jeg for at være et fuldkomment Æsel ikke mangler andet end Halen. Vil Deres Velbyrdighed nu behage at sætte den paa mig, saa vil jeg gerne sige, at den tilkommer mig med

Rette, og tjene Dem som en Æsel alle mine Levedage. Tilgiv mig, hav Medynk med min Ungdom, og betænk, at jeg er saare uvidende, og at naar jeg taler saa meget, saa sker det snarere af Taabelighed end af Ondskab. Men:

Hvo bedrer sig og sin Synd vil sone,
tør haabe at komme for Herrens Trone.“

„Det vilde have undret mig meget, Sancho,“ sagde Don Quixote, „om du ikke igen havde blandet Ordsprog i din Tale. Nuvel, jeg vil tilgive dig paa den Betingelse, at du forbedrer dig og for Fremtiden ikke viser dig saa befængt med Egennytte, men bestræber dig for at være mindre snæverhjertet og med Mod og Tillid afventer Opfyldelsen af mine Løfter. Thi selv om det trækker lidt ud, er det dog ikke derfor nogen Umulighed.“ Sancho svarede, at det vilde han gøre, omend han kun kunde øse Mod dertil af sin Svaghed. Derpaa begav de sig ind i den lille Lund, og Don Quixote lejrede sig ved Foden af en Elm, Sancho ved Foden af en Bøg; thi disse Træer og andre af lignende Art har stedse kun Fødder, men aldrig Hænder. Sancho tilbragte Natten under mange Smerter, thi den lange Staver gjorde sig mere bemærket i Nattens Kølighed. Don Quixote tilbragte den med sine sædvanlige idelige Erindringer, men trods alt fik Søvn en dog Magt med begges Øjne, og ved det første Daggrø fortsatte de deres Vej for at opsøge Ebros Bred, hvor der hændte dem det, som skal fortælles i det følgende Kapitel.

XXIX. KAPITEL

Om det mærkelige Eventyr med den fortryllede Baad.

Ad banede (eller endnu ikke banede) Veje naaede Don Quixote og Sancho, to Dage efter at de havde forladt den lille Lund, til Floden Ebro, og Don Quixote blev meget fornøjet ved at faa Øje paa den. Længe betragtede og iagttog han Breddernes Yndighed, det klare Vand, Strømmens alvorlige Ro, Flodens Overflod af flydende Krystal, og dette indtagende Syn fornyede

tusinde Elskovstanker i hans Erindring. Men særligt fyldtes hans Sind dog af Mindet om, hvad han havde set i Montesinos' Hule; thi selv om Mester Pedros Abe havde sagt ham, at en Del af disse Ting var sande, og en Del usande, ansaa han dog de fleste af dem for at være sande, ganske modsat Sancho, der ansaa dem alle for at være bar Løgn. Medens han nu drog afsted fordybet i disse Tanker, faldt hans Blik paa en lille Baad uden Aarer, der var bundet til en Træstamme ved Bredden. Don Quixote saå sig om til alle Sider, og da han ikke blev noget Menneske vár, steg han straks uden videre ned af Rosinante og befalede Sancho ligeledes at stige ned af Rucio og binde begge Dyrene sammen ved Stammen af en Poppel eller et Piletræ, som stod dér. Sancho spurgte ham om Aarsagen til denne uventede Stigen af og Binden fast. Don Quixote svarede: „Du maa vide, Sancho, at den Baad, som ligger der lige foran os, umuligt kan være her af andre Grunde end for at kalde paa mig og opfordre mig til at stige ned i den og sejle videre for at bringe Hjælp til en Ridder eller en anden nødstedt fornem Person, som sikkert maa befinde sig i stor Fare. Thi det er den sædvanlige Skik og Maade i Ridderbøgerne og hos Troldmændene, der beskæftiger sig og giver sig af med slige Historier: Naar en Ridder er stedt i Fare og kun kan frelses ved en anden Ridders Haand, selv om de er to eller tre Tusinde Mile, ja, endnu længere, fjernede fra hinanden, saa bortfører de ham med Magt i en Sky eller sender ham en Baad, som han kan stige ned i, og paa mindre Tid, end der skal til for at lukke Øjnene op og i, fører de ham afsted, enten igennem Luften eller over Havet, didhen, hvor det lyster dem og hvor hans Bistand tiltrænges. Derfor, o Sancho, befinder denne Baad sig sikkert her i samme Hensigt, og det er saa tilforladeligt, som at det nu er lys Dag; men bind nu Rucio og Rosinante sammen til Træet, før den er forbi. Og saa vil vi da give os i Guds skærmende Haand; thi jeg vil ikke afstaa fra at indskibe mig, om der saa kom Barfodsmunke og bad mig derom.“ „Naar det ikke kan være anderledes,“ sagde Sancho, „og Deres Velbyrdighed absolut for hvert Skridt skal falde paa den Slags, jeg véd ikke ret, om jeg skal kalde det Galskaber, saa har jeg vel ikke andet at gøre end at tie og bøje Hovedet, som Ordsproget siger: Gør, som din Herre byder, og sæt dig til Bords med ham. Men

desuagtet vil jeg, for at have en frelst Samvittighed, dog i fuldt Alvor sige Deres Velbyrdighed, at det i hvert Tilfælde forekommer mig, at denne Baad ikke tilhører de fortryllede, men tilhører nogle Fiskere her ved Floden, hvor man fanger de bedste Skaller i Verden." Dette sagde Sancho, medens han bandt Dyrene, som han med bitter Smerte maatte overlade i Troldmændenes Beskyttelse og Varetægt. Don Quixote sagde til ham, at han ingen Bekymringer skulde gøre sig, fordi han maatte forlade Dyrene; thi den, som vilde føre dem over selv de længste Distancer, hen over Veje og Lande, vilde ogsaa drage Omsorg for hines Underhold. „Stanzer?" sagde Sancho, „hvad er det for Stanzer? Jeg forstaar ikke det Ord og har aldrig i mine Levedage hørt det før." „Distancer vil sige Afstande," svarede Don Quixote, „og det er ikke saa underligt, at du ikke forstaar det; thi du er jo ikke forpligtet til at kunne Latin, som saa mange, der lader, som om de forstaar det, og dog er ganske ukyndige deri." „Nu er Bæsterne bundne," indskød Sancho, „hvad skal vi nu gøre?" „Hvad vi skal gøre?" svarede Don Quixote; „korse os og lette Anker, jeg mener: gaa ombord og kappe Tovet, hvormed Baaden er bundet ved Bredden." Og med et Spring svang han sig over i den, Sancho fulgte ham, han skar Tovet over, og Baaden fjernede sig lidt efter lidt fra Bredden. Men da Sancho saå, at han var kommet omtrent to Alen ud paa Flodens Vande, begyndte han at skælve og frygte for, at han gik sin Undergang i Møde; intet gik ham dog mere til Hjerte, end at han hørte sit Æsel skrige og saå, hvor Rosinante arbejdede for at slide sig løs. Saa sagde han til sin Herre: „Rucio skriger I-ah af Smerte over vort Fravær, Rosinante gør sig Umage for at komme løs for at styrte sig ud efter os. Oh, kæreste Venner, bliv roligt tilbage her, og gid Overbevisningen om den Daarskab, der fører os bort fra eder, maa komme hurtigt og derpaa atter lykkeligt føre os sammen!" Dermed begyndte han at græde saa bitterligt, at Don Quixote vred og fortrydelig sagde til ham: „Hvad frygter du, din fejge Skabning? Hvorfor smelter du hen i Graad, din Smørfjerding? Hvem forfølger eller angriber dig, din rædsomme Hare? Hvad savner du, lider du maaske Mangel midt i Overflødighedens Skød? Rejser du maaske til Fods og barbenet over de rhympæiske Bjerge, eller sidder du

plantet her paa en bred Planke som en Erkehertug paa sit Sæde, medens vi sagte for Strømmen glider ned ad denne yndige Flod, hvorfra vi snart vil komme ud paa det vide Hav? Men vi maa allerede være kommet ud i det og i det mindste have tilbagelagt syv eller otte Hundrede Mil, og hvis jeg havde et Astrolabium her, saa at jeg kunde tage Polhøjden, skulde jeg sige dig, hvor mange Mil vi har sejlet. Imidlertid, jeg maa forstaa mig meget lidt derpaa, om vi ikke allerede har passeret eller snart vil passere Æquinocial- eller som man siger: Jævnøgns-Linien, der skiller de to hinanden modsatte Poler og løber i lige lang Afstand fra dem.“ „Og naar vi nu kommer til denne Linie, som siger jævnlig Løgn,“ spurgte Sancho, „hvor langt er vi saa rejst?“ „Meget langt,“ svarede Don Quixote; „thi saasnart vi naar den omtalte Linie, vil vi have tilbagelagt Halvdelen af de tre Hundrede og tresindstyve Grader, hvori Jordens af Land og Hav sammensatte Klode er inddelt efter Kalkulation af Ptolomæus, der var den største Kosmograf, man kender.“ „Det var ved Herren en net Karl, De dør anfører som Vidne paa Deres Udsagn,“ sagde Sancho, „en, der har en Kalkkule, en fra Polen, der siger Mæ, en komisk Graver, som man kender.“ Don Quixote lo højt over Sanchos Udtydning af Kalkulationen, Ptolomæus og Kosmografen og sagde til ham: „Véd du vel, Sancho, at de Spaniere, og overhovedet de rejsende, som i Cadiz gaar om Bord for at rejse til Ostindien, har visse Kendetegn paa, at de har passeret Æquinocial-Linien, som jeg fortalte dig om, og et af dem er, at alt Utøjet hos Folkene om Bord dør, saa at der ikke bliver en eneste Lus tilbage, og man ikke vil kunne finde nogle paa hele Skibet, om man saa vilde veje dem op med Guld. Du behøver altsaa blot at lade Haanden glide ned over Laaret, Sancho, og hvis du finder en, der er levende, saa véd du straks Besked; men gør du det ikke, saa har vi passeret Linien.“ „Jeg tror ikke paa noget af alt det,“ sagde Sancho; „men desuagtet vil jeg gøre, som Deres Velbyrdighed befaler, skønt jeg ikke forstaaer, hvorfor det skal være nødvendigt at anstille den Slags Forsøg, eftersom disse mine Øjne kan se, at vi ikke er fem Alen fra Bredden, ja, ikke engang har fjernet os to Alen fra det Sted, hvor vore Dyr staar bundne; for derhenne staar jo Rosinante og Rucio paa samme Plet, hvor vi forlod dem,

og naar jeg tager Øjemærke paa Bredden, som jeg nu gør, saa er jeg beredt til at sværge paa, at vi slet ikke bevæger os, ikke engang kommer saa hurtigt afsted som en Myre.“ „Anstil du nu blot den Undersøgelse, jeg nævnte, Sancho, og bryd dig ikke om det andet; thi du véd ikke, hvad Kolurer og Linier er, Paralleler og Zodiaker, Ekliptika og Poler, Solstitier og Æquinoc-tier, Planeter, Stjernebilleder, Punkter og Grader, hvori Himmelen og Jordens Sfære inddeles. Thi hvis du vidste alle disse Ting, eller blot nogle af dem, saa vilde du tydeligt se, hvor mange Paralleler vi allerede har gennemskaaret, hvor mange Himmeltegn vi allerede har set, og hvor mange Stjernebilleder vi har ladet bag os og fremdeles vil lade bag os. Jeg gentager altsaa, Sancho, at du maa gaa ud paa Fangst; men rimeligvis forgæves, thi jeg er overbevist om, at du nu er renere end et Ark glat, hvidt Papir.“ Sancho beføjte sig, greb med Haanden sagte og forsigtigt til sin venstre Hofte, hævde Hovedet, saá stift paa sin Herre og sagde: „Enten er Prøven falsk, eller ogsaa er vi endnu ikke paa mange Mil nær kommet saa langt, som Deres Velbyrdighed mener.“ „Hvorledes det?“ spurgte Don Quixote, „har du fundet noget?“ „Endda nogle,“ svarede Sancho, rystede Fingrene over Vandet og vaskede hele Haanden i Floden, paa hvilken Baaden sagtelig gled afsted midt ned igennem Lavningen, uden at bevæges af nogen hemmelig Kraft eller af nogen skjult Trolldmand, men kun af Strømmen i Vandet, som nu gik stille og fredeligt. I det samme fik de Øje paa nogle Vandmøller, der laa midt i Floden, og neppe var Don Quixote blevet dem vár, før han med høj Røst sagde til Sancho: „Se dér, min Ven, dér kommer den By, den Borg eller Fæstning til Syne, hvori der maa ligge en ilde medhandlet Dronning, Infantinde eller Prinsesse fangen, til hvis Bistand jeg er blevet bragt hid.“ „Hvad Djævelen er det for en By, Borg eller Fæstning, Deres Velbyrdighed taler om?“ sagde Sancho; „kan De da ikke se, Herre, at det er nogle Vandmøller her paa Floden, som maler Hvede?“ „Ti stille, Sancho,“ sagde Don Quixote; „skønt de ser ud som Vandmøller, er de det slet ikke. Jeg har jo allerede sagt dig, at Trolderi forvandler alle Ting og omdanner dem fra deres naturlige Skikkelse til noget andet. Dog vil jeg ikke dermed sige, at det virkelig forvandler dem fra ét til noget andet, men det synes kun

rent udvendigt saaledes. Det har Erfaringen vist os ved Forvandlingen af min Dulcinea, mine Forhaabningers eneste Tilflugt."

Imidlertid var Baaden kommet midt ind i Strømmen og begyndte at drive noget raskere, end den hidtil havde gjort. Da Folkene paa Vandmøllerne saå, hvorledes Baaden kom ned ad Floden og var nær ved at styre lige ind i Møllekanalens rivende Fald, sprang mange af dem hurtigt ud med lange Stager for at støde Baaden tilbage, og da de var ganske hvide og deres Ansigter og Klæder var fulde af Melstøv, frembød de et ubehageligt Syn. De udstødte høje Skrig og raabte: „Plager Fanden eder, Mennesker, hvor vil I hen? Er I kede af Livet? Vil I drukne og lade eder knuse til Mask af Møllehjulene?“ „Sagde jeg dig ikke nok, Sancho,“ sagde Don Quixote nu, „at vi var komne til det Sted, hvor jeg skulde vise, hvor langt min Arms Kraft rækker? Se, hvor mange Stratenrøvere og fejge Skurke der kommer ud imod mig! Se engang, hvor mange Spøgelser der sætter sig til Modværge! Se blot, hvor mange vederstyggelige Skabninger der skærer Ansigter ad os! Men jeg skal straks lære eder, I Kæltringer!“ Derpaa rejste han sig op i Baaden, gav sig med høj Røst til at udstøde Trusler imod Møllerkarlene og raabte: „Gemene og ubesindige Pak, sæt straks den Person, som I holder fangen og kuert i eders Slot eller Fæstning, i Frihed, hvad enten vedkommende nu er fornem eller ringe, og ligegyldigt af hvilken Stand eller Rang han eller hun er. Thi jeg er Don Quixote af Mancha med Tilnavnet Løverridderen, hvem det ved Himmels høje Beslutning er forbeholdt at føre dette Eventyr til en lykkelig Ende.“ Og med disse Ord drog han Sværdet og begyndte at hugge i Luften efter Møllerkarlene, som, da de godt hørte, men ikke forstod hans Taabeligheder, straks gjorde sig Umage for med deres Stager at støde Baaden bort, der allerede var i Færd med at drive ind i Møllerendens Strømhvirvler. Sancho kastede sig paa Knæ og anraabte meget andægtigt Himmelen om at fri ham ud af denne aabenbare Fare, hvilket ogsaa skete som Følge af den Behændighed og Hurtighed, hvormed Møllerkarlene ved Hjælp af deres Stager fik Baaden standset og stødt tilbage; dog løb det ikke saa lykkeligt af, at de kunde hindre Baaden i at kæntre og Ridderen og Vaabendrageren i at styrte

paa Hovedet i Vandet. Don Quixote tabte dog ikke Modet, da han kunde svømme som en Gase, skønt Vægten af hans Harnisk to Gange trak ham til Bunds. Og dersom Møllerkarlene ikke var sprungne i Vandet, havde faaet Tag i dem, løftet dem op og baa-ret dem ind paa Land, vilde de sikkert begge have fundet deres Troja her.

Da de nu var blevet bragt i Land og ganske vist var mere gennemblødte end tørstige, kastede Sancho sig paa Knæ, foldede Hænderne, løftede Øjnene mod Himmelen og bad i en lang og andægtig Bøn Gud om for Fremtiden at bevare ham for hans Herres dumdristige Planer og Vovestykker. Imidlertid kom de Fiskere til, der ejede Baaden, og da de så, at den var blevet knust af Møllehjulene, begyndte de straks at klæde Sancho af og at afkræve Don Quixote Betaling for Baaden. Men Ridderen forsikrede med stor Sindsro, som om han slet ikke havde noget med Sagen at gøre, Møllerne og Fiskerne, at han meget gerne vilde betale Baaden, paa den Betingelse, at de uden ondskabsfulde Anslag skulde sætte den eller dem, som laa fangne i deres Slot, i Frihed. „Hvad er det for Personer, og hvad er det for en Borg, du taler om, gale Menneske?“ svarede en af Møllerne; „vil du maaske slæbe de Personer med dig, der kommer til vore flydende Møller for at faa deres Korn malet?“ „Nu kan det være nok,“ sagde Don Quixote til sig selv, „det vilde være at prædike for døve Øren, om jeg med gode Ord vilde prøve at faa dette Pak til at gøre en god Gerning. Der maa være to mægtige Troldmænd indviklede i dette Eventyr, og den ene hindrer, hvad den anden planlægger; den ene sendte mig Baaden, og den anden lod mig strande. Ak, Gud bedre det! Hele Verden er sammensat af Rænker og hemmelige Planer, hvoraf den ene stadig paa fjendtlig Vis modvirker den anden. Jeg formaar ikke at gøre mere.“ Derpaa fortsatte han med hævet Røst sin Tale, idet han fæstede Blikket paa Møllerne: „I Venner, hvem I end er, som holdes indespærrede i dette Fængsel, tilgiv mig, at jeg paa Grund af mit Vanheld og til eders Ulykke ikke kan befri eder af eders Elendighed! Dette Eventyr maa være opbevaret til en anden Ridder og forbeholdt ham.“ Da han havde sagt dette, traf han straks med Fiskerne en Overenskomst om, at han for Baaden skulde betale halvtredsindstyve Realer,

som Sancho meget nødigt rykkede ud med, idet han sagde: „To Baadfarter til som denne, saa har vi naaet Bunden.“ Fiskerne og Møllerne var højligt forundrede over disse to Skabninger, der efter deres Mening i Skikkelse og Udseende var saa forskellige fra alle andre Mennesker, og kunde slet ikke hitte Rede i Don Quixotes Udtalelser og Spørgsmaal. Da de ansaa dem begge for gale, lod de dem staa og gik hjem, Møllerne til deres Møller og Fiskerne til deres Hytter. Don Quixote og Sancho vendte tilbage til deres Dyr for selv at vedblive at være dumme Dyr, og en saadan Ende tog Eventyret med den fortryllede Baad.

XXX. KAPITEL

Om det, der mødte DON QUIXOTE med en dejlig Jægerinde.

Ridderen og Vaabendrageren vendte temmelig tungsindige og ilde tilfredse tilbage til deres Bæster, især Sancho, som det nagede lige ind i Sjælen, naar han skulde give Penge ud; thi ved hver Skilling, han skilte sig ved, var det, som om han rev sin Øjesten ud. Uden at tale et eneste Ord satte de sig op og fjernede sig fra den navnkundige Flod, Don Quixote ganske fordybet i Betragtninger over sin Kærlighed og Sancho i Tanker paa sin Forfremmelse, som nu forekom ham at ligge meget langt ude i Fremtiden; thi uagtet han var saa enfoldig, kunde han indse, at alle, eller dog de fleste af hans Herres Handler var ravgale, og han søgte at finde en Lejlighed, ved hvilken han en Dag uden at gøre Afregning eller tage Afsked med sin Herre kunde rive sig ud af hans Klør og vende hjem. Men Skæbnen ordnede Tingene lige modsat det, han frygtede.

Der skete nemlig det, at Don Quixote den næste Dag, da de ved Solnedgang kom ud af en Skov, saå en herlig græsklædt Mark ligge for sig og langt henne paa den mange Folk, som, da han kom nærmere, viste sig at være Falkenerer, der var paa Jagt. Nu red han endnu nærmere hen til dem og saå, at der blandt dem var en statelig Dame paa en snehvid Pasgænger, der prangede med grønt Ridetøj og bar en sølvprydet Damesadel. Da-

men var ligeledes klædt i en grøn Dragt, saa rig og pragtfuld, at det syntes, som om hun var Pragten i egen Person. Paa venstre Haand bar hun en Jagtfalk, et Tegn, hvoraf Don Quixote forstod, at hun maatte være en saare fornem Dame, i hvis Tjeneste alle disse Jægere stod; og dette var virkelig Tilfældet. Han sagde derfor til Sancho: „Il afsted, min Søn Sancho, og sig til hin Dame paa Pasgængerens og med Falken paa Haanden, at jeg, Løveridderen, kysser hendes store Dejligheds Hænder, og ifald Hendes Højhed vil give mig Tilladelse dertil, vil jeg tage mig den Frihed at komme og kysse hendes Haand og være hende til Tjeneste i alt, hvad jeg formaar, og hvad Hendes Højhed vil befale mig. Men agt vel paa at belægge dine Ord, Sancho, og sørg for, at du ikke indfletter nogle af dine sædvanlige Ordsprog, naar du overbringer dit Budskab.“ „At komme med slige Formaninger til mig,“ sagde Sancho, „er at give Bagerbørn Hvedebrød. Javist, det er vel ikke første Gang i min Levetid, jeg sendes med Ærinder til højvelbaarne og granvoksne Fruentimmer.“ „Hvis du ikke mener det Budskab, du bragte til Fru Dulcinea,“ sagde Don Quixote, „saa véd jeg ikke af, at du har været hos nogen anden, i det mindste ikke paa mine Vegne.“ „Det er sandt nok,“ genmælede Sancho, „men af en god Betaler kræver man ikke Pant, og

naar Spisekammeret er spækket,
er Bordet hurtigt dækket.....

jeg mener, det er unødvendigt at sige noget til mig og gøre mig opmærksom paa noget; for jeg er forsynet for alle Tilfælde og forstaar mig paa lidt af alt.“ „Det tror jeg med, Sancho,“ sagde Don Quixote, „gaa da i en lykkelig Stund, og Gud være med dig.“

Sancho fløj afsted i strakt Galop, efter at have drevet Rucio ud af dens sædvanlige Skridtgang, og da han kom hen til det Sted, hvor den skønne Jægerinde holdt, steg han af, kastede sig paa Knæ for hende og tiltalte hende paa følgende Maade: „Skønne Dame, den Ridder, der viser sig histhenne, hedder Løveridderen og er min Herre; jeg er en Vaabendrager i hans Tjeneste og kaldes i min Hjemstavn for Sancho Panza. Denne Løveridder, som endnu for kort Tid siden kaldte sig Ridderen

af den bedrøvelige Skikkelse, sender mig for at spørge Deres stormægtige Herlighed, om det maatte behage Dem at give ham Tilladelse til med Deres Villie, Billigelse og Samtykke at sætte sin Attraa i Værk, som ikke er andet, efter hvad han selv siger og jeg tror, end at tjene Deres ophøjede Falkenerlighed og Huld-salighed. Og saafremt Deres Herlighed maatte give ham denne Tilladelse, vil Højstsamme dermed gøre, hvad der tjener Deres Højheds Bedste, og ham vil derved bevises en umaadelig Naade og Hjertensfryd.“ „Min brave Vaabendrager,“ svarede Damen, „I har sandelig udrettet eders Ærinde med alle de Om-svøb, som slige Budskaber udkræver. Rejs eder op fra Jorden. En Vaabendrager hos en saa fortræffelig Ridder som han af den bedrøvelige Skikkelse, om hvem vi allerede har hørt meget her til Lands, bør sømmeligvis ikke ligge paa Knæ. Rejs eder alt-saa, min Ven, og sig til eders Herre, at han meget gerne maa komme, det vil være os en stor Fornøjelse; og bed ham vise os den Venlighed at modtage min og min Gemal, Hertugens, Gæstevenskab paa det Lystslot, vi har her i Nærheden.“ Sancho rejste sig, lige saa højlig forundret over den venlige Dames Skønhed, som over hendes store Artighed og Belevenhed, men mest dog over, at hun havde sagt til ham, at hun havde hørt tale om hans Herre, Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse, og naar hun ikke havde kaldt ham Løveridderen, maatte Grunden vel være den, at han først fornylig havde antaget dette Navn. Hertugin-den, hvis Stamsæde og adelige Titel man endnu ikke har faaet at vide, spurgte ham nu: „Sig mig, Ven Vaabendrager, er denne eders Herre ikke den Ridder, om hvem der er trykt en Fortælling, som hedder *Historien om den snildrige Herremand Don Quixote af Mancha*, der til sit Hjertes Herskerinde har valgt en vis Dulcinea af Toboso?“ „Det er ham selv, Frue,“ svarede Sancho, „og den Vaabendrager, som forekommer eller burde forekomme i Historien og hedder Sancho Panza, er mig, saafremt jeg da ikke er blevet forbyttet i Vuggen, jeg mener: i Trykken.“ „Alt dette glæder mig inderligt,“ sagde Hertugin-den; „gaa, Ven Panza, og sig eders Herre, at han skal være hjerteligt og inderligt velkommen i mine Stater, og at der ikke er noget i Verden, som kunde fornøje mig mere.“ Med dette behagelige Svar vendte Sancho inderlig tilfreds tilbage til sin Herre, hvem

han fortalte alt, hvad den fornemme Dame havde sagt ham; og i sit sædvanlige bondske Sprog hævdede han hendes store Dejlighed, Elskværdighed og Høflighed til Skyerne. Don Quixote brystede sig i Sadelen, rykkede sig fast i Stigbøjlerne, trak Visiret tilrette, sporede Rosinante kraftigt og red med statelig Belevenhed hen for at kysse Hertuginde paa Haanden. Hun havde imidlertid ladet sin Gemal Hertugen kalde og fortalte ham, medens Don Quixote var undervejs, om hele Ambassaden. Og da de begge havde lært Don Quixotes narvorne Grillen at kende, ventede de med stor Fornøjelse og Længsel paa at gøre Bekendtskab med ham selv, i det faste Forsæt at rette sig efter hans Grillen, bifalde alt, hvad han maatte sige til dem, og, saa længe han opholdt sig hos dem, behandle ham som vandrende Ridder og derhos iagttage alle de Ceremonier, der var brugelige i Ridderbøgerne, som de havde læst og endog fandt meget Behag i. Imidlertid nærmede Don Quixote sig med opslaaet Visir, og da han gjorde Tegn til at ville stige af, skyndte Sancho sig for at komme hen og holde Stigbøjlen for ham; men idet han vilde stige af Rucio, var han saa uheldig at faa Foden saaledes indviklet i en Snor ved Æselsadelen, at det var ham umuligt at komme løs, og han blev hængende ved den med Mund og Bryst slæbende i Støvet. Don Quixote, som aldrig plejede at stige af, førend Sancho holdt Stigbøjlen, troede, at denne allerede stod og holdt den for ham, svang sig ned med hele Kroppen paa én Gang og rev Rosinantes Sadel med sig, der aabenbart ikke var spændt tilstrækkelig fast, og Ridder og Sadel styrtede til Jorden, hvorved han blev ikke lidet skamfuld og ved sig selv udøste ikke faa Forbandelser over den ulykkelige Sancho, der endnu havde Foden i Strikken. Hertugen befalede sine Jægere at ile Ridderen og Vaabendrageren til Hjælp, og de hjalp ogsaa straks Don Quixote paa Benene, meget ilde tilredt af Faldet. Han haltede frem saa godt, han kunde, for at kaste sig paa Knæ for det høje Par, men Hertugen vilde paa ingen Maade tilstede det, sprang af Hesten, ilede hen til Don Quixote, omfavnede ham og sagde: „Det smerter mig, Hr. Ridder af den bedrøvelige Skikkelse, at De, saasnart De betraadte min Grund, skulde vise Dem i en saa bedrøvelig Skikkelse, som vi nylig har set; men Vaabendragernes Skødesløshed har før afstedkommet endnu stør-

re Uheld.“ „Det Tilfælde, der har vist mig den Gunst at stedes for eder, tapre Fyrste,“ svarede Don Quixote, „kunde umuligt kaldes et Uheld, selvom jeg var styrtet saa dybt, at mit Fald havde bragt mig lige til Afgrundens Svælg; thi ogsaa derfra vilde den stolte Bevidsthed om, at jeg havde set eder, atter have hævet mig op. Min Vaabendrager, hvem Gud fordømme, forstaar sig bedre paa at give sin Tunge frie Tøjler, saa at den kan fremkomme med ondskafulde Bemærkninger, end paa at fastbinde Sadelen ordentligt, saa at den afgiver et sikkert Sæde. Men i hvilken Forfatning jeg end er, falden eller oprejst, til Fods eller til Hest, vil jeg stedse være til eders Tjeneste, lige som ogsaa til min naadige Frue Hertuginde, eders værdige Gemalinde, Skønhedens værdige Dronning og fin Belevenheds eneraadende Fyrstinde.“ „Lad os gaa let henover det, min ærede Hr. Don Quixote,“ sagde Hertugen, „hvor min naadige Frue Dulcinea af Toboso er kendt, kan ingen anden Skønhed med Rette prises.“

Imidlertid var Sancho Panza blevet løst fra Strikken, og da da han stod lige i Nærheden, tog han til Orde, endnu førend hans Herre kunde komme til at svare: „Det kan ikke nægtes, men maa tværtimod hævdes, at vor Fru Dulcinea er overordentlig smuk; men hvor man mindst venter det, springer Haren ofte frem af Busken. Jeg har hørt sige, at det, man kalder Naturen, kan lignedes ved en Pottemager, der gør Lerkar, og den, der kan gøre et smukt Kar, kan ogsaa gøre to, ja, vel hundrede. Dermed vil jeg sige, at vor naadige Frue Hertuginde mintro gerne kan staa ved Siden af mit Herskab, Fru Dulcinea af Toboso.“ Don Quixote vendte sig til Hertuginde og sagde: „Deres Højhed maa forestille sig, at der ikke findes nogen vandrende Ridder i hele Verden, der har en mere sladrende og lystig Vaabendrager end jeg, og at jeg taler Sandhed, vil han selv overbevise Dem om, dersom det behager Deres høje Stormægtighed i nogle Dage at modtage min Tjeneste.“ Hertil svarede Hertuginde: „Dersom den gode Sancho er en Pudsenmager, agter jeg ham blot desto højere; thi det er et Tegn paa, at han er en kløgtig Fyr. Lystighed og Morsomhed, Hr. Don Quixote, avles, som Deres Velbyrdighed meget vel véd, ikke i dumme Hjerner, og da den gode Sancho er lystig og munter, erklærer jeg ham paa For-

haand for et kløgtigt Hovede.“ „Og for en stor Sladderhank,“ tilføjede Don Quixote. „Saa meget bedre,“ svarede Hertugen; „thi megen Skæmt kan ikke siges med faa Ord. Men for ikke at spille Tiden med dem her, vil jeg bede Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse om at følge med os. . . .“ „Løveridderen skal Deres Højhed sige,“ sagde Sancho, „den bedrøvelige Skikkelse (eller Vanskabning) er allerede aflagt.“ „Altsaa, Løveridderen,“ vedblev Hertugen; „jeg beder da Løveridderen om at følge med mig til mit Slot, som ligger tæt herved, hvor han skal blive modtaget, som sig hør og bør, og saaledes, som Hertuginde og jeg stedse beværter alle de Riddere, der gør vort Slot den Ære.“ Imidlertid havde Sancho atter bragt Rosinantes Sadel i Orden og spændt Gjorden. Don Quixote sprang op paa sin Krikke og Hertugen paa en prægtig Hest; de tog Hertuginde imellem sig og begav sig paa Vej til Slottet. Hertuginde befalede Sancho at ride ved hendes Side, eftersom hun fandt stor Fornøjelse i hans kløgtige Indfald. Sancho lod sig ikke nøde længe, han blandede sig i Selskabet og udgjorde den fjerde i Samtalen, til megen Fornøjelse for Hertugen og Hertuginde, der ansaa det for en stor Lykke at kunne beværte en saadan vandrede Ridder og en saa erfaren Vaabendrager paa deres Slot.

XXXI. KAPITEL

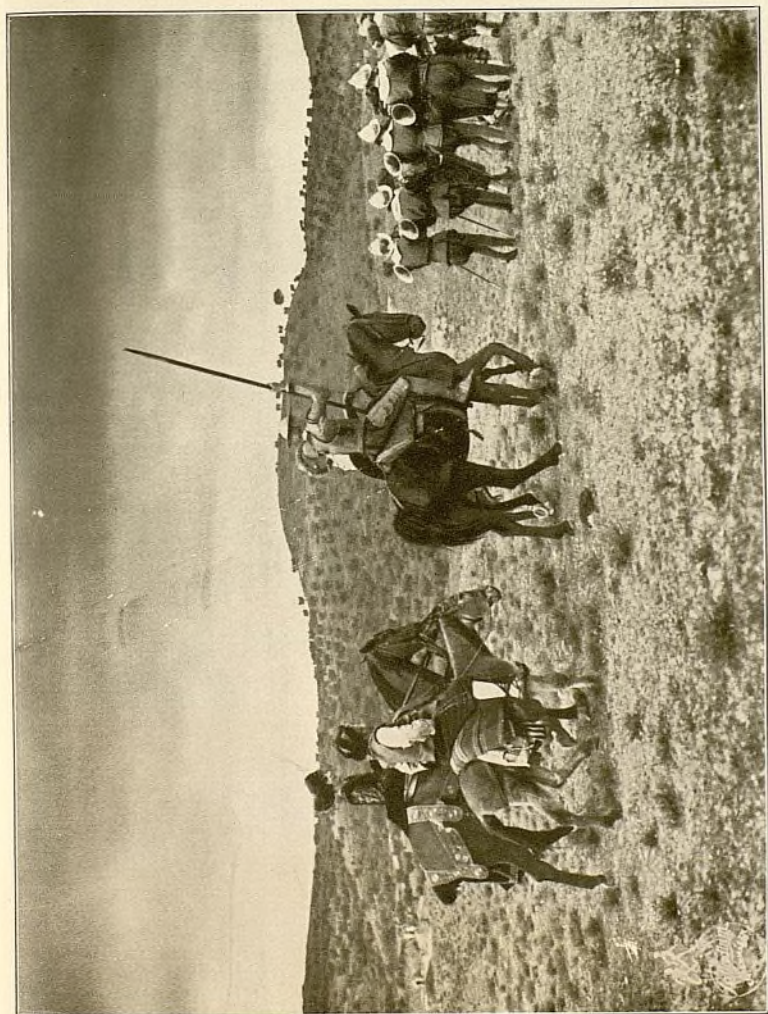
Der handler om mange og store Ting.

Usigelig stor var den Glæde, Sancho følte, da han nu mente at være saa vel anskrevet hos Hertuginde; thi han forestillede sig straks, at han i hendes Slot paany vilde finde, hvad han havde fundet i Don Diegos og i Basilios Hus, eftersom han altid havde stor Lyst til at leve godt, hvorfor han heller aldrig lod nogen Lejlighed til at spække sig paa andres Bekostning glide sig af Hænde, saa ofte den tilbød sig.

Nu fortæller Historien, at førend de naaede Eremitagen eller Lystslottet, red Hertugen forud og gav alle sine Folk Befaling om den Maade, hvorpaa de skulde behandle Don Quixote. Da nu

denne med Hertuginde naaede Slotsporten, traadte der straks to Lakajer eller Rideknægte ud af denne, klædte i prægtige Kjortler af det fineste karmoisinrøde Atlask, der naaede dem ned til Hælene, og som man kalder Slaabrokker. Endnu før man ret havde set eller hørt ham, løftede de ham i deres Arme ned fra Hesten og sagde til ham: „Vil Deres Herlighed ikke ulejlige Dem hen at hjælpe Hertuginde af Hesten.“ Dette gjorde Don Quixote, hvorpaa der imellem de to begyndte en mægtig Udveksling af Høfligheder angaaende dette Emne. Men tilsidst sejrede Hertuginde Paastaaelighed: hun vilde kun stige ned fra sin Pasgænger i Hertugens Arme og sagde, at hun ikke var værdig til at være en nyttig Byrde for en saa fornem Ridder. Endelig kom Hertugen ud og hjalp hende ned, og da de traadte ind i den store indre Gaard, nærmede der sig to dejlige Jomfruer og kastede en vid Kappe af det fineste Skarlagen om Ridderens Skuldre; og i et Nu fyldtes alle Gallerierne rundt om Gaarden med det hertugelige Pars mandlige og kvindelige Tjenerskab, som med høj Røst raabte: „Velkommen, velkommen være du, det vandrende Ridderskabs Pryd og Krone!“ Hvorpaa de alle, eller i det mindste de fleste, bestænkede Don Quixote og det hertugelige Par med vellugtende Vande. Don Quixote blev ganske henrykt over alt dette, og dette var den første Dag, hvor han fuldt ud troede paa sig selv og erkendte, at han virkelig og ikke blot i egen Indbildning var en vandrende Ridder, fordi han saá, at han blev behandlet paa ganske samme Maade, som han havde læst, at saadanne Riddere blev behandlede i forrige Tider.

Sancho lod sit Æsel i Stikken og holdt sig tæt op ad Hertuginde. Han traadte ind i Slottet, men da Samvittigheden alligevel nagede ham, fordi han havde ladet sit Æsel blive alene, henvendte han sig til en ærværdig Matrone, der tillige med de andre var kommet ud for at tage imod Hertuginde, og hviskede sagte til hende: „Fru González, eller hvad Navn Deres Velbyrdighed nu bærer. . . .“ „Jeg hedder Doña Rodriguez de Grijalba,“ svarede Matronen, „hvad ønsker I, gode Ven?“ Sancho svarede: „Jeg vilde ønske, at Deres Velbyrdighed vilde bevise mig den Gunst at gaa udenfor Slottets Port, hvor De vil finde et graat Æsel, der tilhører mig, og at Deres Velbyrdighed saa vilde gøre sig den Ulejlighed at lade det sætte i Stald eller bringe

SANCHO underholder Hertuginde paa Ridtet til Slottet.

inc
ing
tro
vel
de
Da
me
He
ha

og
im
go
de
ed
ed
mi
Sa
ikl
Ma
ej
me
at
tro
hv
ne
fø
St
ga
La
ha
sa
m
ch

ind; for det stakkels lille Dyr er noget bange af sig og kan paa ingen Maade taale at være alene.“ „Hvis Herren,“ sagde Matronen, „har lige saa megen Levemaade som Tjeneren, saa er vi vel farne! Gaa selv, gode Ven, gaa, for en Ulykke, baade I og den, der har bragt jer hid! Gaa hen og sørg for eders Æsel! Vi Damer her i Huset er ikke vante til slige Forretninger.“ „Jamen,“ svarede Sancho, „da har jeg dog sandelig hørt af min Herre, der med Ønskekvist finder alle mulige Historier frem, at han dengang, han fortalte Historien om Lancelote, sagde, at

da han hidkom fra Britannien,
sørged Adelsdamer for ham,
og Matroner for hans Hest;

og hvad nu særlig min Rucio angaar, vil jeg ikke bytte den imod Hr. Lancelotes Hest.“ „Hvis I er en Pudsensmager, min gode Ven,“ svarede Matronen, „saa gem eders Vittigheder til de Lejligheder, da man anser dem for Vittigheder og vil betale eder for dem. Hos mig kan I ikke opnaa andet, end at jeg viser eder, hvilken Æsel I er.“ „Skal De blive til et Æsel for at vise mig det, saa maa det blive et meget gammelt Æsel,“ sagde Sancho, „for hvis De spiller Kort om Deres Aar, taber De ikke, fordi Kortene er for lave.“ „Din Horeunge,“ raabte nu Matronen, ganske optændt af Vrede, „om jeg er gammel eller ej, det Regnskab skal jeg kun opgøre med Himmelen og ikke med dig, din Kæltring, din Løgæder.“ Hun raabte dette saa højt, at Hertuginde hørte det. Og da hun vendte sig om og så Matronen saa opbragt og med blodsprængte Øjne, spurgte hun, hvad der fattedes hende. „Det er denne Knægt,“ sagde Matronen, „som med Vold og Magt forlanger af mig, at jeg skal føre et Æsel, der tilhører ham og staar udenfor Porten, ind i Stalden, og som Eksempel anfører, at det allerede er sket engang, jeg véd ikke hvor, og at Adelsdamer har sørget for en vis Lancelote og Matroner for hans Hest, — og hvad mere er, nu har han været saa høflig at sige, jeg er gammel.“ „Det,“ sagde Hertuginde, „vilde jeg anse for den største Fornærmelse, man kunde udstøde imod mig.“ Derpaa vendte hun sig til Sancho og sagde: „Mærk eder, Ven Sancho, at Doña Rodriguez end-

nu er ganske ung, og at hun mere bærer sit Hovedsæt for Værdighedens Skyld og for at følge Skik og Brug end paa Grund af sine Aar.“ „Gid der aldrig maa times mig andet end Ulykke i dem, jeg har tilbage at leve i,“ svarede Sancho, „om det var af den Grund, jeg sagde det. Jeg sagde det bare, fordi mit Æsel ligger mig saa meget paa Hjerte, at jeg ikke syntes, jeg kunde anbefale det til en mere godhjertet Person end Fru Doña Rodriguez.“ Don Quixote, der havde hørt alt dette, sagde til ham: „Skikker denne Tale sig paa dette Sted, Sancho?“ „Herre,“ svarede Sancho, „enhver maa klage sin Nød dør, hvor han netop befinder sig. Her kom jeg i Tanker om mit Æsel, derfor talte jeg om det her; og hvis jeg var kommet i Tanker om det i Stalden, havde jeg talt om det i Stalden.“ Derpaa tog Hertugen Ordet og sagde: „Sancho har fuldkommen Ret, og jeg finder ikke, at der er noget at bebrejde ham. Der skal blive sørget saa godt for Rucio, at Sancho kan være ganske ubekymret; Æslet skal blive behandlet, som om det var ham selv.“

Under denne Samtale, som fornøjede alle, saa nær som Don Quixote, var man kommet ovenpaa, hvor man førte Don Quixote ind i en Sal, der var smykket med de kostbareste Guld- og Brokade-Tapeter. Seks Frøkener afførte ham Harnisk og Vaaben og betjente ham som Pager; de var alle af Hertugen og Hertuginde blevne belærte om, hvad de havde at gøre, og hvorledes de skulde behandle Don Quixote, for at han skulde se og tro, at han blev behandlet som en vandrende Ridder. Efter at Harnisket var taget af ham, stod Don Quixote dør i sine snævre Knæbukser og den Genselæders Vams, lang, tør og mager, med Kindben, der syntes at kysse hinanden indadtil; en Skikkelse, som sikkert vilde have faaet Frøkenerne til at briste i den heftigste Latter, hvis de ikke havde passet meget nøje paa at skjule deres Munterhed, hvilket udtrykkelig var blevet dem paabudt af deres Herskab. De bad ham om at lade dem klæde ham af, for at de kunde give ham en Skjorte paa. Men det vilde han paa ingen Maade tilstede og sagde, at Ærbarhed anstod de vandrende Riddere lige saavel som Tapperhed. Han bad dem altsaa om at give Sancho Skjorten og lukkede sig derpaa med denne inde i et lille Gemak, hvor der stod en prægtig Seng. Her klædte han sig af og skiftede Skjorte, og da han så sig alene med Sancho, sagde han:

„Sig mig, du nybagte Hofnar og gamle Grobrian, synes det dig vel gjort at fornærme og ærekrænke en saa agtbar og værdig Matrone som denne? Var det maaske Tid at tænke paa Rucio? Eller vilde dette fornemme Herskab mon lade Dyrene lide Nød, naar de behandler deres Ejermænd med saa fin Belevenhed? For Guds Skyld, Sancho, tag dig sammen, og lad det ikke skinne igennem, af hvilket simpelt og groft Stof du er gjort. Betænk, din sølle Stymper, at jo høfligere og mere beskeden Tjeneren er, jo mere agtes Herren; og det er en af de største Fordele, som fyrstelige Personer har frem for andre, at de bliver opvartede af Tjenere, der er ligesaa fortræffelige som de selv. Kan du ikke indse, din Taabenakke! — jeg forfølges da ogsaa altid af Skæbningen! — at naar de mærker, du er en grov Bondetølper og plump Spøgefugl, saa maa de anse mig for en Vindbeutel eller en Snyltegæst, der vil svindle med sit Ridderskab? Nej, nej, Ven Sancho, undfly denne slibrige Bane; thi den, der stolprer rundt som Sladderhank og kommer med daarlige Vittigheder, falder ved det første Fejltrin omkuld og forhaanes af alle som en Nar. Tæm din Tunge! Overvej og drøvtyg hvert Ord, før du lader det slippe dig ud af Munden, og husk, at vi her befinder os i Omgivelser, hvorfra vi ved Guds Hjælp og min Arms Kraft skal drage bort med den størst mulige Gevinst saavel i Ære som i rørlig Formue.“ Sancho forsikrede ham, at han herefter før vilde sy Munden sammen og bide sig i Tungen end fremkomme med et eneste Ord, som ikke skikkede sig eller var vel overlagt, saaledes som han havde befalet ham; Ridderen kunde være ganske ubekymret, som Følge af hans Opførsel skulde de aldrig opdage, hvem de var.

Nu klædte Don Quixote sig paa, hængte sit Gehæng med Sværdet over Skulderen, iførte sig den vide Skarlagenskappe, satte en Jagthue af grønt Atlask, som Frøkenerne havde givet ham, paa Hovedet og begav sig i denne Pynt til den store Sal, hvor Frøkenerne havde stillet sig i to Rækker, med lige mange i hver Række, alle forsynede med, hvad der krævedes til at gyde Vand over Hænderne, hvilket de ogsaa gjorde under mange Ceremonier og dybe Reverenser. Straks derefter kom tolv Pagar med Hushovmesteren i Spidsen ind for at føre ham til Tafels, da Herskaberne allerede ventede paa ham. De tog ham i deres

Midte og førte ham med megen Pomp og Prunk ind i en anden Sal, hvor der stod et pragtfuldt Bord, dækket til fire Personer. Hertugen og Hertuginde gik ham i Møde lige til Salsdøren for at tage imod ham, og sammen med dem en Gejstlig af et meget alvorligt Udseende, en af den Slags, som regerer i fyrstelige Huse, og som, da de ikke selv er fødte til at være Fyrster, aldrig lærer, hvorledes de skal give dem, der er det, Anvisning paa, hvorledes de skal være det; en af den Slags, som hævder, at de store skal anlægge deres indskrænkede Sjæle som Maalestok for deres Storhed; en af den Slags, som naar de foreskriver de store, de har under deres Førerskab, at de skal indskrænke sig, i Virkeligheden gør dem til Gniere. Til den Slags, siger jeg, hørte sagens den alvorlige Gejstlige, som sammen med det hertugelige Par gik hen for at hilse paa Don Quixote. De udvekslede tusinde Høfligheder og belevne Talemaader, og derpaa tog de ham imellem sig og førte ham hen til Taffelet. Hertugen indbød Don Quixote til at sætte sig paa Ærespladsen ved den øverste Ende af Bordet, og skønt han afslog det, trængte Hertugen saa ivrigt ind paa ham, at han maatte bekvemme sig til at modtage denne Plads. Den Gejstlige satte sig lige over for ham og Hertugen og Hertuginde paa hver sin Side af Bordet. Sancho var til Stede ved alt dette og nær ved at tabe Næse og Mund af Forbavselse over al den Ære, som disse fyrstelige Personer viste hans Herre. Men da han saa alle de Omstændigheder, den Nøden og Beden, som forefaldt mellem Hertugen og Ridderen, for at faa denne sidste til at indtage det øverste Sæde, sagde han: „Dersom Deres Velbyrdigheder vil tillade mig det, skal jeg fortælle Dem en Historie, som foregik i min Landsby, netop angaaende Pladserne ved Bordet.“ Neppe havde Sancho sagt dette, førend Don Quixote begyndte at ryste for, at han nu vilde fremkomme med en Masse Taabeligheder. Sancho saa paa ham, forstod, hvad han tænkte, og sagde: „Deres Velbyrdighed behøver ikke at være bange, kære Herre, for at jeg skal forløbe mig eller falde med Døren ind i Huset. Jeg har endnu ikke glemt de gyldne Regler, Deres Velbyrdighed gav mig om at snakke meget eller lidt, godt eller daarligt.“ „Det husker jeg ikke det mindste om, Sancho,“ sagde Don Quixote; „sig alt, hvad du vil, men sig det hurtigt.“ „Det, jeg vil fortælle,“ sagde Sancho, „er fuldkom-

men sandt, saa min Herre Don Quixote, der er til Stede her, vil ikke kunne sige, at jeg lyver.“ „For mig, Sancho,“ sagde Don Quixote, „kan du lyve saa meget, du lyster, jeg skal ikke forhindre dig deri; men giv Agt paa, hvad du siger.“ „Det er saa vel betænkt og gennemtygget,“ sagde Sancho, „at den, som vil kritisere det, ikke vil faa meget at bestille, som det snart skal vise sig.“ „Deres Højheder,“ sagde Don Quixote, „vilde gøre bedre i at lade denne Tosse kaste paa Døren; thi han vil fremkomme med en uendelig Mængde Taabeligheder.“ „Ved alt, hvad jeg har kært,“ sagde Hertuginde, „Sancho skal ikke vige fra min Side. Jeg synes godt om ham; thi jeg véd, at han er kløgtig og munter.“ „Gid Deres Højlighed maa leve mange glade Dage,“ sagde Sancho, „siden De nærer saa gode Tanker om mig, skønt jeg slet ikke fortjener det. Den Historie, jeg vil fortælle, lyder saaledes: En Herremand i vor Landsby, en meget rig og anset Mand, thi han nedstammede fra Familien Alamos fra Medina del Campo og var gift med Doña Mencía de Quiñones, en Datter af Don Alonso de Marañón, der var Ridder af Santiago-Ordenen og druknede i Havnen ved La Herradura, i hvilken Anledning det for mange Aar siden kom til det store Slagsmaal i vor Landsby, hvor min Herre, Don Quixote, efter hvad jeg har hørt sige, ogsaa var med, og hvor denne Døgenigt Tomasillo, Smeden Balbastros Søn, fik den slemme Skramme. . . er det ikke sandt altsammen, kære Herre og Husbond? Saa sandt jeg lever, De maa bekræfte det, for at Herskaberne ikke skal anse mig for en løgnagtig Sladderhank.“ „Hidtil,“ svarede den Gejstlige, „er der snarere Grund til at anse eder for en Sladderhank end for en Løgner; men hvad jeg fremtidig skal anse eder for, véd jeg endnu ikke.“ „Du anfører saa mange Vidner og Beviser, Sancho,“ sagde Don Quixote, „at jeg ikke kan nægte dig den Indrømmelse, at du sikkert vil tale Sandhed. Men gaa nu videre, og gør Fortællingen lidt kortere, for det ser ud, som om den ikke skulde faa Ende det første Par Dage.“ „Han skal paa ingen Maade korte sin Historie af for maaske at gøre mig en Fornøjelse derved,“ sagde Hertuginde, „tværtimod skal han fortælle den, som det falder ham naturligt, selv om han saa ikke blev færdig i hele seks Dage; og ifald det virkelig skulde tage saa mange Dage, vilde jeg sikkert i hele mit Liv ikke have til-

bragt nogle paa en behageligere Maade.“ „Jeg siger altsaa, mine Herskaber,“ vedblev Sancho, „at denne omtalte Herremand, hvem jeg kender saa godt som min Haand her, thi der er ikke et Bøsseskud imellem hans Hus og mit, indbød en fattig, men ærlig og agtværdig Bonde til at spise hos sig. . . .“ „Videre, videre, min Ven,“ faldt den Gejstlige ham i Talen, „paa den Vis, I gaar frem, vil eders Fortælling først blive afsluttet i den anden Verden.“ „Om Gud vil,“ svarede Sancho, „faar jeg den nok færdig, før jeg er naaet Halvvejen. Jeg siger altsaa, at da den omtalte Bondemand kom til den omtalte Herremand — Gud give hans Sjæl Hvile, thi han er allerede død for længe siden, og hvad mere er, man siger, at han sov hen saa hellig som en Engel; jeg selv var ikke til Stede, thi jeg var paa den Tid ude at meje Hø ved Tembleque. . . .“ „For Himlens Skyld, min Søn!“ sagde den Gejstlige, „kom endelig hurtigst muligt tilbage fra Tembleque, og uden at begrave eders Herremand! Fuldfør eders Fortælling, hvis I da ikke vil overvære endnu flere Ligbegængelser.“ „Ja, se, Sagen var den,“ sagde Sancho, „at netop som de stod og skulde sætte sig til Bords; jeg synes, jeg ser dem mere livagtigt for mig end nogensinde. . . .“ Hertugen og Hertuginen morede sig meget over den Misfornøjelse, den brave Gejstlige ytrede over de Omsvøb og Afbrydelser, hvormed Sancho fortalte sin Historie, og Don Quixote var nær ved at revne af Harme og Forbitrelse. „Jeg siger altsaa,“ vedblev Sancho, „at da disse to skulde sætte sig til Bords, holdt Bonden haardnakket fast ved, at Herremanden skulde sætte sig for den øverste Bordende, mens Herremanden paastod, at Bonden skulde sætte sig dør, fordi han raadede for, hvad der skulde ske i hans eget Hus. Men Bonden, som ønskede at vise, at han var høflig og besad Levemaade, vilde ikke give efter, førend Herremanden ærgerlig lagde begge Hænder paa hans Skuldre, med Magt tvang ham ned paa Stolen og sagde: „Sæt dig ned, Dumrian! Véd du ikke, at hvor jeg sidder, dør er altid den øverste Plads.“ Dør har De nu Fortællingen, og jeg tror sandelig, at den slet ikke er ilde anbragt her.“

Don Quixotes Ansigt antog tusinde skiftende Farver, der marmorerede hans brune Hud og traadte tydeligt frem paa den mørke Baggrund. Hertugen og Hertuginen bed Latteren i sig for ikke at opirre Don Quixote endnu mere, da han godt havde for-

staaet Sanchos Spydighed. Og for at give Samtalen en anden Retning spurgte Hertuginde Don Quixote, hvilke Tidender han havde haft fra Fru Dulcinea, og om han for nylig havde sendt hende nogle Kæmper og Stratenrøvere i Foræring, da det jo ikke kunde fejle, at han maatte have overvundet mange af dem. Hertil svarede Don Quixote: „Ak, min Frue, mine Genvordigheder har haft en Begyndelse, men de vil aldrig tage Ende. Jeg har besejret Kæmper og sendt hende fejge Uslinge og Voldsmænd; men hvor skal de vel finde hende, naar hun er fortryllet og forvandlet til den styggeste Bondepige, det er muligt at forestille sig?“ „Jeg véd dog ikke,“ sagde Sancho Panza, „mig forekommer hun at være den dejligste Skabning i Verden; i det mindste véd jeg da, at ingen Linedanser kan tage Prisen fra hende i Behændighed og i at springe. Min Tro, Fru Hertuginde, om hun ikke springer op paa Ryggen af et Æsel saa let som en Kat!“ „Har I da set hende i hendes fortryllede Tilstand, Sancho?“ spurgte Hertuginde. „Om jeg har set hende!“ svarede Sancho; „ja, hvem Djævelen var vel den første, der fandt ud af dette med Trylleriet, om ikke jeg? Hun er akkurat ligesaa fortryllet som min salig Fader.“

Den Gejstlige, som hørte Tale om Kæmper, fejge Uslinge og Fortryllelser, drog nu den Slutning, at dette maatte være den Don Quixote af Mancha, hvis Historie Hertuginde hver eneste Dag læste i, hvilket han ofte havde bebrejdet ham, idet han sagde, at det var naragtigt at læse slige Narrerier; og da han nu blev overbevist om, at hans Slutning stemte med Sandheden, vendte han sig meget opbragt til Hertuginde og tiltalte ham paa følgende Maade: „Naadige Herre, Deres Excellence vil engang komme til at staa Gud til Ansvar for det stakkels Menneskes Gøren og Læden. Denne Don Quixote, eller Don Galning, eller hvad han nu hedder, kan sikkert, efter hvad jeg tror, endnu ikke være i den Grad forrykt, som Deres Excellence gerne vil se ham være det, og derfor giver De ham Lejlighed til at fremkomme med sine Narrerier og taabelige Drømmerier.“ Og derpaa rettede han Ordet til Don Quixote og sagde: „Og I, enfoldige Menneske, hvem har sat eder i Hovedet, at I er en vandrende Ridder, overvinder Kæmper og paagriber Voldsmænd? Gaa med Gud, og lad eder i Guds Navn sige dette: Vend hjem til eders Hus, opdrag

eders Børn, hvis I har nogle, bestyr eders Gods og Formue og hold op med at strejfe Verden om, snappe efter Vind og give baade dem, I kender, og dem, I ikke kender, noget at le af. Hvor i Alverden har I fundet, at der har eksisteret eller endnu findes vandrende Riddere? Hvor i Spanien gives der Kæmper eller hvor i la Mancha Voldsmænd, eller hvor findes der fortryllede Dulcinea'er eller hele den Hoben Taabeligheder, som man fortæller om eder?" Don Quixote hørte med stor Opmærksomhed paa den ærværdige Mands Tale, og da han mærkede, at han tav, rejste han sig fra sin Stol og sagde, uden at tage sømmeligt Hensyn til det hertugelige Par, med forbitret Aasyn og vrede Miner:Men dette Svar fortjener et Kapitel for sig.

XXXII. KAPITEL

Om det Svar, DON QUIXOTE gav sin Angriber, og andre alvorlige og lystige Begivenheder.

Don Quixote havde rejst sig, han skælvede fra Top til Taa som et Espeløv, og med ilfærdig og usikker Stemme sagde han: „Det Sted, hvor jeg opholder mig, de Personligheder, i hvis Nærværelse jeg befinder mig, og den Ærbødighed, som jeg stedse har næret og nærer for den Stand, Deres Velbyrdighed tilhører, alt dette holder og binder Hænderne paa min retfærdige Forbitrelse. Og saavel af disse Grunde, som fordi jeg véd, hvad alle véd, at de, der bærer den borgerlige Klædning, betjener sig af samme Vaaben som Kvinderne, nemlig Tungen, vil jeg betjene mig af min og indlade mig i en lige Kamp med eder, af hvem man snarere skulde vente gode Raad end nedrige Smædeord. From og velmenende Dadel vilde kræve andre Omgivelser og en anden Udtryksmaade. Eet er i hvert Fald sikkert: At irettesætte mig offentligt og med saa bitre Ord overskrider alle Grænser for ærlig Tilrettevisning. Thi første Gang man udtaler en Dadel over nogen, er det sømmeligere at stille sig paa Sagtmodighe-

dens end paa Haardhedens Grundlag, og det er ikke vel gjort, naar man uden at kende noget nærmere til den Synd, man dadler, ligefrem kalder Synderen for en Forrykt og en Galning. Eller sig mig dog i hvert Fald: for hvilken af alle de Daarskaber, som De har fundet hos mig, fordømmer De mig, hudfletter mig og befaler mig at drage hjem, tage Vare paa mit Hus og sørge for min Kone og mine Børn, uden at vide, om jeg har nogle eller ej? Behøver man blot ad allehaande skjulte Veje at trænge ind i andre Folks Huse for dèr at regere over Herskabet og anmassende, skønt mangan kun er opvokset i en snæver og tarvelig Kreds, uden at have set mere af Verden end Omegnen i en tyve til tredive Mils Omkreds, ja, anmassende, siger jeg, med dristig Uerfarenhed forskrive Ridderskabet Love og bedømme vandrende Riddere? Er det maaske et unyttigt Forehavende, eller er den Tid spildt, som man anvender paa at drage rundt i Verden, ikke for at opsøge dens Nydelser, men dens Møje og dens Anstrengelser, hvorved de ædle hæves til Udødelighedens Tinder? Saafremt Ridderne, de mægtige, de højbaarne ansaa mig for en Nar, vilde jeg anse det for en ubodelig Vanære; men at studerede Folk, som aldrig har nærmet sig den ridderlige Bane eller betraadt den, tager mig for enfoldig, det bryder jeg mig ikke en Døjt om. Ridder er jeg, og som Ridder agter jeg at dø, om det behager den Allerhøjeste. Somme søger den stolte Ærgerigheds vide Mark, somme Spytslikkeriets lave Sted, nogle bedragerisk Skinhellighed, andre sand Gudsfrugtigheds Vej. Men jeg gaar, ledet af min Stjerne, ad det vandrende Ridderskabs snævre Sti, og for at hellige mig det forsmaar og foragter jeg Gods og Formue, men ikke Ære. Jeg har afværget Krænkelser, afhjulpet Uret, tugtet Uforskammethed, overvundet Kæmper og slaaet Uhyrer til Jorden. Jeg er forelsket, men kun fordi enhver vandrende Ridder bør være det; og er jeg det, saa hører jeg dog ikke til dem, der nærer sanselig Kærlighed, men til de afholdende Platonikere. Maalet for mine Hensigter er stedse af dydig Art: Det bestaar i at gøre vel imod alle og ondt imod ingen. Og hvis den, der har saadanne Hensigter, hvis den, der iværksætter slige Ting, fortjener at kaldes en Nar, saa beder jeg Eders Højheder, eder, ædle Hertug og ædle Hertuginde, om at afgøre det."

„Vel talt, ved Gud,“ sagde Sancho, „og sig nu ikke et Ord mere til Deres Forvar, min Herre og Husbond; thi der kan ikke siges noget bedre derom i hele Verden, ej heller tænkes noget bedre eller gøres noget bedre end at holde fast derved. Især da denne Herre, saaledes som han har gjort det, nægter, at der har eksisteret eller eksisterer vandrende Riddere i Verden — saa er det jo ikke saa underligt, at han ikke véd Besked om nogen af de Ting, han har talt om.“ „Gode Ven,“ sagde den Gejstlige, „I er da maaske den Sancho Panza, om hvem det siges, at hans Herre har lovet ham en Ø?“ „Jo, det er mig,“ svarede Sancho, „og jeg er en, der lige saa vel kan fortjene at faa den som nogen anden. Jeg er en Mand, der siger:

Godt Folk til Omgang du vælge skal,
saa hører du snart til de godes Tal;

og jeg er af dem, om hvem det hedder:

Spørg ej om, hvor hans Vugge staar,
spørg blot, med hvem til Bords han gaar;

og af dem, der siger:

Læg dig under det gode Træ,
saa faar du ogsaa det gode Læ.

Jeg har holdt mig i Læ af en god Herre, og været hos ham i mange Maaneder, og jeg vil blive som han selv, om Gud vil, og han lever, og jeg lever. Og det vil hverken mangle ham paa Kejserdømmer at herske over eller mig paa Øer at blive Statholder over.“ „Nej, sikkert ikke, Ven Sancho,“ sagde Hertugen, „og i Hr. Don Quixotes Navn udnævner jeg eder herved til Statholder over en af mine Øer, som netop er ledig og af temmelig stor Betydning.“ „Fald paa Knæ, Sancho,“ sagde Don Quixote, „og kys Hans Excellences Fødder for den Naade, han har bevist dig.“ Det gjorde Sancho, og da den Gejstlige så det, rejste han sig i heftig Forbitrelse fra Bordet og sagde: „Ved den Dragt, jeg bærer, jeg kunde fristes til at sige, at Deres Excellence er lige-saa enfoldig som disse Syndere. Overvej, om ikke de maa gøre

sig til Narre, naar de kloge i saa høj Grad opmuntrer deres Daarskaber! Deres Excellence kan jo beholde dem hos sig, saalænge De ønsker; men i den Tid, de er her i Huset, bliver jeg i min Celle hist henne og vil afholde mig fra at udtale min Misbilligelse af Ting, som jeg ikke kan ændre.“ Uden at sige mere eller spise en Bid mere gik han sin Vej, og Hertugens og Hertugindens Bønner kunde ikke holde ham tilbage. Hertugen sagde ganske vist ikke meget, da han var lige ved at kvæles af Latter over den Gejstliges usømmelige Vrede. Da han endelig havde let ud, sagde han til Don Quixote: „Hr. Løveridder, De har affærdiget ham saa eftertrykkeligt, at De slet ikke behøver at gøre mere for at afværge denne Fornærmelse; thi det er det vel tilsyneladende, men slet ikke i Virkeligheden; en Gejstlig kan nemlig lige saa lidt fornærme nogen, som en Kvinde, hvilket Deres Velbyrdighed meget vel véd.“ „Det er ganske rigtigt,“ sagde Don Quixote, „og Aarsagen dertil er, at den, som ikke kan fornærmes, heller ikke kan fornærme. Da Kvinder, Børn og Gejstlige ikke kan forsvare sig, hvis man krænker dem, saa kan deres Ære heller ikke krænkes; thi det er, som Deres Excellence véd, Forskellen imellem Forurettelse og Æresfornærmelse. Æresfornærmelsen kommer fra en, som *kan* fornærme, gør det og byder den krænkede Trods; men en Forurettelse kan tilføjes en af hvem som helst, uden at den derfor krænker ens Ære. Lad os tage et Eksempel: En eller anden staar ganske ubekymret paa Gaden, og der kommer ti bevæbnede Mennesker, som giver sig til at prygle ham; han drager Sværdet og gør sin Skyldighed, men hans Modstandere er for mange, og han kan derfor ikke udføre sit Forsæt, det vil sige, hævne sig. Vedkommende er nu ganske vist blevet forurettet, men hans Ære er ikke blevet krænket. Dette kan bekræftes ved et andet Eksempel: En gaar og spadserer, en anden giver ham et Slag med en Stok over Ryggen, men tager Flugten i det samme og kan ikke indhentes, hvor stærkt den slagne end forfølger ham. Den Mand, der fik Slaget, er blevet fornærmet, men hans Ære er ikke blevet krænket; thi naar man vil tilføje en anden en Æresfornærmelse, maa man straks byde ham Trods. Hvis den, der havde tilføjet den anden Slaget, skønt han gav ham det bagfra, alligevel trak sit Sværd og roligt blev staaende for at se sin Fjende under Øjne, vilde den, der

havde faaet Slaget, være baade forurettet og krænkert i sin Ære; forurettet, fordi man lumsk havde slaaet løs paa ham, og krænkert i sin Ære, fordi den, der slog ham, ikke vendte Ryggen til, men modigt holdt Stand og Ansigt til Ansigt med ham var beredt til at staa inde for sin Gerning. Efter den fordømmelige Tvekamps Regler kan jeg altsaa føle mig fornærmet, men ikke krænkert i min Ære. Thi Børn og Kvinder har ikke nogen Sans derfor, kan ikke flygte og har heller ingen Grund til at holde Stand overfor deres Modstander. Ligesaa forholder det sig med dem, der har helliget sig Kirkens Tjeneste, fordi disse tre Klasser Mennesker savner Vaaben til Angreb og Forsvar, og derfor, skønt de, som naturligt er, maa forsvare sig, dog ingenlunde er forpligtet til at angribe nogen. Og skønt jeg lige har sagt, at jeg muligvis kunde føle mig forurettet, saa siger jeg nu: Nej, paa ingen Maade! Thi den, hvis egen Ære ikke kan krænktes, kan endnu mindre krænke en andens Ære. Derfor bør jeg ikke føle de Krænkelser, som denne brave Mand har tilføjet mig ved sine Ord, og føler dem virkelig ikke. Jeg vilde blot ønske, at han var blevet noget længere, for at jeg kunde overbevise ham om, at han gør sig skyldig i en Fejltagelse, naar han mener og siger, at der aldrig har været vandrende Riddere i Verden, og heller ingen findes i vore Dage. Thi hvis Amadis eller en af hans utallige Efterkommere havde hørt det, saa er jeg sikker paa, at det vilde have bekommet Hans Velbyrdighed ilde.“ „Ja, det skal jeg love for,“ sagde Sancho, „de vilde have givet ham saadan et Hug, at de havde kløvet ham fra øverst til nederst som et Granatæble eller en overmoden Melon. Jo, det var den rette Art Folk at komme til med slige Stiklerier! Ved Korsets hellige Tegn, jeg anser det for givet, at hvis Rinaldo af Montalban havde hørt den lille Mand komme med den Slags Talemaader, saa vilde han have stoppet Munden paa ham med saadan en Sinkadus, at han ikke skulde have snakket et Ord mere i de næste tre Aar. Jo vist, dem skulde han blot have givet sig i Lag med, saa skulde han have faaet at se, hvordan han var kommet fra det.“ Hertuginde var nær ved at dø af Latter, da hun hørte Sancho tale paa denne Maade; i hendes Tanker var han endnu mere morsom og naragtig end sin Herre. Og der fandtes paa den Tid mange, der var af samme Mening.

Don Quixote faldt endelig til Ro, og Maaltidet blev endt. Medens der dækkedes af, kom fire Frøkener ind. Den første med et Sølvbækken, den næste med en Kande, ligeledes af Sølv, den tredje med to snehvide, rigt baldyrede Haandklæder over Skulderen; og den fjerde, der havde halvt opsmøgede Ærmer, holdt i sine hvide Hænder (for hvide var de naturligvis!) en neapolitansk Sæbekugle. Den Frøken, der bar Bækkenet, traadte nærmere og holdt det med ædel Anstand og naturlig Ynde under Don Quixotes Skæg; og Ridderen undrede sig uden at sige et Ord over en saadan Ceremoni, men troede, at det maatte være Skik i dette Land at vaske Skægget i Stedet for Hænderne, og strakte derfor sit saa langt ned i Bækkenet, han kunde. Straks kom Vandkanden i Brug, og Frøkenen med Sæben skyndte sig at indgnide hans Skæg og fyldte ikke blot Skægget med Snefnug (thi saa hvidt var Sæbeskummet), men hele den fjælsomme Ridders Ansigt og hans Øjne med, saa at Skummet med Magt nødte ham til at lukke dem. Hertugen og Hertuginde, der ikke havde vidst noget om alt dette, stod spændte og ventede paa at se, hvilket Udfald denne usædvanlige Afvaskning vilde faa. Da nu Indsæbersken havde lagt et nævetykt Lag Skum paa, stillede hun sig an, som om hun manglede Vand, og bød Frøkenen med Kanden at gaa efter det. Hr. Don Quixote vilde nok have Taalmodighed saa længe. Hun gik, og Don Quixote sad nu dør med det forunderligste og latterligste Udseende, man kunde tænke sig. Alle de tilstedeværende, og der var mange, stirrede paa ham, og da de saa ham sidde dør med en Hals, der var en halv Alen lang og usædvanlig brun, med lukkede Øjne og Skægget indsmurt i Sæbe, var det saare forunderligt og et Tegn paa sjælden Selvbeherskelse, at de virkelig kunde bare sig for Latter. Frøkenerne, der havde fundet paa denne Spøg, slog Øjnene ned og vovede ikke at se paa deres Herskab. Hos Hertugparret var snart Vrede, snart Latter ved at tage Overhaand, og ingen af dem vidste, hvilken af Delene de skulde give efter for, om de skulde straffe de unge Piger for deres Dristighed eller belønne dem for den Fornøjelse at se Don Quixote i en saadan Tilstand. Endelig kom Frøkenen med Vandkanden tilbage; Don Quixotes Afvaskning blev fuldført, og straks kom den Frøken, der bar Haandklæderne, og tørrede ham, meget alvorligt og

roligt. Derpaa gjorde de alle fire paa én Gang en dyb og lang Reverens og vilde gaa. Men for at Don Quixote ikke skulde mærke Uraad, kaldte Hertugen paa Frøkenen med Bækkenet og sagde til hende: „Kom herhen og vask ogsaa mig, men pas paa, at der ikke mangler Vand.“ Munter og behændig traadte Pigen hen til ham og holdt Bækkenet for Hertugen som før for Ridderen. De skyndte sig at vaske ham dygtigt og sæbe ham ind, og efter at de havde gnedet ham ren og tørret ham af, nejede de atter dybt og gik deres Vej. Man har senere faaet at vide, at Hertugen havde svoret paa at ville straffe dem for deres respektløse Optræden, saafremt de ikke havde vasket ham ganske som Don Quixote; men de gjorde klogeligt dette godt igen ved ligeledes at indsæbe ham. Sancho gav nøje Agt paa Ceremonierne ved denne Afvaskning og sagde til sig selv: „Gud hjælpe mig! Maaske er det Skik her i Landet ogsaa at vaske Skægget paa Vaabendragerne ligesom paa Ridderne. Thi ved Gud og min arme Sjæl, jeg trænger svært til det. Ja, jeg vilde endda anse det for en endnu større Velgerning, om de vilde skære lidt af det med Barberkniven.“ „Hvad smaasnakker I for jer selv om, min gode Sancho?“ spurgte Hertuginde. „Jeg siger, Frue,“ svarede han, „at jeg stedse har hørt sige, at der ved andre Fyrstehoffer blev givet Vand til Hænderne, naar man dækkede af, men aldrig, at man kom med Sæbevand til Skægget. Derfor er det godt at leve længe, for saa oplever man meget. Ganske vist siger man jo ogsaa, at den, der lever mange Aar, skal gennemgaa meget ondt; men at gennemgaa en saadan Afvaskning anser jeg dog snarere for en Fornøjelse end for et Besvær.“ „Gør eder ingen Bekymring af den Grund, Ven Sancho,“ sagde Hertuginde, „jeg skal nok sørge for, at mine Terner ogsaa vasker eder, ja, lægger eder i Blød med Hud og Haar, om det gøres nødt.“ „Naar blot Skægget bliver ordnet,“ sagde Sancho, „skal jeg være fornøjet, i det mindste for Øjeblikket; hvad der senere skal ske, vil Gud nok sørge for.“ „Hr. Hushovmester,“ sagde Hertuginde, „læg nøje Mærke til, hvad den gode Sancho ønsker, og efterkom i ét og alt hans Villie.“ Hushovmesteren svarede, at man i enhver Henseende vilde staa til Hr. Sanchos Tjeneste, hvorpaa han gik hen for at spise og tog Sancho med sig. Hertugen og Hertuginde blev siddende ved Bordet sammen med Don Quixote og

talte om mange og forskelligartede Ting, som dog alle havde Tilknytning til Vaabenbrug og det vandrende Ridderskab. Hertugin- den bad Don Quixote, om han ikke, da han syntes at besidde en lykkelig Hukommelse, vilde afbilde og beskrive Fru Dulcinea af Tobosos Skønhed og Ansigtstræk for hende; thi efter hvad Rytet forkyndte om hendes Dejlighed, maatte hun være den skønneste Skabning paa Jorden, ja, endog i hele la Mancha. Don Quixote sukkede, da han hørte Hertugin- dens Ønske, og sagde: „Hvis jeg kunde rive Hjertet ud af min Barm og lægge det her paa Bordet i et Fad for Deres Højheds Øjne, saa vilde jeg spare min Tunge for den Møje at udsige, hvad Tanken neppe formaar at fatte; thi Deres Excellence vilde i det se hendes udtrykte Billede. Men hvorfor skal jeg nu afbilde og beskrive den ufor- lignelige Dulcineas Skønhed Punkt for Punkt og Træk for Træk? Det er jo dog en Byrde, der egner sig bedre for andres Skuldre end for mine, en Opgave, hvormed Parrhasios', Timanthes' og Apelles' Pensel og Lysippos' Mejsel burde beskæftige sig for at afmale og indgravere hende paa Lærred, i Marmor og i Bronze, og som kræver en ciceroniansk og demosthenisk Veltalenhed for at prise hende.“ „Hvad betyder desmosthenisk, Hr. Don Qui- xote?“ sagde Hertugin- den; „det er et Ord, som jeg ikke mindes at have hørt nogensinde før i mit Liv.“ „Demosthenisk Velta- lenhed,“ svarede Don Quixote, „er det samme som at sige De- mosthenes' Veltalenhed, ganske som ciceroniansk er Ciceros; de var de to største Talere i Verden.“ „Ganske rigtigt,“ sagde Hertugen, „og det var slemt, at De maatte fremkomme med et saadant Spørgsmaal. Desuagtet vilde Hr. Don Quixote gøre os en stor Fornøjelse, om han vilde beskrive hendes Træk for os. Og selv om han blot vilde gøre det med flygtige Streger og i Om- rids, vilde hendes Billede dog træde frem paa en saadan Maade, at de skønneste Damer maatte misunde hende.“ „Det vilde jeg gerne gøre,“ svarede Don Quixote, „hvis hun ikke var blevet udslettet af min Erindring ved et Uheld, som nylig er tilstødt hende, og som er af en saadan Beskaffenhed, at jeg hellere vilde græde over hende end beskrive hende. Thi Deres Højhe- der maa vide, at da jeg for nogle Dage siden drog hen for at kysse hendes Hænder og erholde hendes Tilladelse, Billigelse og Velsignelse til dette tredie Togt, fandt jeg en ganske anden Dul-

cinea end den, jeg søgte. Jeg fandt hende fortryllet og forvandlet fra en Prinsesse til en Bondepige, fra en skøn Jomfru til en grim, fra en Engel til en Djævel, fra at være vellugtende til at være stinkende, fra at være veltalende til at være bondsk og støjende, fra at være alvorlig og værdig til at være en Springged, fra Lys til Mørke, med ét Ord: fra Dulcinea af Toboso til en Landsbyttøs fra Sayago.“ „Gud hjælpe mig!“ udbrød Hertugen med høj Røst, „hvem var det, der havde gjort Verden saa meget Ondt? Hvem har berøvet Jorden den Dejlighed, som glædede den, den sjælfulde Ynde, som gav den Stof til munter Underholdning, den Ærbarhed, der var dens Ære og Berømmelse?“ „Hvem det var?“ svarede Don Quixote; „hvem anden skulde det vel have været end en ondskafuld Troldmand, en af den nidske Flok, der forfølger mig? Denne fordømte Yngel, der er kommet til Verden for at formørke og ophæve de godes Handlinger og kaste Lys over og fremhæve de ondes Gerninger. Troldmænd har forfulgt mig, Troldmænd forfølger mig, og Troldmænd vil forfølge mig, indtil de har stødt mig og mine ædle Ridderbedrifter ned i Glemselens dybe Afgrund, og de saarer og skader mig netop paa det Punkt, hvor de véd, at jeg føler det smerteligst; thi at berøve en vandrende Ridder hans Hjertes Dame er at berøve ham Øjnene, han ser med, Solen, der skænker ham Lys, og den Næring, hvorved han opholder Livet. Jeg har allerede ofte sagt og gentager det nu, at en vandrende Ridder uden Herskerinde er som et Træ uden Blade, en Bygning uden Grundvold, en Skygge uden noget Legeme, der er Aarsag til den.“ „Mere kan der ikke siges om den Ting,“ sagde Hertuginde, „men hvis vi desuagtet kan fæste Lid til den Historie om Hr. Don Quixotes Bedrifter, som har set Lyset nogle Dage, før vi traf hinanden, og vundet stort Bifald hos Publikum, saa fremgaar deraf, om jeg ellers husker ret, at Deres Velbyrdighed aldrig har set Fru Dulcinea, og at denne Frue aldrig har været til, men blot er en opdigtet Dame, avlet og født af Deres Velbyrdigheds Indbildning og udstyret med alle de Yndigheder og Fuldkommenheder, De fandt for godt at tildele hende.“ „Derom kunde siges mangt og meget,“ svarede Don Quixote, „Gud alene véd, om der findes en Dulcinea her i Verden eller ej, og om hun er virkelig eller opdigtet; det hører ikke til de Ting, man bør udforske til Bunds.

Modtagelsen paa Slottet.

Boken Hverdagens H.C. Grønbjerg 25

DON QUIXOTE og SANCHE PANZA (Carl Schenstrøm og Harald Madsen)

DON QUIXOTE

udsendes nu i en Subskriptionsudgave med Illustrationer hentet fra PALLADIUM Storfilmten.

10 Hefter à Kr. 1.00.

MARTINS FORLAG